

2004. évi CXL. törvény

a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól¹

A 2011.03.09. óta hatályos szöveg

Tartalomjegyzék

I. Fejezet	
ALAPELVEK ÉS ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK 1	
Eljárási alapelvek	1
Nyelvhasználat	3
A törvény hatálya	4
Ügyfél	6
Jogutódlás	7
Adatkezelés	8
II. Fejezet	
JOGHATÓSÁG, HATÁSKÖR, ILLETÉKESSÉG 8	
Joghatóság	8
A hatáskör megállapítása és az eljárási kötelezettség	9
Illetékesség	10
A joghatóság, a hatáskör és az illetékesség vizsgálata	11
Hatásköri, illetékességi vita	12
Eljárás az illetékességi területen kívül	13
Belföldi jogsegély	13
Nemzetközi jogsegély	13
II/A. Fejezet	
A kapcsolattartás általános szabályai 14	
Kapcsolattartás elektronikus úton	15
Tájékoztatás	16
III. Fejezet	
AZ ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS 16	
Az eljárás megindítása	16
Ideiglenes biztosítási intézkedés	18
A kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása	18
Az eljárás megszüntetése	18
Az eljárás felfüggesztése	19
Ügyintézési határidő	20
Kérelem	22
Jegyzőkönyv és hivatalos feljegyzés	25
Adatok zárt kezelése	25

¹A törvényt az Országgyűlés a 2004. december 20-i ülésnapján fogadta el. Hatályos: 2005. 11. 01.

Képviselet	26
Hatósági közvetítő	27
Kizárás	28
A szakhatóság közreműködése	29
Idézés	31
Értesítés	33
A tényállás tisztázása	33
Az ügyfél nyilatkozata, adatszolgáltatási kötelezettsége	35
Irat	35
Tanú és hatósági tanú	36
Szemle	37
Szakértő	38
Tolmács	39
Az eljárás akadályozásának következményei	40
Tárgyalás és közmeghallgatás	40
Egyezségi kísérlet	41
A határidő számítása	41
Igazolási kérelem	42
Az eljárás irataiba való betekintés	42
A bizonyítékok ismertetése az ügyféllel	44
IV. Fejezet	
A HATÓSÁG DÖNTÉSEI	44
Határozat és végzés	44
Az egyezség jóváhagyása	47
Hatósági szerződés	47
A döntés közlése és nyilvános közzététele	48
A döntés kijavítása és kiegészítése	51
V. Fejezet	
HATÓSÁGI BIZONYÍTVÁNY, IGAZOLVÁNY ÉS NYILVÁNTARTÁS	52
Közös szabályok	52
Hatósági bizonyítvány	53
Hatósági igazolvány	53
Hatósági nyilvántartás	54
VI. Fejezet	
HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS	54
VII. Fejezet	
Jogorvoslat és döntés-felülvizsgálat	56
A) Jogorvoslati eljárások kérelem alapján	57
Fellebbezés	57
A döntés módosítása vagy visszavonása fellebbezés alapján	60
Fellebbezési eljárás	60
A fellebbezés elbírálására jogosult hatóság	61
Bírósági felülvizsgálat	62
Újrafelvételi eljárás	63
B) Hivatalbóli döntés-felülvizsgálati eljárások	64
A döntés módosítása vagy visszavonása	65
Felügyeleti eljárás	65
Felügyeleti szerv	66

A határozat felülvizsgálata az Alkotmánybíróság határozata alapján	66
Ügyési intézkedés	66
Semmisség	67
VIII. Fejezet	
VÉGREHAJTÁS	67
Végrehajtható döntések	68
A végrehajtás elrendelése	69
A végrehajtás foganatosítása	70
Pénzfizetési kötelezettség végrehajtása	70
Késedelmi pótlék	71
Meghatározott cselekmény végrehajtása	72
Meghatározott ingóság kiadása	73
Külföldi határozat végrehajtása	73
Magyar közigazgatási hatóság döntésének külföldön történő végrehajtása	74
A végrehajtás felfüggesztése	74
A végrehajtás megszüntetése	75
A végrehajtáshoz való jog elévülése	75
Biztosítási intézkedések	75
Jogorvoslat a végrehajtási eljárásban	76
IX. Fejezet	
Az eljárási költség és az eljárási költség viselése	77
Az eljárási költség	77
Az eljárási költség viselése	78
Döntés az eljárási költség viseléséről	79
Költségmentesség	79
X. Fejezet	
Elektronikus tájékoztatás és hatósági szolgáltatás	80
Elektronikus tájékoztatás	80
.	82
Hatósági szolgáltatás	82
XI. Fejezet	
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	82
Átmeneti rendelkezések	82
Értelmező rendelkezések	82
Hatálybalépés	84
Felhatalmazás	84
.	85
.	86

2004. évi CXL. törvény

a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól¹

Az Országgyűlés abból a célból, hogy az állampolgárokat és a szervezeteket legszélesebb körben érintő közigazgatási hatósági eljárás

- erőteljesebben juttassa kifejezésre a közhatalom szolgáltató funkcióját azáltal, hogy jelentősen csökkenti az ügyfelekre háruló eljárási terheket, az elektronika és az informatika korszerű eszközeinek alkalmazásával az eljárások jelentős részében megnyitja az utat az ügyek gyors és egyszerű intézése előtt,

- megeremtse az összhangot az Európai Unió tagállamaként való működés követelményeivel, lehetővé tegye a hatósági ügyek intézése során a nemzetközi kooperáció kiszélesítését, a külföldi hatóságokkal való közvetlen együttműködést,

- az ügyfeleknek és az eljárás más résztvevőinek a hatóságokkal létrejövő kapcsolatát átlátható jogi szabályozás útján rendezze,

- a demokratikus jogállamtól elvárható módon és mértékben juttassa érvényre az ügyfelek jogait, a köteleességek teljesítése pedig túlnyomórészt önkéntes jogkövetés útján történjék,

- az általános szabályok elsődlegességének érvényesítésével garanciális keretbe foglalja a különös eljárási szabályokat,

a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ALAPELVEK ÉS ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

Eljárási alapelvek

1. § (1) A közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. Hatáskörét a jogszabályokban előírt célok megvalósítása érdekében, mérlegelési és méltányossági jogkörét a jogalkotó által meghatározott szempontok figyelembevételével és az adott ügy egyedi sajátosságaira tekintettel gyakorolja.

(2) A közigazgatási hatóság a hatáskörének gyakorlásával nem élhet vissza, hatásköre gyakorlása során a szakszerűség, az egyszerűség és az ügyféllel való együttműködés követelményeinek megfelelően köteles eljárni.

(3) A közigazgatási hatóság az ügyfél jogát és jogos érdekét csak a közérdek és az ellenérdekű ügyfél jogának, jogos érdekének védelméhez szükséges mértékben korlátozza.

(4) A közigazgatási hatóság védi az ügyfelek jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogait, ezek korlátait e törvény határozza meg.

2. § (1) Az ügyfeleket a hatósági eljárásban megilleti a törvény előtti egyenlőség, ügyeiket indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás nélkül kell elintézni.

(2) A közigazgatási hatósági eljárásban tilos minden olyan különbségtétel, kizárás vagy korlátozás, amelynek célja vagy következménye a törvény előtti egyenlő bánásmód megsértése, az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője e törvényben biztosított jogának csorbítása. Az eljárás során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

(3) A közigazgatási hatóság az eljárás során az érintett ügyre vonatkozó tényeket veszi figyelembe, minden bizonyítékot súlyának megfelelően értékeli, döntését valósághű tényállásra alapozza.

3. § (1) A közigazgatási hatósági eljárásban a törvény keretei között a hivatalból való eljárás elve érvényesül.

(2) A közigazgatási hatóság:

¹A törvényt az Országgyűlés a 2004. december 20-i ülésnapján fogadta el. Hatályos: 2005. 11. 01.

- a) a kizárólag kérelemre indítható eljárások kivételével hivatalból eljárást indíthat, illetve a kérelemre indult eljárást jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén folytathatja, és ilyen esetben a végrehajtást is hivatalból rendeli el,²
- b) hivatalból állapítja meg a tényállást, határozza meg a bizonyítás módját és terjedelmét, ennek során nincs kötve az ügyfelek bizonyítási indítványaihoz, ugyanakkor a tényállás tisztázása során minden, az ügy szempontjából fontos körülményt figyelembe kell vennie,
- c) e törvény keretei között felülvizsgálhatja mind a saját, mind a felügyeleti jogkörébe tartozó hatóság végzését és határozatát (a továbbiakban együtt: döntését),³
- d) hivatalból intézkedhet a döntésének kijavításáról, kiegészítéséről, módosításáról és visszavonásáról.
- 4. § (1)** Az ügyfeleket megilleti a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog és az eljárás során az anyanyelv használatának joga.
- (2) A közigazgatási hatóság a nem jogszabályszerű eljárással az ügyfélnek okozott kárt a polgári jog szabályai szerint megtéríti.
- (3)⁴
- 5. § (1)** A közigazgatási hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője számára biztosítja, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását.⁵
- (2) A közigazgatási hatóság a jogi képviselő nélkül eljáró ügyfelet tájékoztatja az ügyre irányadó jogszabály rendelkezéseiről, az őt megillető jogokról és az őt terhelő kötelezettségekről, illetve a kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeiről, továbbá a természetes személy ügyfél részére a jogi segítségnyújtás igénybevételének feltételeiről.
- (3) Jogszabály az ügy bonyolultságára tekintettel tájékoztatási kötelezettséget írhat elő a jogi képviselővel eljáró ügyfelek számára is.⁶
- (4) A közigazgatási hatóság a törvényben meghatározott korlátozásokkal az ügyfeleknek és képviselőiknek, valamint más érdekelteknek biztosítja az iratbetekintési jogot, jogszabályban meghatározott esetben közmeghallgatást tart, és döntését az érintettekkel közli. A hatóság ugyanakkor gondoskodik a törvény által védett titkok megőrzéséről és a személyes adatok védelméről.⁷
- 6. § (1)** A közigazgatási hatósági eljárásban az ügyfél köteles jóhiszeműen eljárni.
- (2) Az ügyfél magatartása nem irányulhat a hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére. Az ügyfél jóhiszeműségét az eljárásban vélelmezni kell, a rosszhiszeműség bizonyítása a hatóságot terheli.
- (3)⁸
- 7. §** A közigazgatási hatóság a költségtakarékosság és a hatékonyság érdekében úgy szervezi meg a tevékenységét, hogy az az ügyfélnek és a hatóságnak a legkevesebb költséget okozza, és az eljárás a lehető leggyorsabban lezárható legyen.

²A 2004. évi CXL. törvény 3. § (2) bekezdés a) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 1. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³A 2004. évi CXL. törvény 3. § (2) bekezdés c) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 2. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴A 2008. évi CXI. törvény 131. § 1. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵A 2004. évi CXL. törvény 5. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 3. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁶A 2004. évi CXL. törvény 5. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 4. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷A 2004. évi CXL. törvény 5. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁸A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

8. § Az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője – e törvény keretei között – az egyes kapcsolattartási formák közül szabadon választhat.¹⁰

Nyelvhasználat

9. § (1) A Magyar Köztársaságban a közigazgatási hatósági eljárás hivatalos nyelve a magyar. Ez azonban nem akadály a konzuli tisztviselő és a külpolitikáért felelős miniszter eljárása, valamint nemzetközi jogsegély során más nyelv használatának.⁵⁶⁵

(2) A települési, a területi és az országos kisebbségi önkormányzat testülete határozatában meghatározhatja a hatáskörébe tartozó hatósági eljárás magyar nyelv melletti hivatalos nyelvét.⁵⁶⁶

(3) A kisebbségi szervezet nevében eljáró személy, valamint az a természetes személy, aki a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozik, a közigazgatási hatóságnál használhatja az adott kisebbség nyelvét. A kisebbség nyelvén benyújtott kérelem tárgyában hozott magyar nyelvű döntést az ügyfél kérésére a kérelemben használt nyelvre le kell fordítani.⁵⁶⁷

(4) Annál a közigazgatási hatóságnál, amelynél a **(2) bekezdés** szerint a közigazgatási eljárás hivatalos nyelve nem csak a magyar, a magyar nyelvet használó ügyfeleket és az eljárás egyéb résztvevőit megilletik a **(3) bekezdésben** a kisebbségek számára biztosított jogok.

10. § (1) Ha a közigazgatási hatóság nem magyar állampolgárságú, a magyar nyelvet nem ismerő személy ügyében magyarországi tartózkodásának tartama alatt hivatalból indít azonnali intézkedéssel járó eljárást, vagy a természetes személy ügyfél azonnali jogvédelemért fordul a magyar közigazgatási hatósághoz, a hatóság köteles gondoskodni arról, hogy az ügyfelet joghátrány ne érje a magyar nyelv ismeretének hiánya miatt. Törvény az e bekezdésben foglalt rendelkezés alkalmazását az itt nem szabályozott esetekben is kötelezővé teheti.^{12 13}

(2) A **9. § (3) bekezdésében** meghatározott ügyfél kivételével a magyar nyelvet nem ismerő ügyfél – a fordítási és tolmácsolási költség viselése mellett – az **(1) bekezdés** hatálya alá nem tartozó esetekben is kérheti, hogy a közigazgatási hatóság bírálja el az anyanyelvén vagy valamely közvetítő nyelven megfogalmazott kérelmét.¹⁴

(3)¹⁵

11. § (1) Ha a közigazgatási hatóság döntésének magyar és idegen nyelvű szövege között eltérés van, a magyar nyelvű szöveget kell hitelesnek tekinteni.¹⁶

(2) A **9. § (3) és (4) bekezdésében**, valamint a **10. § (1) bekezdésében** szabályozott esetben a fordítási és tolmácsolási költséget, továbbá a jeltolmácsolás költségeit az eljáró közigazgatási hatóság viseli.

(3) Jogszabály eltérő nyelvhasználati szabályokat állapíthat meg a hatósági igazolvány, hatósági bizonyítvány kiállítására és a hatósági nyilvántartásba történő bejegyzés módjára.

¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 8. §-a a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁵⁶⁵A 2004. évi CXL. törvény 9. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 2. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁶⁶A 2004. évi CXL. törvény 9. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 2. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁶⁷A 2004. évi CXL. törvény 9. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 2. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹²A 2004. évi CXL. törvény 10. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 3. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹³A 2004. évi CXL. törvény 10. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁴A 2004. évi CXL. törvény 10. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 5. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁵A 2008. évi CXI. törvény 131. § 2. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁶A 2004. évi CXL. törvény 11. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 6. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

A törvény hatálya

12. § (1) A közigazgatási hatóság eljárása során az e törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági ügyekben e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Közigazgatási hatósági ügy (a továbbiakban: hatósági ügy):

- a) minden olyan ügy, amelyben a közigazgatási hatóság az ügyfelet érintő jogot vagy köteleességet állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot igazol, hatósági nyilvántartást vezet vagy hatósági ellenőrzést végez,
- b) a tevékenység gyakorlásához szükséges nyilvántartásba vétel és a nyilvántartásból való törlés – a fegyelmi és etikai ügyek kivételével – ha törvény valamely tevékenység végzését vagy valamely foglalkozás gyakorlását köztisztviselési vagy más szervezeti tagsághoz köti.

(3) E törvény alkalmazása szempontjából közigazgatási hatóság (a továbbiakban: hatóság) a hatósági ügy intézésére hatáskörrel rendelkező¹⁷

- a) államigazgatási szerv,
- b) helyi önkormányzat képviselő-testülete, ideértve a megyei önkormányzat közgyűlését is, valamint a 19. § (2) bekezdése szerint átruházott hatáskörben annak szervei és társulása,
- c) a polgármester, főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke, a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetője (a továbbiakban együtt: polgármester),
- d) főjegyző, jegyző, körjegyző, a képviselő-testület hivatalának ügyintézője, a hatósági igazgatási társulás,
- e) törvény vagy kormányrendelet által közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására feljogosított egyéb szervezet, köztisztviselési vagy személy.⁵⁶⁸

(4) Ha törvény vagy kormányrendelet egyéb szervezetet, köztisztviselési vagy személyt jogosít fel közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására, meg kell határozni azokat az ügyeket, amelyekben e törvény rendelkezései az irányadók.^{18 19}

13. § (1) E törvény hatálya nem terjed ki:²⁰

- a) a szabálysértési eljárásra, a választási eljárásra, a népszavazás előkészítésére és lebonyolítására, a területszervezési eljárásra és – az állampolgársági bizonyítvány kiadásának kivételével – az állampolgársági eljárásra,
- b) ⁵⁶⁹

(2) E törvény rendelkezéseit

- a) az iparjogvédelmi és a szerzői jogi eljárásokban,²¹
- b) az államháztartás javára teljesítendő, törvényben meghatározott, illetve a Községek költségvetésével megosztásra kerülő kötelező befizetésekkal és a központi költségvetés, valamint az elkülönített állami pénzalap terhére jogszabály alapján juttatott támogatással összefüggő eljárásokban,
- c) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek és a harmadik országbeli állampolgárok beutazásával és tartózkodásával kapcsolatos eljárásokban, valamint a menedékjogi eljárásban,²²

¹⁷A 2004. évi CXL. törvény 12. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 4. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁶⁸A 2004. évi CXL. törvény 12. § (3) bekezdés e) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁸A 2004. évi CXL. törvény 12. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 7. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁹A 2004. évi CXL. törvény 12. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁰A 2004. évi CXL. törvény 13. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 5. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁶⁹A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

²¹A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés a) pontja a 2008. évi CXII. törvény 28. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.02.01.

²²A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés c)- e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 5. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- d) a termékek és a szolgáltatások forgalmazására, illetve értékesítésére, valamint az ezekkel összefüggő kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó követelmények ellenőrzésével, illetve a piacsabályozással kapcsolatos eljárásokban, ideértve a gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök társadalombiztosítási támogatásával kapcsolatos eljárást is,²³
- e) a pénz- és tőkepiaci, a biztosítási, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztári és a magán-nyugdíjpénztári tevékenység felügyeletével kapcsolatos eljárásban, valamint a versenyfelügyeleti és bejelentési eljárásban,²⁴
- f) a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárásban²⁶
- g) az atomenergia alkalmazási körébe tartozó ügyekben,⁷⁸⁷
- g) az audiovizuális médiaszolgáltatás nyújtására és a sajtótermék kiadására irányuló tevékenység felügyeletével, a médiaigazgatással, az audiovizuális médiaszolgáltatások és a sajtótermékek piaci felügyeletével, piacsabályozásával kapcsolatos eljárásban⁸⁰⁵
- h) a veszélyes létesítményekkel kapcsolatos eljárásban, valamint⁷⁸⁸
- i) a társadalombiztosítás ellátásaival kapcsolatos eljárásban⁷⁸⁹
csak akkor kell alkalmazni, ha az ügyfajára vonatkozó törvény eltérő szabályokat nem állapít meg.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben fel nem sorolt közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozó jogszabályok e törvény rendelkezéseitől kizárólag akkor térhetnek el, ha azt e törvény kifejezetten megengedi.²⁷
- (4) Ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa eljárási szabályt állapít meg, e törvény rendelkezései az ott szabályozott kérdésben nem alkalmazhatók. E törvény rendelkezéseitől az Európai Unió kötelező jogi aktusának végrehajtása céljából – az ahhoz szükséges mértékben és módon – törvény, kormányrendelet vagy a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete eltérhet.^{28 29}
- (5) E törvény rendelkezéseitől a nemzetközi szerződést kihirdető törvény eltérhet.³⁰
- (6) Jogszabály az e törvényben nem szabályozott, de e törvény szabályaival összhangban álló kiegészítő jellegű rendelkezéseket állapíthat meg.⁵⁷⁰

14. § (1)³¹

- (2) Törvény vagy kormányrendelet e törvény rendelkezéseitől eltérő vagy kizáró szabályokat állapíthat meg a haditechnikai eszközök és szolgáltatások, illetve a kettős rendeltetésű termékek és technológiák külkereskedelmének engedélyezésére irányuló eljárásban

²³A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés c)- e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 5. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁴A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés c)- e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 5. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁶A 2004. évi CXL. törvény 13. § 2. bekezdésének f) pontját a 2005. évi LXXXIII. törvény 338. §-ának 14. pontja iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 01.

⁷⁸⁷A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés g)-i) pontját a 2010. évi CXXXVI. törvény 86. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁸⁰⁵A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés g) pontját a 2010. évi CLXXXV. törvény 228. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁷⁸⁸A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés g)-i) pontját a 2010. évi CXXXVI. törvény 86. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁷⁸⁹A 2004. évi CXL. törvény 13. § (2) bekezdés g)-i) pontját a 2010. évi CXXXVI. törvény 86. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

²⁷A 2004. évi CXL. törvény 13. § (3)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 5. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁸A 2004. évi CXL. törvény 13. § (3)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 5. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁹A 2004. évi CXL. törvény 13. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁰A 2004. évi CXL. törvény 13. § (3)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 5. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁷⁰A 2004. évi CXL. törvény 13. § (6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 5. § (5) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

³¹A 2010. évi CXXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

- a)-b) ³⁵
- c) ³⁸
- d)-h) ³⁹

(3) A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló külön törvény vagy annak felhatalmazása alapján kormányrendelet e törvénytől és az ügyfajtára vonatkozó különös eljárási szabályoktól eltérő rendelkezéseket állapíthat meg:^{44 45}

- a) a hiánypótlásra,
- b) a kézbesítésre,
- c) az ügyfél tájékoztatására,
- d) a hatáskörre, az illetékességre,
- e) a szakhatóság közreműködésére.

Ügyfél

15. § (1) Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.⁴⁶

(2) ⁴⁷

(3) Törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek körét, akik az (1) **bekezdésben** foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősülnek. Az (1) **bekezdésben** foglaltak vizsgálata nélkül ügyfélnek minősül jogszabály rendelkezése esetén az abban meghatározott hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.⁴⁸

(4) Az ügyfél jogai megilletik az ügy elbírálásában hatóságként vagy szakhatóságként részt nem vevő szervet is, amelynek feladatkörét az ügy érinti.⁴⁹

(5) Meghatározott ügyekben törvény az ügyfél jogaival ruházhatja fel az érdekvédelmi szervezeteket és azokat a társadalmi szervezeteket, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul.

(6) Az eljárás megindításáról szabályszerűen értesített ügyfél ügyféli jogainak gyakorlását törvény ahhoz a feltételhez kötheti, hogy az ügyfél az első fokú eljárásban nyilatkozatot tesz vagy kérelmet nyújt be.^{50 51}

(7) A természetes személy ügyfélnek akkor van eljárási képessége, ha a polgári jog szabályai szerint cselekvőképességgel rendelkezik. Jogszabályban meghatározott esetben a korlátozott cselekvőképességgel rendelkező

³⁵A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁸A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁹A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴⁴A 2004. évi CXL. törvény 14. § 3. bekezdését a 2006. évi LIII. törvény 12. § 3. bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. 04. 17.

⁴⁵A 2004. évi CXL. törvény 14. § (3) bekezdés felvezető szövege a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 9. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁶A 2004. évi CXL. törvény 15. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 6. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 4. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁸A 2004. évi CXL. törvény 15. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 6. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁹A 2004. évi CXL. törvény 15. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 10. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁰A 2004. évi CXL. törvény 15. § (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 6. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵¹A 2004. évi CXL. törvény 15. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

személyt is megilleti az eljárási képesség. Az eljáró hatóság hivatalból vizsgálja az eljárási képesség meglétét, és ha annak hiányát állapítja meg, úgy az ügyfél helyett törvényes képviselőjét vonja be az eljárásba, illetve ügygondnok kirendelését kéri.^{571 572}

(8) Az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfélen kívüli ügyféli jogállást megtagadó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.⁵⁷³

Jogutódlás⁵⁷⁴

16. § (1) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, vagy ha a hatósági ügy személyes jellege vagy a kötelezettség tartalma nem zárja ki, a polgári jog szerinti jogutódja lép⁵⁷⁵

a) hivatalból indított vagy folytatott eljárásban a kieső ügyfél vagy

b) kérelemre indult eljárásban – az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfelet kivéve – a kieső ügyfél helyébe.

(2) Kérelemre indult eljárásban a kérelmező ügyfél jogutódja – az eljárásról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a jogutódlástól számított hat hónapon belül – kérheti a jogutódlás megállapítását.⁵⁷⁶

(3) Jogszabály lehetővé teheti, hogy a jogerős határozat alapján jogosított ügyfél helyébe jogutódja lépjen. Ha a jogerős határozattal megállapított kötelezettség tekintetében a kötelezett helyébe jogutód lép, számára – indokolt kérelmére új teljesítési határidő megállapításával – lehetőséget kell biztosítani a kötelezettség önkéntes teljesítésére.⁵⁷⁷

(4) A hatóságnak a jogutódlás előtt hozott végzése hatályos a jogutóddal szemben, kivéve⁵⁷⁸

a) a jogelőd természetes személy ügyféllel szemben az eljárás akadályozása vagy az idézésről való távolmaradás miatt kötelezettséget megállapító végzést,

b) a jogelőd számára fizetési kedvezményt megállapító végzést, ideértve a késedelmi pótlék elengedéséről vagy mérsékléséről szóló végzést is és

c) a jogelőd természetes személy ügyfél számára költségmentességet engedélyező végzést.

(5) Jogutód hiányában a jogszabálysértő, illetve a közérdeket sértő vagy veszélyeztető állapot megszüntetéséről az eljáró hatóság hivatalból intézkedik.

(6) A jogutódlás, valamint az új teljesítési határidő megállapítása kérdésében hozott végzést az ügyféllel közölni kell. A jogutódlás tárgyában hozott és az új teljesítési határidő megállapítását megtagadó végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye.⁵⁷⁹

⁵⁷¹ A 2004. évi CXL. törvény 15. § (7)-(8) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 6. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁷² A 2004. évi CXL. törvény 15. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁷³ A 2004. évi CXL. törvény 15. § (7)-(8) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 6. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁷⁴ A 2004. évi CXL. törvény 16. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 7. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁷⁵ A 2004. évi CXL. törvény 16. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 7. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁷⁶ A 2004. évi CXL. törvény 16. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁷⁷ A 2004. évi CXL. törvény 16. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁵⁷⁸ A 2004. évi CXL. törvény 16. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁷⁹ A 2004. évi CXL. törvény 16. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (5) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

Adatkezelés⁵⁸⁰

- 17. § (1)** A hatósági eljárás tartama alatt – különösen az iratokba való betekintés engedélyezésénél, a tárgyalás során, a döntés szerkesztésénél és a döntésnek hirdetményi úton való közlésénél – a hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és a hivatás gyakorlásához kötött titok (a továbbiakban együtt: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adatok védelme biztosított legyen.⁵⁸¹
- (2) A hatóság az eljárása során jogosult a természetes személy ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője azonosítása céljából
- nevének,
 - születési nevének,
 - születési idejének,
 - születési helyének,
 - anyja nevének,
 - lakcímének, valamint
 - külön törvényben vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben – helyi önkormányzat rendeletében meghatározott személyes adatának kezelésére.
- (3) A hatóság törvény eltérő rendelkezése hiányában jogosult az eljárás lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatok megismerésére és kezelésére.
- (4) A hatóság az eljárása során – jogszabályban meghatározott módon és körben – jogosult az eljárás lefolytatásához szükséges védett adat megismerésére.
- (5) A hatóság az eljárás során a személyes adatot és a védett adatot – az ugyanazon ügyben folyó, e törvényben szabályozott eljárások kivételével – csak akkor továbbíthatja más szervhez, ha azt törvény megengedi, vagy ha az érintett ehhez hozzájárult.
- (6) Az adat védelmére vonatkozó szabályok megtartása nem vezethet a jogorvoslathoz való jog korlátozásához.

II. Fejezet JOGHATÓSÁG, HATÁSKÖR, ILLETÉKESSÉG

Joghatóság

- 18. § (1)** Magyar állampolgár, Magyarországon nyilvántartásba vett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet ügyfél hatósági ügyében – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén a magyar hatóság jár el.⁵⁸²
- (2) Ha az ügyfél nem magyar állampolgár, illetve külföldön nyilvántartásba vett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akkor hatósági ügyében – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a Magyar Köztársaság területén magyar hatóság jár el, feltéve, hogy az eljárásban az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusát vagy magyar jogszabályt kell alkalmazni.
- (3) Törvény vagy kormányrendelet alapján az ügyfél hatósági ügyében külföldön a külpolitikáért felelős miniszter vagy a konzuli tisztviselő jár el.

⁵⁸⁰A 2004. évi CXL. törvény 17. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 8. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁸¹A 2004. évi CXL. törvény 17. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 8. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁸²A 2004. évi CXL. törvény 18. §-a a 2008. évi CXI. törvény 9. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

A hatáskör megállapítása és az eljárási kötelezettség

- 19. § (1)** A hatóság hatáskörét – a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával – jogszabály állapítja meg. Törvény eltérő rendelkezése hiányában jogszabály a hatóság szervezeti egységére hatáskört nem telepíthet. Jogszabályban kell megjelölni az elsőfokú, továbbá ha az nem a **106. és 107. §-ban** megjelölt hatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságot.^{53 54}
- (2)** Önkormányzati hatósági ügyben első fokon a képviselő-testület, törvény rendelkezése alapján a polgármester jár el. A képviselő-testület ezt a hatáskörét önkormányzati rendeletben a polgármesterre, a részönkormányzat testületére, a képviselő-testület bizottságára vagy törvényben meghatározottak szerint létrehozott társulásra ruházhatja át.⁵⁵
- (3)** A hatóság a hatáskörét vagy annak gyakorlását más hatóságra nem ruházhatja át, kivéve, ha törvény a hatáskör törvényben meghatározott esetben, az ott meghatározott másik hatóságra való átruházását kivételesen lehetővé teszi. Nem minősül a hatáskör átruházásának, ha a hatáskör gyakorlója kiadmányozási jogát jogszerűen átengedte.⁵⁶
- (4)** A hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el. Nem minősül a hatáskör elvonásának, ha az ügyben hatáskörrel rendelkező, e törvény szerint kijelölt más hatóság jár el, vagy törvény vagy kormányrendelet alapján több hatóság a hatáskörét megosztva gyakorolja.⁵⁷
- (5)** Ha a bíróság valamely ügyben a hatáskörét vagy annak hiányát állapította meg, vagy az ügy érdekében határozott, ez a döntés az eljáró hatóságra kötelező.
- 20. § (1)** A hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben illetékességi területén, valamint kijelölés alapján köteles eljárni.⁵⁸
- (2)** Ha a hatóság eljárási kötelességének a rá irányadó ügyintézési határidőn belül nem tesz eleget, a felügyeleti szerv az erre irányuló kérelem megérkezésétől vagy a hivatalos tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül kivizsgálja a mulasztás okát, és – az ügyfajta irányadó ügyintézési határidő és a döntés-előkészítés fokának figyelembevételével megállapított – határidő túzésével a mulasztó hatóságot az eljárás lefolytatására utasítja. Nincs helye az eljárás lefolytatására történő utasításnak, ha a **71. § (2) bekezdés** alkalmazásának van helye.^{59 60}
- (3)** Ha a felügyeleti szerv által megállapított újabb határidő eredménytelenül telt el, a felügyeleti szerv az eljárásra haladéktalanul – a **(4) és (5) bekezdésben** foglalt kivétellel – a mulasztóval azonos hatáskörű másik hatóságot jelöl ki, egyidejűleg a mulasztó hatóság vezetője ellen fegyelmi eljárást kezdeményez. A kezdeményezés alapján a fegyelmi eljárás megindítása kötelező. A kijelölt hatóság az ügyben irányadó ügyintézési határidőn belül köteles döntést hozni.⁶¹
- (4)** Az ismételten mulasztó hatóságtól az ügy nem vonható el, és az eljárásra más hatóság nem jelölhető ki, ha a hatóság hatásköre hatósági igazolvány vagy hatósági bizonyítvány kiadására, hatósági nyilvántartás vezetésére terjed ki, ha jogszabály alapján hatásköre kizárólagos, vagy ha belföldi jogsegély iránti megkeresés alapján

⁵³A 2004. évi CXL. törvény 19. § (1)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 10. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁴A 2004. évi CXL. törvény 19. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXXII. törvény 164. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁵A 2004. évi CXL. törvény 19. § (1)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 10. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁶A 2004. évi CXL. törvény 19. § (1)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 10. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁷A 2004. évi CXL. törvény 19. § (1)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 10. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁸A 2004. évi CXL. törvény 20. § (1)- (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 11. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁹A 2004. évi CXL. törvény 20. § (1)- (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 11. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁰A 2004. évi CXL. törvény 20. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶¹A 2004. évi CXL. törvény 20. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 11. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

kell eljárnia. A hatóság legkésőbb a felhívástól számított tizenöt napon belül köteles eleget tenni elmulasztott kötelezettségének.^{62 63}

- (5) Ha a képviselő-testület, a polgármester, a bizottság, a részönkormányzat testülete, a társulás (a továbbiakban együtt: önkormányzati hatóság) önkormányzati hatósági ügyben eljárási kötelezettségét elmulasztotta, az ügyfél kérelmére vagy hivatalból a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv felhívja a mulasztó tisztségviselőt vagy testületet, hogy soron kívül, illetve a testület legközelebbi ülésén, de legkésőbb harminc napon belül folytassa le az eljárást.^{66 67 68 69}
- (6) Az (5) bekezdés alapján az önkormányzati hatósághoz intézett felhívás eredménytelensége esetén az ügyfél vagy a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv, továbbá ha az adott ügyben nincs felügyeleti szerv, vagy a felügyeleti szerv az intézkedési, eljárási kötelezettségének nem tesz eleget, az ügyfél kérelmére a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság kötelezi a hatóságot az eljárás lefolytatására.^{71 72 73}
- (7) Az (1)-(4) bekezdésben foglaltakat a szakhatósági eljárásra és a fellebbezési eljárásra is alkalmazni kell. E rendelkezések akkor is irányadók, ha – a határozat megsemmisítése vagy hatályon kívül helyezése folytán – a hatóság az ügyintézési határidőn belül nem tesz eleget az új eljárás lefolytatására irányuló kötelezettségének.⁷⁴
- (8) A felügyeleti szerv a (2) bekezdés szerinti intézkedésről, valamint az eljáró hatóság (3) bekezdés szerint történő kijelöléséről az ügyfelet értesíti, továbbá ellenőrzi, hogy a hatóság a mulasztást követően, illetve a kijelölt hatóság határidőn belül eleget tesz-e eljárási kötelezettségének. A helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv értesíti az ügyfelet az (5) bekezdés szerinti felhívásáról, egyidejűleg felhívja az ügyfél figyelmét arra, hogy a felhívás eredménytelensége esetén a (6) bekezdés szerint a közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz fordulhat.^{75 76 77}

Illetékesség

21. § (1) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az azonos hatáskörű hatóságok közül az a hatóság jár el, amelynek illetékességi területén⁷⁸

- a) az ügyfél lakó- vagy tartózkodási helye, ennek hiányában szálláshelye (a továbbiakban együtt: lakcím), illetve székhelye, telephelye, fióktelepe (a továbbiakban együtt: székhely) van,

⁶²A 2004. évi CXL. törvény 20. § (4)-(8) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 11. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶³A 2004. évi CXL. törvény 20. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁶A 2004. évi CXL. törvény 20. § (4)-(8) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 11. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁷A 2004. évi CXL. törvény 20. § (5) bekezdése a 2010. évi XLIII. törvény 84. § u) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

⁶⁸A 2004. évi CXL. törvény 20. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁹A 2004. évi CXL. törvény 20. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 20. § (4)-(8) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 11. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷²A 2004. évi CXL. törvény 20. § (6) bekezdése a 2010. évi XLIII. törvény 84. § u) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

⁷³A 2004. évi CXL. törvény 20. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁴A 2004. évi CXL. törvény 20. § (4)-(8) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 11. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁵A 2004. évi CXL. törvény 20. § (4)-(8) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 11. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁶A 2004. évi CXL. törvény 20. § (8) bekezdése a 2010. évi XLIII. törvény 84. § u) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

⁷⁷A 2004. évi CXL. törvény 20. § (8) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁸A 2004. évi CXL. törvény 21. § (1)-(2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 12. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- b) az ügy tárgyat képező ingatlan fekszik,
 - c) az ügy tárgyat képező tevékenységet gyakorolják vagy gyakorolni kívánják, vagy⁷⁹
 - d) a jogellenes magatartást elkövették.
- (2) Ha törvény vagy kormányrendelet hatósági ügyben több hatóságot jogosít fel valamely hatáskör gyakorlására, jogszabály a hatóságok illetékességére csak azonos okot állapíthat meg.⁸⁰
- (3)⁸¹
- (4) Ha az ügyfél lakcíme ismeretlen, az (1) bekezdés a) pontjára alapított illetékességet az ügyfél utolsó ismert hazai lakcíme alapján kell megállapítani. Ennek hiányában – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az eljárásra az adott ügyfajtában a fővárosban eljárásra jogosult hatóság, jegyző hatáskörébe tartozó ügyben a fővárosi főjegyző az illetékes.⁸²
- (5) Az ügyben illetékességgel rendelkező azonos hatáskörű hatóságok közül az ügyfél kérelmének hiányában az jár el, amelynél az eljárás előbb indult meg (a továbbiakban: megelőzés).⁸³
- (6) Ha a hatóság megállapítja, hogy az ügyben más hatóság a megelőzés alapján már eljár, vagy más hatóság előtt eljárás van folyamatban, saját eljárását megszünteti, illetve szükség esetén a döntést visszavonja, és erről szóló döntését a korábban eljár, illetve a folyamatban lévő ügyben eljáró hatósággal és az ügyféllel közli. Az eljárást megszüntető végzés és a döntést visszavonó döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.^{84 85}

A joghatóság, a hatáskör és az illetékesség vizsgálata

- 22. § (1)** A hatóság a joghatóságát – ezzel összefüggésben az alkalmazandó jogot -, valamint hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból köteles vizsgálni.
- (2) Hatáskör vagy illetékesség hiányában a hatóság a kérelmet és az ügyben keletkezett iratokat – az ügyfél egyidejű értesítése mellett – haladéktalanul, de legkésőbb a kérelem megérkezésétől, folyamatban levő ügyben a hatáskör és illetékesség hiányának megállapításától számított nyolc napon belül átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz.^{86 87}
- (3) A hatóság – tekintet nélkül a joghatóságára, valamint a hatáskörére és az illetékességére – hivatalból köteles megtenni azt az ideiglenes intézkedést, amelynek hiányában a késedelem elháríthatatlan kárral vagy veszéllyel járna.
- (4) A hatóság az ideiglenes intézkedéséről szóló végzését közli az ügyféllel, valamint a joghatósággal és hatáskörrel rendelkező illetékes hatósággal, amely az ideiglenes intézkedés szükségességét felülvizsgálja, és szükség esetén megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedést.⁸⁸
- (5) Az ideiglenes intézkedés felülvizsgálatánál nem érvényesül a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok védelme.

⁷⁹A 2004. évi CXL. törvény 21. § (1) bekezdés c) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁸⁰A 2004. évi CXL. törvény 21. § (1)- (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 12. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸¹A 2008. évi CXI. törvény 131. § 5. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁸²A 2004. évi CXL. törvény 21. § (4)- (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 12. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸³A 2004. évi CXL. törvény 21. § (4)- (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 12. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸⁴A 2004. évi CXL. törvény 21. § (4)- (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 12. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸⁵A 2004. évi CXL. törvény 21. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁸⁶A 2004. évi CXL. törvény 22. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 12. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁸⁷A 2004. évi CXL. törvény 22. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁸⁸A 2004. évi CXL. törvény 22. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 13. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

Hatásköri, illetékességi vita

23. § (1) Ha ugyanabban az ügyben⁸⁹

- a) több hatóság állapította meg hatáskörét és illetékességét,
- b) több hatóság állapította meg hatáskörének és illetékességének hiányát, és emiatt az eljárás nem indulhat meg vagy nincs folyamatban,
- c) több illetékes hatóság előtt indult az eljárás, és a megelőzés alapján nem lehet eldönteni, hogy melyik hatóság jogosult az eljárásra,
az érdekelt hatóságok kötelesek egymás között hivatalból vagy kérelemre megkísérelni a vita eldöntését.

(2) Az egyeztetést annak a hatóságnak kell kezdeményeznie, amelyiknél az eljárás később indult meg, amelyik hatáskörének és illetékességének hiányát később állapította meg, vagy amelyik hatóságnál az ügyfél az egyeztetés lefolytatása iránti kérelmét benyújtotta.⁹⁰

(3) Ha az **(1) bekezdés** szerinti eljárás nem vezetett eredményre, az eljáró hatóságot a következő szerv jelöli ki:

- a) illetékességi összeütközés esetén a legközelebbi közös felügyeleti szerv, ennek hiányában a Kormánynak a vita eldöntését kérő hatóság működési területe szerint illetékes általános hatáskörű területi államigazgatási szerve,⁹¹
^{92 93 94}
- b) hatásköri összeütközés esetén a Fővárosi Ítéltábla.

(4) Az egyeztetést kezdeményező hatóság kérelmére a **(3) bekezdés a)** pontjában foglalt esetben tizenöt napon belül kell kijelölni az eljáró hatóságot.^{583 584}

(5) Ha az egyeztetés sikerrel járt, az **(1) bekezdés a)** és *c)* pontja esetében az a hatóság, amely a továbbiakban nem jár el, az előtte folyamatban lévő eljárást megszünteti, az eljárás során hozott döntését visszavonja, egyúttal az ügy iratait és bizonyítékait átteszi az eljárást lefolytató hatósághoz. Az eljárást megszüntető végzés és a döntést visszavonó döntés ellen jogorvoslatnak nincs helye.^{585 586}

(6) Az illetékességi vitában hozott végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.⁵⁸⁷

24. § (1) A Fővárosi Ítéltábla a hatásköri vitában az ügyfél vagy a hatóság kérelmére soron kívül nemperes eljárásban dönt.⁹⁵

(2) A Fővárosi Ítéltábla határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

⁸⁹A 2004. évi CXL. törvény 23. § (1)- (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 14. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁹⁰A 2004. évi CXL. törvény 23. § (1)- (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 14. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁹¹A 2004. évi CXL. törvény 23. § 3. bekezdés a) pontja a 2006. évi CIX. törvény 7. § 2. bekezdés n) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

⁹²A 2004. évi CXL. törvény 23. § (3) bekezdés a) pontja a 2008. évi LXXXII. törvény 26. § (5) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 01. 01.

⁹³A 2004. évi CXL. törvény 23. § (3) bekezdés a) pontja a 2010. évi XLIII. törvény 84. § u) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

⁹⁴A 2004. évi CXL. törvény 23. § (3) bekezdés a) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁸³A 2004. évi CXL. törvény 23. § (4)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 14. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁸⁴A 2004. évi CXL. törvény 23. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁸⁵A 2004. évi CXL. törvény 23. § (4)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 14. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁸⁶A 2004. évi CXL. törvény 23. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁸⁷A 2004. évi CXL. törvény 23. § (4)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 14. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁹⁵A 2004. évi CXL. törvény 24. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 13. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

Eljárás az illetékességi területen kívül

- 25. § (1)** A hatóság az illetékességi területén kívül akkor végezhet eljárási cselekményt, ha ezt törvény vagy kormányrendelet lehetővé teszi.
- (2) A fővárosi kerületi illetékességű hatóság a főváros, a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetője pedig a megyei jogú város egész területén végezhet eljárási cselekményt.

Belföldi jogsegély

- 26. § (1)** Jogsegélyt akkor lehet kérni, ha⁹⁶
- az ügyben a megkereső hatóság illetékességi területén kívül kell valamely eljárási cselekményt elvégezni,
 - azt az ügyfél jogos érdeke vagy a költségtakarékosság indokolja, vagy
 - az ügy elbírálásához olyan adat vagy irat szükséges, amellyel más hatóság, egyéb állami, önkormányzati szerv vagy – ha törvény meghatározott ügyfajtában lehetővé teszi – egyéb szerv vagy személy rendelkezik.
- (2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott megkeresést az ügy jellegétől függően a megkereső hatósággal azonos hatáskörű illetékes hatósághoz, ennek hiányában az illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez kell intézni.
- (3) Kérelemre indult eljárásban az ügyfélnek az eljárásban szükséges személyes adatainak kezeléséhez való hozzájárulását vélelmezni kell a jogsegély teljesítése céljából, az ahhoz szükséges mértékben továbbított személyes adatok tekintetében is. Hivatalból indult vagy folytatott eljárásban a hatóság a jogszabály alapján kezelhető adatok közül a jogsegély teljesítése céljából szükséges személyes adatokat továbbíthatja a megkeresett szervhez.
- (4) A megkeresett szerv vagy személy csak akkor tagadhatja meg a megkeresésben foglaltak teljesítését, ha az jogszabályba ütközik. Ha a jogsegély nyújtására más szerv jogosult, a megkeresett szerv vagy személy a megkeresést haladéktalanul, de legkésőbb a megkeresés megérkezésétől számított öt napon belül e szervhez továbbítja, és erről egyidejűleg tájékoztatja a megkereső hatóságot.⁵⁸⁸
- (5) A megkeresést az (1) bekezdés a) és b) pontjában szabályozott esetben tizenöt napon belül, az (1) bekezdés c) pontjában szabályozott esetben pedig nyolc napon belül kell teljesíteni; a megkeresett szerv vezetője ezt a határidőt annak letelte előtt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb tizenöt nappal meghosszabbíthatja. Ha az adat elektronikusan rögzített nyilvántartásban áll rendelkezésre, és a hatóságok közötti elektronikus kapcsolattartás nem kizárt, a megkeresést öt napon belül kell teljesíteni.⁵⁸⁹
- (6) A megkeresett szerv az eljárási határidő meghosszabbításáról szóló végzését a megkereső hatósággal közli. A megkereső hatóság közli az ügyféllel a jogsegély határidejének meghosszabbításáról szóló végzést.

Nemzetközi jogsegély

- 27. § (1)** Ha a Magyar Köztársaságnak valamely állammal közigazgatási jogsegélyegyezménye van, vagy annak hiányában az államok között viszonzossági gyakorlat áll fenn, vagy többoldalú nemzetközi szerződés ezt lehetővé teszi, a hatóság a 26. § (1) bekezdésében meghatározott jogsegély érdekében külföldi hatósághoz fordulhat, illetve köteles teljesíteni a külföldről érkező jogsegélykérelmet.⁹⁷
- (2) A viszonzosság fennállása tekintetében a külpolitikáért felelős miniszter állásfoglalása az irányadó, amelyet az ügyfajta tekintetében feladatkörrel rendelkező miniszterrel egyetértésben alakít ki.^{98 99}

⁹⁶A 2004. évi CXL. törvény 26. §-a a 2008. évi CXI. törvény 15. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁸⁸A 2004. évi CXL. törvény 26. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁸⁹A 2004. évi CXL. törvény 26. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1)-(2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁹⁷A 2004. évi CXL. törvény 27. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 14. pontjának és 131. § 6. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁹⁸A 2004. évi CXL. törvény 27. § 2-3. bekezdése a 2006. évi CIX. törvény 171. § 3. bekezdés p) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2007. 01. 01.

⁹⁹A 2004. évi CXL. törvény 27. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 15. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

- (3) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a nemzetközi jogsegélyügyben érintett magyar és külföldi (nemzetközi) hatóság közvetlenül érintkezik egymással. Ha a magyar hatóság előtt nem ismert, hogy az (1) bekezdés szerinti jogsegélykérelem teljesítése az érintett külföldi állam melyik hatóságának hatáskörébe tartozik, a kérelmet felügyeleti szervén keresztül a külpolitikáért felelős miniszterhez juttatja el. A külpolitikáért felelős miniszter a külföldi állam külügyekben illetékes minisztériuma útján továbbítja a jogsegélykérelmet a külföldi hatósághoz.¹⁰⁰
- (4) Ha a külföldről érkező jogsegélykérelem teljesítésére nem a megkeresett hatóság jogosult, a megkeresést átteszi a hatáskörrel rendelkező illetékes hatósághoz, és erről a megkereső felet egyidejűleg tájékoztatja.¹⁰¹
- (5)-(6)¹⁰²
- 28. § (1)** A hatóság megtagadja a külföldi megkeresés teljesítését, ha az¹⁰⁴
- a) sértené a Magyar Köztársaság nemzetbiztonsági érdekeit vagy a közbiztonságot,
 - b) sértené az ügyben érintett személy alapvető jogát, vagy
 - c) jogszabályba ütközne.
- (2) A külföldi megkeresés teljesítésének megtagadásáról és annak okáról a megkereső felet tájékoztatni kell.¹⁰⁵
- (3)^{106 107}

II/A. Fejezet⁵⁹⁰

A kapcsolattartás általános szabályai

- 28/A. § (1)** A hatóság⁵⁹¹
- a) írásban
 - aa) postai úton,
 - ab) telefaxon,
 - ac) személyesen átadott irat útján,
 - ad) kézbesítési meghatalmazott útján,
 - ae) a hatóság kézbesítője útján,
 - af) kézbesítési ügygondnok útján,
 - ag) hirdetményi úton vagy
 - ah) az e törvényben meghatározott módon elektronikus úton vagy
 - b) szóban
 - az e törvényben meghatározott feltételekkel tart kapcsolatot az ügyféllel.
- (2) Az (1) bekezdést megfelelően alkalmazni kell az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok egymással történő kapcsolattartására.

¹⁰⁰A 2004. évi CXL. törvény 27. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 16. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁰¹A 2004. évi CXL. törvény 27. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 7. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁰²A 2008. évi CXI. törvény 131. § 8. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁰⁴A 2004. évi CXL. törvény 28. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 16. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁰⁵A 2004. évi CXL. törvény 28. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 9. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁰⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 10. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁹⁰A 2004. évi CXL. törvény II. fejezetét és 28/A-28/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 17. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁹¹A 2004. évi CXL. törvény II. fejezetét és 28/A-28/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 17. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- (3) Több igénybe vehető kapcsolattartási forma közül a hatóság a költségtakarékosság és a hatékonyság szempontjai alapján választ, továbbá akkor tagadhatja meg az ügyfél által választott új kapcsolattartási forma alkalmazását, ha az ügyfél visszaélészerűen kívánja azt igénybe venni. Az első kapcsolatfelvétel alkalmával a hatóság felhívja az ügyfél figyelmét a kapcsolattartás lehetséges formáira, és tájékoztatást ad a kapcsolattartásra szolgáló elérhetőségről, valamint a hatóság által nyújtott elektronikus tájékoztatás elérhetőségéről.⁵⁹²
- (4) Rövid szöveges üzenet útján, elektronikus levélben és telefonon is lehet tájékoztatást kérni és teljesíteni vagy jogszabályban meghatározott egyéb esetekben kapcsolatot tartani. A hatóság telefonon és elektronikus levélben előzetesen egyeztetheti az ügyféllel az egyes eljárási cselekmények elvégzésének időpontját.
- (5) Döntés közlése kivételével a hatóságok elektronikus levélben és telefonon is tarthatnak egymással kapcsolatot.⁵⁹³
- (6) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén, valamint törvény rendelkezése alapján bármilyen módon tarthat kapcsolatot a hatóság és az ügyfél; a kapcsolattartás időpontját és módját az iratra fel kell jegyezni.
- (7) Az ügyfélre vonatkozó kapcsolattartási szabályokat az eljárás egyéb résztvevőjére is alkalmazni kell.

Kapcsolattartás elektronikus úton⁵⁹⁴

28/B. § (1) Írásbeli a kapcsolattartás, ha⁵⁹⁵

- a) az ügyfél az iratot ügyfélkapun keresztül küldi meg a hatóságnak,
b) a hatóság az iratot a központi elektronikus szolgáltató rendszeren (a továbbiakban: központi rendszer) keresztül küldi meg az ügyfélnek vagy a hatóságnak.

(2)⁷⁷⁹

(3) Ha törvény, eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet eltérően nem rendelkezik, az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél jogosult elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, kivéve, ha az az adott kapcsolattartás tekintetében nem értelmezhető.⁷⁸⁰

(3) Ha törvény, eredeti jogalkotói hatáskörben kiadott kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet eltérően nem rendelkezik, az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél jogosult elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, kivéve, ha az az adott kapcsolattartás tekintetében nem értelmezhető.⁷⁸⁰

(4) Az ügyfél akkor köteles elektronikus úton kapcsolatot tartani a hatósággal, ha azt törvény az adott ügyben vagy eljárási cselekmény vonatkozásában előírja.^{781 782}

(5) Törvény eltérő rendelkezése hiányában nem alkalmazható elektronikus út a **20. § (6) bekezdése** és a **24. § (1) bekezdése** szerinti kérelem vonatkozásában, valamint a hatóság döntésének bírósági felülvizsgálatával kapcsolatos eljárásban.⁷⁸³

(6) A hatóság elektronikus úton tartja a kapcsolatot az ügyféllel, ha az ügyfél azt igényli, továbbá ha az ügyfél a kérelmet elektronikus úton nyújtotta be, és az alkalmazandó kapcsolattartási formáról másként nem rendelkezett.⁷⁸⁴

⁵⁹²A 2004. évi CXL. törvény 28/A. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁹³A 2004. évi CXL. törvény 28/A. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (6) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁵⁹⁴A 2004. évi CXL. törvény II. fejezetét és 28/A-28/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 17. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁹⁵A 2004. évi CXL. törvény II. fejezetét és 28/A-28/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 17. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁷⁹A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁸⁰A 2010. évi LXXV. törvény 21. §-ának megfelelően átsorszámozott szöveg. Hatályos: 2010. 08. 01.

⁷⁸⁰A 2010. évi LXXV. törvény 21. §-ának megfelelően átsorszámozott szöveg. Hatályos: 2010. 08. 01.

⁷⁸¹A 2010. évi LXXV. törvény 21. §-ának megfelelően átsorszámozott szöveg. Hatályos: 2010. 08. 01.

⁷⁸²A 2004. évi CXL. törvény 28/B. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁸³A 2010. évi LXXV. törvény 21. §-ának megfelelően átsorszámozott szöveg. Hatályos: 2010. 08. 01.

⁷⁸⁴A 2010. évi LXXV. törvény 21. §-ának megfelelően átsorszámozott szöveg. Hatályos: 2010. 08. 01.

(7) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában, ha az ügyfél a számára elektronikus úton elküldött irat átvételét nyolc napon belül nem igazolja vissza, a hatóság a továbbiakban más írásbeli formában tart az ügyféllel kapcsolatot.^{785 786}

Tájékoztatás⁵⁹⁶

28/C. § (1) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ügyfél az e fejezetben meghatározott valamennyi kapcsolattartási formát használhatja tájékoztatáskérés céljából.⁵⁹⁷

(2)⁵⁹⁸

(3) Ha a tájékoztatás az ügy irataiban lévő adatra vonatkozik, és az ügyfél az ügy jellege szerinti és az eljáró hatóság által jogszabály alapján kezelhető adatokkal magát a tájékoztatás iránti kérelmében azonosította, a tájékoztatást nem lehet megtagadni.

(4) A hatóság a tájékoztatást nem köteles teljesíteni, ha az ügyfél a tájékoztatáskéréshez való jogát visszaélészerűen gyakorolja. Visszaélészerű a joggyakorlás különösen, ha a tájékoztatáskérést megelőző nyolc napon belül az ügyféllel a hatóság döntést közölt, vagy olyan eljárási cselekményre került sor, amelyben az ügyfél részt vett.⁵⁹⁹

III. Fejezet AZ ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS

Az eljárás megindítása

29. § (1) A hatósági eljárás az ügyfél kérelmére vagy hivatalból indul meg.¹⁰⁸

(2) A hatóság köteles a hatáskörébe tartozó ügyben illetékességi területén hivatalból megindítani az eljárást, ha

- a) ezt jogszabály előírja,
- b) erre felügyeleti szerve utasította, a bíróság kötelezte,
- c) életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetről szerez tudomást.

(3) Ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik, az eljárás megindításáról¹⁰⁹

- a) a hivatalból indult eljárásban az ismert ügyfelet az első eljárási cselekmény elvégzésétől,
- b) a kérelemre indult eljárásban – az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfelet kivéve – az ismert ügyfelet a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül értesíteni kell.⁸⁰⁴

(4) Az értesítés csak akkor mellőzhető, ha

- a) az veszélyeztetné az eljárás eredményességét,

⁷⁸⁵ A 2010. évi LXXV. törvény 21. §-ának megfelelően átsorszámozott szöveg. Hatályos: 2010. 08. 01.

⁷⁸⁶ A 2004. évi CXL. törvény 28/B. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁹⁶ A 2004. évi CXL. törvény II. fejezetét és 28/A-28/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 17. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁹⁷ A 2004. évi CXL. törvény II. fejezetét és 28/A-28/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 17. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁹⁸ A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁹⁹ A 2004. évi CXL. törvény 28/C. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁰⁸ A 2004. évi CXL. törvény 29. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 18. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁰⁹ A 2004. évi CXL. törvény 29. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 18. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸⁰⁴ A 2004. évi CXL. törvény 29. § (3) bekezdésének jelölt része a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- b) az eljárás megindítása után a hatóság nyolc napon belül érdemben dönt, vagy a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, vagy az eljárást megszünteti,^{110 111}
- c) az ellenőrzésre feljogosított hatóság az adott tárgyban folyamatosan lát el az érintettnél ellenőrzési feladatot,
- d) azt honvédelmi, nemzetbiztonsági, közbiztonsági okból jogszabály kizárja.
- (5) Az értesítésnek tartalmaznia kell:
- a) az ügy tárgyát, iktatási számát, az eljárás megindításának napját és az adott ügyfajtára irányadó ügyintézési határidőt, az ügyintézési határidőbe nem számító időtartamokat, az ügyintéző nevét és hivatali elérhetőségét,¹¹²
- b) az iratokba való betekintés és a nyilatkozattétel lehetőségére irányuló tájékoztatást,
- c) hivatalból indult eljárásban az erre történő utalást, kérelemre indult eljárásban a kérelmező ügyfél nevét,
- d)¹¹³
- (6) Ha törvény vagy kormányrendelet további értesítési formát nem állapít meg, a hatásterületen élő ügyfeleket és a 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezeteket az eljárás megindításáról hirdetményi úton kell értesíteni. Az értesítés közhírré tehető.¹¹⁴
- (7) A hirdetmény és közhírré tétel útján közölt értesítés tartalmazza:¹¹⁵
- a) az ügy tárgyát és rövid ismertetését,
- b) a vélelmezett hatásterület kiterjedését,
- c) a tájékoztatást arról, hogy az érintettek hol és mikor tekinthetnek be az ügy irataiba.
- (8) A hatóság a hivatalbóli eljárást kezdeményező személyt vagy szervezetet tájékoztatja az eljárás megindításáról.¹¹⁶
- (9) Ha az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél kéri, a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül a hatóság a 28/C. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott szabályok szerint értesíti^{117 118}
- a) az ügy iktatási számáról, az ügyintéző nevééről és hivatali elérhetőségéről,
- b) az eljárás megindításának napjáról, az ügyintézési határidőről, az ügyintézési határidőbe nem számító időtartamokról, a hatóság eljárási kötelezettségének elmulasztása esetén követendő eljárásról,
- c) az iratokba való betekintés és nyilatkozattétel lehetőségéről, valamint
- d) arról, hogy kérelme a szükséges adatainak kezeléséhez és belföldi jogsegély, valamint szakhatósági eljárás lefolytatása céljából történő továbbításához való hozzájárulásnak minősül.
- (10) A 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezetek kormányrendeletben meghatározott adatbázis alapján történő értesítése az (5) és a (7) bekezdés szerinti adatokat együttesen tartalmazza.⁶⁰⁰
- (11) A hatóság külön kérelem nélkül is az ügyfél anyanyelvére lefordított értesítést küld az eljárás megindításáról annak a magyar nyelvet nem beszélő ügyfélnek, akivel szemben az eljárást folytatja. Az értesítés az (5)

¹¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 29. § (4) bekezdés b) pontja a 2008. évi CXI. törvény 18. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹¹¹A 2004. évi CXL. törvény 29. § (4) bekezdés b) pontja a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹¹²A 2004. évi CXL. törvény 29. § (5) bekezdés a) pontja a 2008. évi CXI. törvény 18. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹¹³A 2008. évi CXI. törvény 131. § 11. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹¹⁴A 2004. évi CXL. törvény 29. § (6)-(9) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 18. § (5) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹¹⁵A 2004. évi CXL. törvény 29. § (6)-(9) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 18. § (5) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹¹⁶A 2004. évi CXL. törvény 29. § (6)-(9) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 18. § (5) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹¹⁷A 2004. évi CXL. törvény 29. § (6)-(9) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 18. § (5) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹¹⁸A 2004. évi CXL. törvény 29. § (9) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁰⁰A 2004. évi CXL. törvény 29. § (10)-(11) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 18. § (6) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

bekezdésben foglaltakon túl tartalmazza a nyelvhasználati és az ezzel járó költségviselési szabályokról szóló tájékoztatást.^{601 602}

Ideiglenes biztosítási intézkedés⁶⁰³

- 29/A. § (1)** Ha az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, a hatóság a pénzkövetelés biztosítását vagy meghatározott dolog zárlatát ideiglenes biztosítási intézkedésként e törvény biztosítási intézkedésre vonatkozó szabályainak alkalmazásával az ügy érdekében való döntéshozatalt megelőzően is elrendelheti.⁶⁰⁴
- (2)** Az ideiglenes biztosítási intézkedést a hatóság visszavonja, ha az elrendelésének oka megszűnt, vagy ha az ideiglenes biztosítási intézkedést meghatározott összeg biztosítására rendelték el, és ezt az összeget a hatóságnál letétbe helyezték.
- (3)** Az ideiglenes biztosítási intézkedés hatályát veszti a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedésével.

A kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása

30. § A hatóság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül, nyolc napon belül elutasítja, ha^{119 120}

- a) az eljárásra magyar hatóságnak nincs joghatósága,
- b) a hatóságnak nincs hatásköre vagy nem illetékes, és a kérelem áttételének nincs helye,
- c) a kérelem nyilvánvalóan lehetetlen célra irányul,
- d) jogszabály a kérelem előterjesztésére határidőt vagy határnapot állapít meg, és a kérelem idő előtti vagy elkésett,
- e) a hatóság a kérelmet érdemben már elbírálta, és változatlan tényállás és jogi szabályozás mellett ugyanazon jog érvényesítésére irányuló újabb kérelmet nyújtottak be, és újrafelvételnek nincs helye, feltéve, hogy a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását jogszabály nem zárja ki,
- f) a kérelem nyilvánvalóan nem az előterjesztésére jogosulttól származik, vagy
- g) a kérelem tartalmából megállapítható, hogy az ügy nem hatósági ügy.

Az eljárás megszüntetése

31. § (1) A hatóság az eljárást megszünteti, ha¹²¹

- a) a **30. §** alapján a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának lett volna helye, az elutasítási ok azonban az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására,
- b) az ügy tárgyát képező vagyontárgy megsemmisült vagy olyan mértékben károsodott, hogy az eljárás okafo-gyottá vált,
- c) az eljárás kérelemre indult és az ügyfél kérelmét visszavonta, kivéve ha az eljárás hivatalból is megindítható, és a hatóság az eljárást hivatalból folytatja, vagy ha az eljárásban több kérelmező vesz részt, és nem mindegyikük vonta vissza kérelmét,¹²²

⁶⁰¹ A 2004. évi CXL. törvény 29. § (10)-(11) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 18. § (6) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁰² A 2004. évi CXL. törvény 29. § (11) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁰³ A 2004. évi CXL. törvény 29/A. §-át és megelőző alcímét a 2008. évi CXI. törvény 19. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁰⁴ A 2004. évi CXL. törvény 29/A. §-át és megelőző alcímét a 2008. évi CXI. törvény 19. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

¹¹⁹ A 2004. évi CXL. törvény 30. §-a a 2008. évi CXI. törvény 20. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹²⁰ A 2004. évi CXL. törvény 30. §-a a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹²¹ A 2004. évi CXL. törvény 31. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 12. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹²² A 2004. évi CXL. törvény 31. § (1) bekezdés c) pontja a 2008. évi CXI. törvény 131. § 13. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

- d) az ügyfél halála vagy a jogi személy, illetve a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megszűnése következtében az eljárás oka fogottá vált, és eljárásbeli jogutódlás sem következett be,¹²³
 - e) az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn,¹²⁴
 - f) az ügyfél a kérelmére indult eljárásban a képviselő visszautasítása esetén a hatóság felhívása ellenére nem gondoskodik a képviselő-ellátásra alkalmas személy meghatalmazásáról vagy nem jár el személyesen, kivéve, ha az eljárás hivatalból is megindítható, és a hatóság az eljárást hivatalból folytatja, vagy ha az eljárásban több kérelmező vesz részt, és ők személyesen járnak el vagy képviselőjüket a hatóság nem utasította vissza,⁶⁰⁵
 - g) jogszabályváltozás miatt az ügy elbírálása a továbbiakban már nem hatósági hatáskörbe tartozik,
 - h) a hatósági eljárásért illetéket vagy igazgatási szolgáltatási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetni és az ügyfél a fizetési kötelezettségének a hatóság erre irányuló felhívása ellenére az erre tűzött határidő alatt nem tesz eleget és költségmentességben sem részesül.⁶⁰⁶
- (2) A hatóság az eljárást megszüntetheti, ha az ügyfél a kérelmére indult eljárásban a hiánypótlásra való felhívásnak nem tett eleget, és az erre megállapított határidő meghosszabbítását sem kérte, illetve nyilatkozattételének elmaradása megakadályozta a tényállás tisztázását.¹²⁵
- (3) Ha az ügyfél az eljárást megindító kérelmét a határozat jogerőre emelkedését megelőzően az (1) bekezdés c) pontja szerint visszavonja, a hatóság a határozatát visszavonja.¹²⁶
- (4)¹²⁷

Az eljárás felfüggesztése

- 32. § (1)** Ha az ügy érdemi eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelyben az eljárás más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el, a hatóság az eljárást felfüggeszti. Amennyiben a más szerv előtti eljárás megindítására az ügyfél jogosult, erre őt megfelelő határidő kitűzése mellett fel kell hívni. Ha az ügyfél a felhívásnak nem tesz eleget, a hatóság az eljárást megszünteti, vagy a rendelkezésre álló adatok alapján dönt.¹²⁸
- (2) Ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a hatóságot új eljárásra kötelezi és ezzel a bírósági döntéssel szemben perújítási vagy felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő, a hatóság az eljárást felfüggeszti.¹²⁹
- (3) Ha az (1) bekezdés alkalmazásának nincs helye, az eljárás felfüggesztését indokolt esetben egy alkalommal az ügyfél is kérheti. Az eljárás az ügyfél kérelmére akkor függeszthető fel, ha¹³⁰
- a) azt jogszabály nem zárja ki, és
 - b) nincs ellenérdekű ügyfél vagy az ellenérdekű ügyfél az eljárás felfüggesztéséhez hozzájárul, vagy az ellenérdekű ügyfél érdekét az nem érinti.
- (4) Jogszabály az eljárásnak az ügyfél kérelmére történő felfüggesztését a (3) bekezdés rendelkezésein kívül egyéb feltételhez is kötheti.

¹²³A 2004. évi CXL. törvény 31. § (1) bekezdés d) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 17. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹²⁴A 2004. évi CXL. törvény 31. § (1) bekezdés e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 131. § 14. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁶⁰⁵A 2004. évi CXL. törvény 31. § (1) bekezdés f) pontja a 2008. évi CXI. törvény 21. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁶⁰⁶A 2004. évi CXL. törvény 31. § (1) bekezdés h) pontját a 2008. évi CXI. törvény 21. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹²⁵A 2004. évi CXL. törvény 31. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 12. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹²⁶A 2004. évi CXL. törvény 31. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 21. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹²⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 15. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹²⁸A 2004. évi CXL. törvény 32. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 16. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹²⁹A 2004. évi CXL. törvény 32. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 18. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹³⁰A 2004. évi CXL. törvény 32. § (3) bekezdés felvezető szövege a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 19. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

- (5) Ha a jogutód kiléte vitás, ennek eldöntéséig a hatóság a folyamatban levő eljárást a kérelmező ügyfél kiesése esetén felfüggeszti, egyéb esetekben felfüggesztheti.
- (6) Hatósági közvetítő kirendelése esetén a hatóság az ügyfelek számára és a hatósági közvetítés várható időtartamára tekintettel egy alkalommal legfeljebb hat hónapra elrendelheti az eljárás felfüggesztését.¹³¹
- (7) Ha a hatóság az eljárást a (3) bekezdés alapján függesztette fel, és az ügyfél az eljárás folytatását hat hónapon belül nem kéri, a hatóság a csak kérelemre folytatható eljárás megszüntetéséről dönt.¹³²
- (8) Az eljárás felfüggesztésekor minden határidő megszakad, és az eljárás felfüggesztésének megszüntetésekor az ügyintézési határidő kivételével újra kezdődik. A felfüggesztés időtartama alatt megtett valamennyi eljárási cselekmény hatálytalan, kivéve azokat, amelyek a felfüggesztési ok megszüntetésére irányulnak.¹³⁴
- (9) A hatóság az eljárás felfüggesztése esetén is dönthet úgy, hogy a folyamatban lévő eljárási cselekményeket és az azok teljesítésére megállapított határidőket az eljárás felfüggesztése nem érinti.

Ügyintézési határidő

- 33. § (1)** A határozatot, az eljárást megszüntető végzést, valamint a másodfokú döntést hozó hatóságnak az első fokú döntést megsemmisítő és új eljárásra utasító végzését az (5) bekezdésben meghatározott időponttól számított harminc napon belül kell meghozni és gondoskodni a döntés közléséről. Ennél rövidebb határidőt bármely jogszabály, hosszabbat pedig törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg. Ha e törvény valamely eljárási cselekmény teljesítésének vagy végzés meghozatalának határidejéről nem rendelkezik, a hatóság haladéktalanul, de legkésőbb nyolc napon belül gondoskodik arról, hogy az eljárási cselekményt teljesítse vagy a végzést meghozza.^{135 136 137 138}
- (2) Kiskorú ügyfél érdekeinek veszélyeztetettsége esetében, továbbá ha életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet elhárítása indokolja, vagy ha a hatóság ideiglenes biztosítási intézkedést rendelt el, vagy ha a közbiztonság érdekében egyébként szükséges, az ügyet soron kívül kell elintézni.¹³⁹
- (3) Az ügyintézési határidőbe nem számít be:
- a hatásköri vagy illetékességi vita egyeztetésének, valamint az eljáró hatóság kijelölésének időtartama,
 - a jogsegélyeljárás időtartama, továbbá a 36. § (2) bekezdése alapján adatnak a nyilvántartásból történő beszerzéséhez szükséges idő,
 - a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő,
 - a szakhatóság eljárásának időtartama,
 - az eljárás felfüggesztésének időtartama,
 - a 70. § (1) bekezdésében szabályozott eljárás időtartama,
 - a hatóság működését legalább egy teljes napra ellehetetlenítő üzemzavar vagy más elháríthatatlan esemény időtartama,

¹³¹A 2004. évi CXL. törvény 32. § (6)- (7) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 22. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹³²A 2004. évi CXL. törvény 32. § (6)- (7) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 22. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹³⁴A 2004. évi CXL. törvény 32. § (8) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 86. § (7) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹³⁵A 2004. évi CXL. törvény 33. §-a a 2008. évi CXI. törvény 23. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹³⁶A 2004. évi CXL. törvény 33. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹³⁷A 2004. évi CXL. törvény 33. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹³⁸A 2004. évi CXL. törvény 33. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹³⁹A 2004. évi CXL. törvény 33. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

h) a kérelem, a döntés és egyéb irat fordításához szükséges idő,

i) ⁶⁰⁷

j) a szakértői vélemény elkészítésének időtartama,

k) a hatósági megkeresés vagy a döntés postára adásának napjától annak kézbesítéséig terjedő időtartam, valamint a hirdetményi, továbbá a kézbesítési meghatalmazott és a kézbesítési ügygondnok útján történő közlés időtartama.

(4) Ha a hatóság testületi szerv, a hatáskörébe tartozó ügyben az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül, vagy ha ez nem lehetséges, a határidő letelte utáni első testületi ülésen, legkésőbb azonban két hónapon belül határoz. ¹⁴¹

(5) Az ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezését követő napon, illetve az eljárás hivatalból történő megindításának napján kezdődik. Ezt a szabályt kell alkalmazni azokban az esetekben is, amikor a magyar hatóság eljárásának megindításához szükséges kérelmet nem magyar hatóságnál lehet benyújtani. ¹⁴²

(6) A fellebbezés elbírálására jogosult hatóság és a felügyeleti szervezése esetén, valamint a megismételt eljárásban az ügyintézési határidő az ügy összes iratának az eljárásra jogosult hatósághoz érkezését követő napon kezdődik. A hatóság a felügyeleti szerv erre irányuló felhívására köteles az iratokat felterjeszteni. ¹⁴³

(7) Az eljáró hatóság vezetője – ha azt törvény vagy kormányrendelet nem zárja ki – az ügyintézési határidőt annak letelte előtt indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb harminc, a (2) bekezdésben meghatározott esetekben legfeljebb tizenöt nappal meghosszabbíthatja. ^{144 145}

(8) A szakhatóság eljárására irányadó ügyintézési határidő – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – tizenöt nap. Indokolt esetben a szakhatóság vezetője a szakhatósági eljárásra irányadó határidőt egy alkalommal tizenöt nappal meghosszabbíthatja, és erről az ügyfelet és a megkereső hatóságot értesíti. ¹⁴⁶

A (7) és (8) bekezdésben meghatározott határidőnél rövidebb határidőt bármely jogszabály, hosszabbat pedig törvény vagy kormányrendelet állapíthat meg.

33/A. § (1) Ha a hatóság a rá irányadó ügyintézési határidőt az ügyfélnek és az eljárás egyéb résztvevőjének fel nem róható okból túllépi, köteles az ügyfél által az eljárás lefolytatásáért megfizetett illetéknek vagy díjnak megfelelő összeget, ha pedig az ügyintézés időtartama meghaladja az irányadó ügyintézési határidő kétszeresét, az ügyfél által az eljárás lefolytatásáért megfizetett illetéknek vagy díjnak megfelelő összeg kétszeresét az ügyfél részére visszafizetni. ^{608 609}

(2) A hatóság (1) bekezdés szerinti fizetési kötelezettségét nem érinti, ha az ügyfél az illeték vagy díj megfizetése alól részben vagy egészen mentesült; ilyen esetben a hatóság az összeget az ügyfél által meg nem fizetett rész arányában a központi költségvetésnek- az államháztartásért felelős miniszter által közzétett számlaszámra – fizeti meg. Ha az eljárás lefolytatásáért az eljárás megindítására irányuló kérelmet benyújtó ügyfél jogszabály alapján

⁶⁰⁷ A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁴¹ A 2004. évi CXL. törvény 33. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁴² A 2004. évi CXL. törvény 33. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁴³ A 2004. évi CXL. törvény 33. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (8) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁴⁴ A 2004. évi CXL. törvény 33. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁴⁵ A 2004. évi CXL. törvény 33. § (7) bekezdése a 2010. évi CXLVIII. törvény 266. § (3) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁴⁶ A 2004. évi CXL. törvény 33. § (8) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁰⁸ A 2004. évi CXL. törvény 33/A-33/B. §-át a 2008. évi CXI. törvény 24. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁰⁹ A 2004. évi CXL. törvény 33/A. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

nem köteles illeték vagy díj fizetésére, úgy a hatóság az illetékekről szóló törvény szerinti általános tételű eljárási illetéknek megfelelő összeget, illetve ennek kétszeresét fizeti meg a központi költségvetésnek.^{610 611}

(3) Az (1), illetve a (2) bekezdés szerinti összeget a hatóság saját költségvetése terhére a fizetési kötelezettséget megállapító döntés jogerőssé válásától számított nyolc napon belül fizeti vissza az ügyfél számára, illetve fizeti meg a központi költségvetésnek.^{612 613}

(4) Ha a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság vagy a felügyeleti szerv megállapítja, hogy a hatóság indokolatlanul hosszabbította meg az ügyintézési határidőt, vagy az (1) bekezdésben foglalt feltételek teljesülése ellenére fizetési kötelezettségét nem teljesítette, a hatóságot az (1), illetve a (2) bekezdésben meghatározott összeg visszafizetésére, illetve megfizetésére kötelezi, és erről a kérelmező ügyfelet értesíti.⁶¹⁴

33/B. § (1) A hatóság együttes eldöntés céljából elrendelheti az előtte folyamatban lévő olyan eljárások egyesítését, amelyek tárgya egymással összefügg. A hatóság a döntéseit egybefoglalhatja.⁶¹⁵

(2)⁶¹⁶

(3) Az eljárások egyesítése esetén a hatóság az egyes eljárásokra irányadó legkorábban lejáró ügyintézési határidőn belül jár el.

Kérelem

34. § (1) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a kérelmet a hatósághoz írásban vagy szóban lehet előterjeszteni. Törvény a kérelem személyes előterjesztését akkor írhatja elő, ha személyes megjelenés hiányában az ügy eldöntéséhez szükséges tény, információ vagy adat nem szerezhető meg.¹⁴⁷

(2) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet során az azonnali intézkedést igénylő ügyben a kérelmet telefonon is elő lehet terjeszteni.¹⁴⁸

(3) Jogszabály előírhatja, hogy az ügyfél a kérelmét az e célra rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus kapcsolattartás esetén elektronikus úrlapon nyújtsa be. Ha törvény az elektronikus kapcsolattartást kötelezővé teszi, és a kérelmet elektronikus formanyomtatványon vagy szoftver használatával kell benyújtani, az elektronikus formanyomtatvány kitölthető és letölthető, valamint a szoftver letölthető változatát a hatóság az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint közzéteszi.¹⁴⁹

(4) Az ügyfél az eljárás megindítására irányuló kérelmét a határozat vagy az eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedéséig visszavonhatja.¹⁵⁰

(5) Az eljárás megindítására irányuló kérelemre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni az ügyfél által benyújtott más kérelemre is azzal, hogy az a tárgyban hozott döntés jogerőre emelkedéséig vonható vissza.¹⁵¹

⁶¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 33/A. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶¹¹A 2004. évi CXL. törvény 33/A. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶¹²A 2004. évi CXL. törvény 33/A. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶¹³A 2004. évi CXL. törvény 33/A. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶¹⁴A 2004. évi CXL. törvény 33/A. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶¹⁵A 2004. évi CXL. törvény 33/A-33/B. §-át a 2008. évi CXI. törvény 24. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶¹⁶A 2010. évi CXXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁴⁷A 2004. évi CXL. törvény 34. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 25. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁴⁸A 2004. évi CXL. törvény 34. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 21. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁴⁹A 2004. évi CXL. törvény 34. § (3)-(5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 25. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁵⁰A 2004. évi CXL. törvény 34. § (3)-(5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 25. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁵¹A 2004. évi CXL. törvény 34. § (3)-(5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 25. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- 35. § (1)** Ha jogszabály további követelményt nem állapít meg, a kérelem tartalmazza az ügyfélnek és képviselőjének a nevét, lakcímét vagy székhelyét, az ügyfélnek a hatóság döntésére való kifejezett kérelmét, továbbá meg lehet adni az elektronikus levélcímet, a telefax számát vagy a telefonos elérhetőséget.¹⁵²
- (2)** Ha jogszabály előírja, a kérelemben az ügyfél azonosíthatósága érdekében fel kell tüntetni az ügyfélnek az ügy jellege szerinti és az eljáró hatóság által törvény alapján kezelhető azonosítóját.
- 36. § (1)** A kérelemhez csatolni kell a jogszabályban előírt mellékleteket. Mellékletként nem lehet az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági hozzájárulás csatolását kérni.¹⁵⁴
- (2)** Az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével az ügyféltől nem kérhető olyan adat igazolása, amely nyilvános, vagy amelyet valamely hatóság, bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásának tartalmaznia kell. Az adatszolgáltatás iránti kérelmet nyolc nap alatt kell teljesíteni.¹⁵⁵
- (3)** Különleges adatok esetén az ügyfél kérheti, hogy az adattal rendelkező szerv az adatot az általa megjelölt hatóságnak továbbítsa. A kérelem alapján a hatóság a **(2) bekezdés** szerint jár el.
- (4)** Az ügyfél a **(2) bekezdés** szerinti adatszolgáltatásért fizetendő díjat az eljáró hatóságnál köteles megfizetni. A díj a megkeresett hatóság bevétele. Az eljáró hatóság a bíróság vagy a Magyar Országos Közjegyzői Kamara adatközlésével felmerülő illetékéről vagy díjáról és a befizetés módjáról az ügyfelet tájékoztatja.
- 37. § (1)** A kérelmet tartalma szerint kell elbírálni akkor is, ha az nem egyezik az ügyfél által használt elnevezéssel.¹⁵⁶
- (2)** Az eljáró hatóság a kérelem megérkezését követően haladéktalanul ellenőrzi, hogy
- a hatóságnak van-e joghatósága, hatásköre és illetékessége az ügy elbírálására,
 - ideiglenes intézkedés vagy ideiglenes biztosítási intézkedés alkalmazásának van-e helye,
 - a kérelem megfelel-e a **35. §-ban**, továbbá a **36. § (1) bekezdésében** foglalt követelményeknek.
- (3)** Ha a kérelem nem felel meg a **35. §-ban**, továbbá a **36. § (1) bekezdésében** foglalt követelményeknek, az eljáró hatóság a kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül – megfelelő határidő megjelölése és a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett – hiánypótlásra hívja fel az ügyfelet. Nem bocsátható ki hiánypótlási felhívás olyan adat igazolására vagy melléklet csatolására, amelyet a **36. § (2) bekezdése** alapján a hatóságnak kell beszereznie, továbbá akkor sem, ha az ügyfél a kérelmet azért nem formanyomtatványon nyújtja be, mert a formanyomtatvány kitölthető és letölthető változatát a hatóság az elektronikus tájékoztatás szabályai szerint nem tette közzé.⁶¹⁷
- (4)** Törvény vagy kormányrendelet a hiánypótlási felhívás kibocsátására nyolc napnál hosszabb határidőt is megállapíthat.⁶¹⁸
- (5)** Hiánypótlási felhívás az eljárás során akkor is kibocsátható, ha a kérelem megfelelt a **35. §-ban**, továbbá a **36. § (1) bekezdésében** foglalt követelményeknek, de a tényállás tisztázása során felmerült új adatra tekintettel az szükséges.
- 38. § (1)** A természetes személy ügyfél az elsőfokú eljárás megindítására irányuló kérelmét az eljárásra hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál, a Kormány által rendeletben meghatározott ügyekben az integrált ügyfélszolgálati irodánál, vagy ha jogszabály azt nem zárja ki, lakcíme vagy munkahelye szerinti székhelyű, azonos hatáskörű

¹⁵²A 2004. évi CXL. törvény 35- 36. §-a a 2008. évi CXI. törvény 26. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁵⁴A 2004. évi CXL. törvény 36. §-a a 2008. évi CXI. törvény 134. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁵⁵A 2004. évi CXL. törvény 36. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁵⁶A 2004. évi CXL. törvény 37. §-a a 2008. évi CXI. törvény 27. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶¹⁷A 2004. évi CXL. törvény 37. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶¹⁸A 2004. évi CXL. törvény 37. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

hatóságnál, ennek hiányában pedig a lakcíme vagy munkahelye szerint illetékes jegyzőnél is előterjesztheti, aki azt továbbítja a hatáskörrel rendelkező illetékes hatósághoz.^{157 158}

- (2) Jogszabály az (1) bekezdéstől eltérően is kijelölheti azt a hatóságot vagy szervet, amelyikhez a kérelem előterjeszhető.^{159 160}
- (3) Ha az ügyfél az (1) vagy a (2) bekezdés alapján nem az eljárásra hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnál vagy szervnél nyújtotta be kérelmét, az eljáró hatóság a 29. § (9) bekezdésének megfelelően értesíti az ügyfelet az eljárás megindításáról.¹⁶¹

38/A. § (1) Törvény vagy kormányrendelet rendelkezése esetén valamely jog gyakorlásához szükséges kérelmek a törvényben vagy kormányrendeletben kijelölt hatóságnál (a továbbiakban: közreműködő hatóság) együttesen nyújthatók be, amely tíz napon belül továbbítja a kérelmeket a döntés meghozatalára hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz.^{619 620}

- (2) Az ügyintézési határidő a kérelmeknek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő megérkezését követő napon kezdődik.⁶²¹
- (3) Ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik,
- a) az ügyfél az illetéket és a díjat a közreműködő hatóságnál köteles megfizetni,
 - b) a közreműködő hatóság a kérelmet a 37. § (2) bekezdésének megfelelően megvizsgálja, és az ügyfelet hiánypótlásra szólítja fel, ez azonban a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság hiánypótlásra való felhívási jogát nem érinti,⁶²²
 - c) a közreműködő hatóság jogosult a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítani a 30. § a), c), d), f) és g) pontjában foglalt esetekben,⁶²³
 - d) a közreműködő hatóság jogosult az eljárást a 31. § (1) bekezdés h) pontban foglalt esetben megszüntetni.
- (4) Törvény vagy kormányrendelet a közreműködő hatóság számára egyéb eljárási feladatokat is meghatározhat.

38/B. § (1) Ha a közreműködő hatóság a 38/A. § (3) bekezdés b) pontja alapján az ügyfelet hiánypótlásra hívta fel, és a hiánypótlás határideje még nem telt el, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság a hiánypótlás határidejének meghosszabbítása mellett a hiánypótlási felhívást kiegészítheti.^{624 625}

- (2)⁶²⁶

¹⁵⁷A 2004. évi CXL. törvény 38. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 22. pontjának és 131. § 17. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁵⁸A 2004. évi CXL. törvény 38. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁵⁹A 2004. évi CXL. törvény 38. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 23. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁶⁰A 2004. évi CXL. törvény 38. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁶¹A 2004. évi CXL. törvény 38. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 28. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶¹⁹A 2004. évi CXL. törvény 38/A-38/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 29. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶²⁰A 2004. évi CXL. törvény 38/A. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶²¹A 2004. évi CXL. törvény 38/A. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶²²A 2004. évi CXL. törvény 38/A. § (3) bekezdés b) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶²³A 2004. évi CXL. törvény 38/A. § (3) bekezdés c) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶²⁴A 2004. évi CXL. törvény 38/A-38/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 29. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶²⁵A 2004. évi CXL. törvény 38/B. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶²⁶A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

38/C. § Törvény vagy kormányrendelet rendelkezése alapján törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott módon erre feljogosított tanúsító szervezet közreműködhet a tényállás tisztázásában. A tanúsító szervezet által jogszabályban meghatározottak szerint kibocsátott tanúsítványt a hatóság köteles elfogadni a tények igazolására, a tanúsított tények tekintetében a hatóság további eljárási cselekményeket nem végez.^{627 628}

Jegyzőkönyv és hivatalos feljegyzés

39. § (1) A tárgyalásról, a lefoglalásról és a jogszabályban meghatározott eljárási cselekményekről, valamint ha az ügyfél kéri vagy az eljárás érdekében egyébként szükséges, a szóbeli kérelemről, az ügyfél, a tanú, a szakértő meghallgatásáról, a szemle lefolytatásáról és más bizonyítási cselekményekről jegyzőkönyvet kell készíteni. Ha a hatóság valamely eljárási cselekmény során hatósági tanút alkalmaz, jegyzőkönyvet készít az eljárási cselekményről.¹⁶²

(2) A jegyzőkönyv tartalmazza

- a) a hatóság megnevezését, az ügyintéző nevét, az ügy tárgyát és az ügyiratszámot,
- b) a meghallgatott nevét és lakcímét, eljárásjogi helyzetét és – ha azt a hatóság tudomására hozta – egyéb elérési lehetőségét,
- c) az alkalmazott hatósági tanú nevét,
- d) a meghallgatott személy jogaira és kötelességeire való figyelmeztetés megtörténtét,
- e) az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, az **(1) bekezdésben** felsorolt eljárási cselekmények során tapasztalt, az ügy eldöntése szempontjából lényeges körülményeket és megállapításokat, ideértve a hatósági tanú észrevételeit is,
- f) a jegyzőkönyv készítésének helyét és időpontját és
- g) a meghallgatott személy, az eljárási képességgel nem rendelkező személy képviselője, a hatósági tanú, az eljáró ügyintéző és a jegyzőkönyvvezető oldalankénti aláírását.

(3) A meghallgatott személy indokolt kérelmére nyilatkozatát, vallomását, szakértői véleményét vagy azok egyes részét a jegyzőkönyv szó szerint tartalmazza.

(4) A hangfelvételre, valamint a kép- és hangfelvételre a jegyzőkönyvre vonatkozó szabályokat azzal kell alkalmazni, hogy azok a **(2) bekezdés a)-f)** pontjában felsoroltakat tartalmazzák. A hangfelvételt, valamint a kép- és hangfelvételt hordozó eszközt az iratokhoz kell csatolni, vagy arról az eljárás befejezéséig a **(2) bekezdésnek** megfelelő tartalmú jegyzőkönyvet kell készíteni.

(5) A hatóság a költségtakarékosság és hatékonyság követelményének megfelelően választja ki a jegyzőkönyv készítésének formáját. Az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője az ezzel járó költségek megtérítése mellett kérheti az általa megjelölt jegyzőkönyvvezési forma alkalmazását.

(6) Az **(1) bekezdésben** felsorolt eljárási cselekményekről hivatalos feljegyzést kell készíteni, ha jegyzőkönyv – az ügyfél erre irányuló kérelme vagy a jegyzőkönyvkészítést indokoltá tévő körülmények hiányában – nem készül. A hivatalos feljegyzés tartalmazza felvételének helyét és időpontját, az ügy tárgyát és számát, a jogokra és kötelezettségekre való figyelmeztetés megtörténtét, az eljárási cselekmény megnevezését és rövid összefoglalását, az eljáró ügyintéző nevét és aláírását, a szóbeli kérelemről készült hivatalos feljegyzés ezen kívül tartalmazza az ügyfél nevét és lakcímét, valamint a kérelem tartalmát.

Adatok zárt kezelése⁶²⁹

39/A. § (1) Erre irányuló indokolt kérelem esetén a hatóság elrendeli a tanú, a tolmács, a szemletárgy birtokosa és a hivatalbéli eljárást kezdeményező személy természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését,

⁶²⁷A 2004. évi CXL. törvény 38/A-38/C. §-át a 2008. évi CXI. törvény 29. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶²⁸A 2004. évi CXL. törvény 38/C. §-a a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁶²A 2004. évi CXL. törvény 39. §-a a 2008. évi CXI. törvény 30. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶²⁹A 2004. évi CXL. törvény 39/A. §-át és megelőző alcímét a 2008. évi CXI. törvény 31. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

ha az adatok zárt kezelése iránti kérelmet előterjesztő valószínűsíti, hogy őt az eljárásban való közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti. A végzést kizárólag a kérelmet előterjesztővel kell közölni.⁶³¹

- (2) A szakértő az (1) bekezdésben foglaltak szerint az igazságügyi szakértői névjegyzék nyilvános adatain kívüli természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését kérheti.
- (3) A természetes személyazonosító adatokat és a lakcímet a hatóság az ügy iratai között elkülönítve, zártan kezeli. A hatóság biztosítja, hogy a zártan kezelt adatok az eljárási cselekmények során ne váljanak megismerhetővé.
- (4) A zártan kezelt adatok megismerésére csak az ügyintéző, a jegyzőkönyvvezető és a leíró, a hatóság vezetője, a felügyeleti szerv, valamint a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság erre felhatalmazott ügyintézője és vezetője, az illetékes ügyész és a bírósági felülvizsgálat során eljáró bíró jogosult.
- (5) Az iratbetekintési jog biztosítása érdekében a hatóság – a jogszabályban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek egyebekben megfelelő – kivonatot készít az eljárás során keletkezett iratról akként, hogy abból az (1) bekezdésben meghatározott személy kilitére vonatkozóan következtetés ne legyen levonható.

Képviselet

- 40. § (1)** Ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője vagy az általa vagy törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat. Az ellenérdekű ügyfelek képviseletét nem láthatja el ugyanaz a személy.¹⁶³
- (2) Ha az ügyfél nem személyesen jár el, a hatóság az eljáró személy képviseleti jogosultságát megvizsgálja. A meghatalmazott a képviseleti jogosultságát a 40/A. §-ban meghatározott módon köteles igazolni.¹⁶⁴
 - (3)¹⁶⁵
 - (4) A hatóság visszautasítja a meghatalmazott eljárását, ha az nem alkalmas az ügyben a képviselet ellátására, vagy ha képviseleti jogosultságát az erre irányuló hiánypótlási felhívás ellenére sem igazolja. A meghatalmazott visszautasítása esetén a hatóság felhívja az ügyfelet, hogy járjon el személyesen, vagy gondoskodjék a képviselet ellátására alkalmas képviselőről.⁶³²
 - (5) A természetes személy ügyfél részére, ha ismeretlen helyen tartózkodik vagy nem tud az ügyben eljárni, és nincs törvényes képviselője vagy meghatalmazottja, az eljáró hatóság kezdeményezésére a gyámhatóság ügygondnokot rendel ki.
 - (6) Jogszabály a képviselet egyéb módját is meghatározhatja, és a képviseleti jogosultság igazolását meghatározott formához kötheti.
 - (7) Ha az ügyfélnek képviselője van, az iratokat a hatóság a képviselő részére küldi meg; a személyes megjelenésre szóló idézés kézbesítése azonban a megidézett részére történik, képviselőjének egyidejű értesítésével. Az eljárási képességgel rendelkező ügyfél kérheti, hogy a hatóság akkor is a számára kézbesítse az iratokat, ha az ügyben képviselője van.¹⁶⁶
 - (8) A hatóság határidő tűzésével nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet, ha az eljárás során az ügyfél és a meghatalmazott vagy a meghatalmazottak nyilatkozata eltér egymástól, vagy egyéb eljárási cselekményeik ellentétesek. Ha az ügyfél határidőben nem nyilatkozik, a hatóság úgy tekinti, mintha magának az ügyfélnek a nyilatkozatai és eljárási cselekményei lennének eltérőek.⁶³³

⁶³¹A 2004. évi CXL. törvény 39/A. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (9) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁶³A 2004. évi CXL. törvény 40. § (1)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 32. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁶⁴A 2004. évi CXL. törvény 40. § (1)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 32. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁶⁵A 2009. évi LX. törvény 32. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁶³²A 2004. évi CXL. törvény 40. § (1)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 32. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁶⁶A 2004. évi CXL. törvény 40. § (7) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 32. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶³³A 2004. évi CXL. törvény 40. § (8) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 32. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- 40/A. § (1)** A meghatalmazást írásba kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani. Írásbeli meghatalmazás esetében a meghatalmazott köteles eredeti meghatalmazását vagy annak hitelesített másolatát az első kapcsolatfelvétel alkalmával az iratokhoz csatolni.⁶³⁴
- (2) Az írásbeli meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni. Az ügyvédnek adott meghatalmazáshoz, ha azt az ügyfél saját kezűleg írta alá, tanúk alkalmazása nem szükséges; az ügyvédi meghatalmazásra egyebekben az erre vonatkozó külön jogszabályok irányadók.
- (3) A külföldön kiállított meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba kell foglalni, és felülhitelesítéssel kell ellátni.
- (4) A meghatalmazás a teljes hatósági eljárásra vagy egyes eljárási cselekményekre szólhat.
- (5) A teljes hatósági eljárásra szóló meghatalmazás kiterjed az eljárással kapcsolatos minden nyilatkozatra és cselekményre, ideértve a biztosítási intézkedést és a végrehajtási eljárást.
- (6) A meghatalmazás korlátozása csak annyiban hatályos, amennyiben az magából a meghatalmazásból kitűnik.
- (7) A meghatalmazásnak visszavonás, felmondás vagy az ügyfél halála folytán való megszűnése a hatósággal szemben a hatóságnak való bejelentéstől, a többi ügyféllel szemben pedig a vele való közléstől hatályos.

Hatósági közvetítő

- 41. § (1)** A hatóság és az ügyfél, valamint az ellenérdekű ügyfelek közötti vita rendezése érdekében a hatóság hatósági közvetítőt vehet igénybe.¹⁶⁷
- (2) Nem lehet hatósági közvetítő:
- a) az ügyfél, az eljárásban ügyfélként részt vevő szervezet tulajdonosa, tisztségviselője, alkalmazottja, illetve az ügyféllel munkavégzésre irányuló szerződéses kapcsolatban álló személy,
 - b) a hatósággal vagy a hatóság felügyeleti szervével közszolgálati vagy más, munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy,
 - c) az, aki személyében vagy hozzátartozója révén érintett az ügyben,
 - d) akitől más okból nem várható elfogulatlan közreműködés.
- (3) A hatósági közvetítő
- a) gondoskodik arról, hogy az érintettek hiteles, szakszerű és közérthető tájékoztatást kapjanak mind az eljárás céljáról, mind az annak megvalósulása kapcsán várható következményekről, illetve az esetleges kedvezőtlen változások (hatások) megelőzésére vagy mérséklésére irányuló intézkedésekről,
 - b) tájékoztatja az ügyfeleket az ügyben irányadó jogszabályok rendelkezéseiről, az anyagi jogi és eljárásjogi jogszabályokban meghatározott jogaikról,
 - c) közvetíti a hatóság és az ügyfelek, illetve az ellenérdekű ügyfelek között annak érdekében, hogy az eljárás céljának eléréséhez kölcsönösen elfogadható megoldási módot találjanak,
 - d) összegyűjti és rendszerezett formában a hatóság rendelkezésére bocsátja az ügyfelektől beérkezett, az eljárás tárgyára vonatkozó észrevételeket.
- (4) A hatóság – ha törvény azt nem zárja ki vagy nem korlátozza – lehetővé teszi a hatósági közvetítő számára eljárási feladatainak ellátásához szükséges mértékben az iratokba való betekintést, továbbá megad számára minden olyan segítséget, amely szükséges a tevékenységének ellátásához.¹⁶⁸
- (5) A hatósági közvetítő köteles megőrizni a tevékenysége során tudomására jutott védett adatot, és köteles gondoskodni a személyes adatok védelméről.

⁶³⁴A 2004. évi CXL. törvény 40/A. §-át a 2008. évi CXI. törvény 33. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁶⁷A 2004. évi CXL. törvény 41. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 34. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁶⁸A 2004. évi CXL. törvény 41. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 24. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

- (6) Ha a hatósági közvetítő a neki felróható okból nem teljesíti feladatát, eljárás bírsággal sújtható, és a felmerült költségek viselésére kötelezhető.
- (7) A hatósági közvetítőt munkájáért díj illeti meg, és a költségviselés szabályai szerint igényt tarthat költségeinek megtérítésére.
- (8) A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervének a hatósági közvetítőkről vezetett nyilvántartása tartalmazza a hatósági közvetítő természetes személyazonosító adatait, képesítését, az elérhetőségéhez szükséges adatokat, valamint azt a tevékenységi kört, amelyben hatósági közvetítőként eljárhat.^{169 170 171}
- (9) A (8) bekezdés szerinti nyilvántartásnak a hatósági közvetítő nevére, elérhetőségére, képesítésére, valamint tevékenységi körére vonatkozó adatai nyilvánosak.¹⁷²

Kizárás

- 42. § (1)** Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, továbbá az, aki az ügyben tanúvallomást tett, hatósági közvetítőként, az ügyfél képviselőjeként, hatósági tanúként vagy szakértőként járt el, valamint a szemletárgy birtokosa.¹⁷⁴
- (2) Az ügy másodfokú elintézésében nem vehet részt az, aki az ügy elintézésében első fokon részt vett.^{175 176}
- (3) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagossága megítélése.
- (4) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a hatóság, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti. A hatóság nem válik kizártnak, mert a határozatban megállapított fizetési kötelezettség teljesítése az általa megjelölt számlára történik.
- (5) A jegyző mint hatóság nem vehet részt annak a hatósági ügynek az elintézésében, amelyben az őt foglalkoztató önkormányzat, a foglalkoztató önkormányzat társulása vagy az egyéb munkáltatói jogokat gyakorló polgármester ellenérdekű ügyfél, illetve a határozattal az önkormányzat, a társulás vagy a polgármester jogosulttá vagy kötelezetté válhat, vagy az eljárás tárgyával összefüggő kötelezettséget vállal.
- (6) Az ügy elintézésében nem vehet részt az a hatóság, amelyik hatóság vezetőjével szemben kizárás ok merül fel.
- 43. § (1)** Az ügyintéző a hatóság vezetőjének haladéktalanul, de legkésőbb az ok felmerülésétől számított öt napon belül köteles bejelenteni, ha vele szemben kizárás ok áll fenn. A kizárás okot a kizárás okról való tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül az ügyfél is bejelentheti. Ha az ügyfél nyilvánvalóan alaptalanul tesz kizárásra irányuló bejelentést, vagy ugyanabban az eljárásban ugyanazon ügyintéző ellen ismételt alaptalan bejelentést tesz, őt a kizárás megtagadása végzésben eljárás bírsággal lehet sújtani.^{177 178}
- (2) A kizárás tárgyában a hatóság vezetője dönt, szükség esetén más ügyintézőt jelöl ki, továbbá arról is dönt, hogy meg kell-e ismételni azokat az eljárási cselekményeket, amelyekben a kizárt ügyintéző járt el. A kizárás tárgyában hozott végzést az ügyféllel közölni kell.¹⁷⁹

¹⁶⁹A 2004. évi CXL. törvény 41. § (8) bekezdése a 2008. évi LXXXII. törvény 26. § (5) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 01. 01.

¹⁷⁰A 2004. évi CXL. törvény 41. § (8) bekezdése a 2010. évi XLIII. törvény 84. § u) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

¹⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 41. § (8) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁷²A 2004. évi CXL. törvény 41. § 9. bekezdését a 2005. évi LXXXIII. törvény 323. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. 11. 01.

¹⁷⁴A 2004. évi CXL. törvény 42. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (10) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁷⁵A 2004. évi CXL. törvény 42. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁷⁶A 2004. évi CXL. törvény 42. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁷⁷A 2004. évi CXL. törvény 43. §-a a 2008. évi CXI. törvény 36. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁷⁸A 2004. évi CXL. törvény 43. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁷⁹A 2004. évi CXL. törvény 43. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (11) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

- (2) A hatóság vezetője a kizárásról az eljárás megindításáról való értesítést megelőzően végzés kibocsátása nélkül dönt.⁷⁹⁰
- (3) Ha a hatóságnál nincs másik, megfelelő szakképzettséggel rendelkező ügyintéző, a felügyeleti szerv vezetője másik azonos hatáskörű hatóságot jelöl ki.
- (4) Ha a kizárási ok a hatáskör gyakorlójával vagy a hatósággal szemben merül fel, a kizárási okot a felügyeleti szerv vezetőjének kell bejelenteni.
- (5) Ha a kizárási ok a hatáskör gyakorlójával vagy a hatósággal szemben merül fel, az ügyben – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a felügyeleti szerv vezetője által kijelölt másik azonos hatáskörű hatóság jár el.
- (6) Ha nincs kijelölhető másik, azonos hatáskörű hatóság, az a hatóság jár el, amelyikkel szemben kizárási ok áll fenn, azzal, hogy határozatát és önálló jogorvoslattal megtámadható végzését a felügyeleti szerv vezetőjével is közli.
- (7) A hatósági ügyben eljáró testület tagjával és vezetőjével, továbbá az eljáró hatóság kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezetőjével szemben megfelelően alkalmazni kell a kizárási szabályait azzal, hogy ha a hatóságnál nincs másik kiadmányozási jogkörrel rendelkező vagy azzal felruházható személy, a hatáskör gyakorlója jár el.
- (8) Önkormányzati hatósági ügyben a kizárással kapcsolatos döntésre a külön törvényben meghatározott, személyes érintettséggel kapcsolatos eljárás az irányadó.

A szakhatóság közreműködése

- 44. § (1)** Törvény vagy kormányrendelet az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság számára előírhatja, hogy az ott meghatározott szakkérdésben más hatóság (a továbbiakban: szakhatóság) kötelező állásfoglalását kell beszereznie. A szakhatóság olyan szakkérdésben ad ki állásfoglalást, amelynek megítélése hatósági ügyként a hatáskörébe tartozik, ennek hiányában törvény vagy kormányrendelet annak vizsgálatát szakhatósági ügyként a hatáskörébe utalja.¹⁸⁰
- (2) Törvény vagy kormányrendelet meghatározott szakkérdésben tudományos vagy szakmai testületet, illetve szakértői szervet jelölhet ki szakhatóságként.
 - (3) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a szakhatóságra a hatóságra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.
 - (4) Ha az ügyfél az alapeljárás illetékével vagy díjával egyidejűleg nem vagy csak részben fizeti meg a szakhatósági eljárásért fizetendő illetéket vagy díjat, a hatóság haladéktalanul – valamennyi szakhatóság tekintetében – hiánypótlásra szólítja fel. A hatóság akkor keresi meg a szakhatóságot, ha az ügyfél a hiánypótlást teljesítette.
 - (5) Nem kell a szakhatóságot megkeresni, ha a hatóság tíz napon belül megállapítja, hogy a kérelmet a szakhatósági állásfoglalástól függetlenül el kell utasítani.¹⁸¹
 - (6) A szakhatósági állásfoglalás tartalmára a határozat tartalmára vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az állásfoglalás
 - a) tartalmazza a szakhatóság megnevezését és a szakhatóság ügyintézőjének nevét is,
 - b) rendelkező része tartalmazza a szakhatósági hozzájárulást, az egyedi szakhatósági előírást, feltételt vagy a hozzájárulás megtagadását,
 - c) nem tartalmazza az eljárási költségek viseléséről szóló döntést.
 - (7) Ha a szakhatóság megállapítja, hogy állásfoglalása jogszabályt sért, állásfoglalását a hatóság határozatának vagy eljárást megszüntető végzésének jogerőre emelkedéséig egy alkalommal módosíthatja.

⁷⁹⁰A 2004. évi CXL. törvény 43. § (2a) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (11) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁸⁰A 2004. évi CXL. törvény 44. §-a a 2008. évi CXI. törvény 37. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁸¹A 2004. évi CXL. törvény 44. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- (8) Ha törvény vagy kormányrendelet azt lehetővé teszi, az ügyfélnek az eljárás megindítása előtt – a szakhatósági eljárásért fizetendő illeték vagy díj megfizetése mellett – benyújtott kérelmére a szakhatóság a szakhatósági állásfoglalásra vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával – az ügyfél meghatározott joga érvényesítésére irányuló eljárásban, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott időpontig felhasználható – előzetes szakhatósági állásfoglalást (a továbbiakban: előzetes szakhatósági hozzájárulás) ad ki. A hatóság a kérelemhez benyújtott előzetes szakhatósági hozzájárulást szakhatósági állásfoglalásként használja fel azzal, hogy a **44. § (7) bekezdése** nem alkalmazható.
- (9) A szakhatóság előzetes szakhatósági hozzájárulása, állásfoglalása és végzései ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.
- 45. § (1)** Törvény vagy kormányrendelet egyes ügyfajtákban kötelezheti a hatóságot és a szakhatóságot az engedélyezési feltételek egyeztetés útján való megállapítására; az egyeztetés módjáról és határidejéről a szakhatóságokat a szakhatósági megkeresés megküldésével kell értesíteni.¹⁸²
- (2) Ha a hatóság és a szakhatóság vagy a szakhatóságok egymással – egészben vagy részben – ellentétes egyedi előírást állapítanak meg vagy feltételt írnak elő, a hatóság és az érintett szakhatóságok álláspontjukról – ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik – a hatóság erre irányuló felhívásától számított nyolc napon belül egyeztetnek, és a szakhatóságok az egyeztetés eredményeként felülvizsgált állásfoglalásukat haladéktalanul közlik a hatósággal.^{183 184}
- (3) Ha a hatóság megítélése szerint a szakhatóság a hatáskörét túllépte, vagy állásfoglalása ellentétes a **44. § (6) bekezdésében** foglalt követelményekkel, a hatóság a szakhatósági állásfoglalás beérkezésétől számított nyolc napon belül egyeztet a szakhatósággal. Az egyeztetés eredménytelensége esetén a hatóság az eljárás egyidejű felfüggesztése mellett a szakhatóság felügyeleti szervénél felügyeleti eljárást kezdeményez. A felügyeleti szerv tizenöt napon belül dönt.^{185 186}
- (4) A szakhatóság a szakhatósági állásfoglalásának figyelmen kívül hagyása vagy törvényben vagy kormányrendeletben előírt eljárásának mellőzése esetén az erről való tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül egyeztet a hatósággal, ennek eredménytelensége esetén a hatóság felügyeleti szervénél felügyeleti eljárást kezdeményez. A felügyeleti szerv tizenöt napon belül dönt.^{187 188}
- (5) Ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a szakhatóság jogszabálysértő állásfoglalása miatt helyezte hatályon kívül vagy változtatta meg a határozatot, a szakhatóság megtéríti a hatóságnak a jogszabálysértő állásfoglalással okozott költségeket.⁶³⁵
- (6) Ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság azért helyezte hatályon kívül vagy változtatta meg a határozatot, mert a hatóság figyelmen kívül hagyta a szakhatósági állásfoglalást, a hatóság megtéríti a szakhatóságnak az ezzel okozott költségeket.⁶³⁶
- 45/A. § (1)** Ha a szakhatóságnak olyan tény vagy körülmény jut a tudomására, amely⁶³⁷

¹⁸²A 2004. évi CXL. törvény 45. §-a a 2008. évi CXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁸³A 2004. évi CXL. törvény 45. §-a a 2008. évi CXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁸⁴A 2004. évi CXL. törvény 45. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁸⁵A 2004. évi CXL. törvény 45. §-a a 2008. évi CXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁸⁶A 2004. évi CXL. törvény 45. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁸⁷A 2004. évi CXL. törvény 45. §-a a 2008. évi CXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁸⁸A 2004. évi CXL. törvény 45. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶³⁵A 2004. évi CXL. törvény 45. §-a a 2008. évi CXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶³⁶A 2004. évi CXL. törvény 45. §-a a 2008. évi CXI. törvény 38. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶³⁷A 2004. évi CXL. törvény 45/A. §-át a 2008. évi CXI. törvény 38. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- a) ideiglenes biztosítási intézkedést,
 - b) a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítását,
 - c) az eljárás megszüntetését,
 - d) az eljárás felfüggesztését vagy
 - e) az eljárás akadályozása jogkövetkezményeinek alkalmazását teszi szükségessé, erről haladéktalanul tájékoztatja a hatóságot.
- (2) A szakhatóság a megkeresés megérkezését követően haladéktalanul ellenőrzi, hogy van-e hatásköre és illetékessége az ügy elbírálására.
- (3) Ha a szakhatóság megállapítja hatásköre hiányát, erről a megkeresés megérkezésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja a hatóságot, és megszünteti a szakhatósági eljárást.⁶³⁸
- (4) Ha a szakhatóság megállapítja illetékessége hiányát, a megkeresést a megérkezésétől számított nyolc napon belül az ügy összes iratával együtt az illetékességgel rendelkező hatósághoz – a hatóság egyidejű tájékoztatása mellett – átteszi.^{639 640}
- (5) Ha a szakhatóság megállapítja, hogy változatlan tényállás és jogi szabályozás mellett a megkeresés szerinti ugyanazon jog érvényesítésére irányuló kérelemről – az előzetes szakhatósági hozzájárulás kivételével – korábban szakhatósági állásfoglalást adott ki, haladéktalanul megküldi a hatóságnak a korábbi szakhatósági állásfoglalását, és megszünteti a szakhatósági eljárást. Nincs lehetőség a megkeresésnek a korábbi szakhatósági állásfoglalás megküldésével történő teljesítésére újrafelvételi eljárásban.
- (6) A szakhatóság szükség esetén a 37. §-nak megfelelően hiánypótlásra hívhatja fel az ügyfelet, amiről a hatóságot haladéktalanul értesíti. Ha az ügyfél a kérelemre indult eljárásban a hiánypótlásra való felhívásnak nem tesz eleget, a szakhatóság a hiánypótlás elmulasztásáról értesíti a hatóságot, amely – ha az eljárás hivatalbóli folytatásának nincs helye – az eljárást megszünteti.

Idézés

- 46. § (1)** Azt, akinek személyes meghallgatása az eljárás során szükséges, a hatóság határnap vagy határidő megjelölésével arra kötelezi, hogy előtte vagy a megjelölt helyen jelenjen meg.
- (2) Az ügyfél a kérelmére indult eljárásban nem kötelezhető a megjelenésre, kivéve, ha¹⁸⁹
- a) a hatóság a kérelemre indult eljárást hivatalból folytatja,
 - b) jogszabály az adott ügyfajtában előírja tárgyalás, közmeghallgatás vagy egyezségi kísérlet tartását.
- (3) Az idézést – ha az ügy körülményeiből más nem következik – úgy kell közölni, hogy azt az idézett a megjelenésének megkönnyítése érdekében a meghallgatást megelőzően legalább nyolc nappal megkapja.^{190 191}
- (4) Az idézésben meg kell jelölni, hogy a hatóság az idézett személyt milyen ügyben és milyen minőségben kívánja meghallgatni. Az idézett személyt figyelmeztetni kell a megjelenés elmulasztásának következményeire.¹⁹²
- (5) Az idézésről szóló végzés szóban is közölhető.¹⁹³

⁶³⁸A 2004. évi CXL. törvény 45/A. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶³⁹A 2004. évi CXL. törvény 45/A. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁴⁰A 2004. évi CXL. törvény 45/A. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁸⁹A 2004. évi CXL. törvény 46. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 39. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁹⁰A 2004. évi CXL. törvény 46. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 25. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁹¹A 2004. évi CXL. törvény 46. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

¹⁹²A 2004. évi CXL. törvény 46. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 18. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁹³A 2004. évi CXL. törvény 46. § (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 39. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

(6) Az idézés ellen nincs helye önálló jogorvoslatnak.¹⁹⁵

47. § (1) A hatóság a székhelyén lakcímmel nem rendelkező személyt csak akkor idézheti a székhelyére, ha ezt jogszabály írja elő, vagy azt az érintett személy kéri, valamint ha az eljáró hatóság székhelyét előnyösebben érheti el a meghallgatni kívánt személy, mint azt a legalsóbb fokú hatóságot, amelynek székhelyén lakik vagy tartózkodik; egyébként a hatóságnak a legalsóbb fokú hatóságot kell megkeresnie a személy meghallgatása végett.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt korlátozás nem alkalmazható arra az esetre, ha az idézés célja a tárgyaláson, egyeztetésen való részvétel, továbbá ha a megkeresés útján történő meghallgatás csorbítaná az ügyfél (ügyfelek) eljárási jogait, illetve, ha az idézni kívánt személy lakcímén nem működik olyan hatóság, amely megfelelő szakismeretek birtokában tudná elvégezni a szükséges eljárási cselekményt.¹⁹⁶

(3) A fővárosban működő hatóság a főváros, a megyei jogú város kerületi hivatalának vezetője a megyei jogú város területéről, a körjegyző a körjegyzőség, a hatósági igazgatási társulás kiadmányozási jogkörrel rendelkező vezetője a társulás egész területéről idézhet.

(4) Ha az idézett személy kora, egészségügyi állapota, mozgásszervi fogyatékosága vagy más ok miatt a hatóság előtt nem képes megjelenni, az idézett személyt a tartózkodási helyén kell meghallgatni.⁷⁹¹

48. § (1) Az idézett személy köteles az idézésnek eleget tenni.

(2) Ha az idézett személy az idézésnek nem tesz eleget, vagy meghallgatása előtt az eljárás helyéről engedély nélkül eltávozik, és távolmaradását előzetesen alapos okkal nem menti ki vagy nyolc napon belül megfelelően nem igazolja, továbbá ha az idézésre meghallgatásra nem alkalmas állapotban jelenik meg, és ezt a körülményt nem menti ki, eljárási bírsággal sújtható, továbbá az eljárási cselekmény megismétlése miatti többletköltség megfizetésére kötelezhető. Nem sújtható bírsággal és nem kötelezhető a többletköltség viselésére az idézett személy, ha az idézés nem volt szabályszerű.^{197 198}

(3) Ha az idézett személy ismételt idézésre sem jelenik meg, és távolmaradását nem menti ki, a rendőrség útján elővezetethető. Az elővezetés foganatosításához – ha törvény másként nem rendelkezik – az ügyésznek a hatóság vezetője által kért jóváhagyása szükséges.¹⁹⁹

(4) Ha a hatóságnak tudomása van arról, hogy az elővezetni kívánt személy a Magyar Honvédség vagy a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagja, az elővezetés céljából az állományilletékes parancsnokot kell megkeresni.²⁰⁰

(5) Ha az idézett személy igazolja a távolmaradásának vagy eltávozásának menthető indokát, vissza kell vonni az eljárási bírságot megállapító és az elővezetést elrendelő végzést.

(6) Ha jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet képviselője nem jelent meg az idézésre, és a képviselő nevét a vezető tisztségviselő a hatóság felhívására nem közli, a vezető tisztségviselő eljárási bírsággal sújtható, és kötelezhető a többletköltség megfizetésére. Az elővezetést a vezető tisztségviselővel szemben lehet alkalmazni.²⁰¹

(7) Az elővezetés elrendelése ellen nincs helye önálló jogorvoslatnak.⁷⁹²

¹⁹⁵A 2004. évi CXL. törvény 46. § (6) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (12) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁹⁶A 2004. évi CXL. törvény 47. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 26. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

¹⁹⁷A 2004. évi CXL. törvény 47. § (4) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (13) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

¹⁹⁸A 2004. évi CXL. törvény 48. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 40. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

¹⁹⁹A 2004. évi CXL. törvény 48. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁰⁰A 2004. évi CXL. törvény 48. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 20. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁰¹A 2004. évi CXL. törvény 48. § (4) bekezdése a 2007. évi XC. törvény 25. § (1) bekezdés b) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2008. 01. 01.

⁷⁹¹A 2004. évi CXL. törvény 48. § (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 21. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁹²A 2004. évi CXL. törvény 48. § (7) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (14) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

Értesítés

- 49. § (1)** Ha a hatóság nem tartja szükségesnek az ügyfél idézését, köteles az ügyfelet a tanú és a szakértő meghallgatásáról, a szemléről és a tárgyalásról értesíteni azzal a tájékoztatással, hogy a meghallgatáson részt vehet, de megjelenése nem kötelező. Az értesítést – ha az ügy körülményeiből más nem következik – úgy kell közölni, hogy azt az ügyfél legalább öt nappal korábban megkapja.^{202 773}
- (2)** Nincs helye az ügyfél értesítésének és zárt meghallgatást vagy szemlét kell tartani, ha a meghallgatandó tanú, szakértő vagy a szemletárgy birtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését rendelték el, és a meghallgatás vagy szemle során a zártan kezelt adatok védelme nem biztosítható.
- (3)** A szakhatóságot – ha az a feladat- és hatáskörét érinti – a tanú és a szakértő meghallgatásáról, a szemléről, a tárgyalásról és a közmeghallgatásról legalább öt nappal korábban értesíteni kell.⁶⁴¹

A tényállás tisztázása

- 50. § (1)** A hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le.
- (2)** Törvény vagy kormányrendelet együttműködésre kötelezheti az azonos hatáskörű, a hatásterületen illetékes-séggel rendelkező hatóságokat a tényállás tisztázása érdekében.²⁰³
- (3)** A hatóság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani.
- (4)** A hatósági eljárásban olyan bizonyíték használható fel, amely alkalmas a tényállás tisztázásának megkönnyítésére. Bizonyíték különösen: az ügyfél nyilatkozata, az irat, a tanúvallomás, a szemléről készült jegyzőkönyv, a szakértői vélemény, a hatósági ellenőrzésen készült jegyzőkönyv és a tárgyi bizonyíték.
- (5)** A hatóság szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt. Törvény előírhatja, hogy a hatóság a határozatát kizárólag valamely bizonyítási eszközre alapozza, továbbá törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely bizonyítási eszköz alkalmazását, illetve előírhatja valamely szerv véleményének a kikérését.²⁰⁴
- (6)** A hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást.
- (7)-(8)** ²⁰⁵
- (9)** ²⁰⁷

- 50/A. § (1)** Az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság a tényállás tisztázása érdekében jogosult valamely dolog birtokának a birtokos rendelkezése alóli elvonására (a továbbiakban: lefoglalás), ha a tényállás másként nem tisztázható vagy az jelentős késedelemmel járna, vagy a lefoglalás mellőzése a tényállás tisztázásának sikerét veszélyeztetné.⁶⁴²
- (2)** A lefoglalás érdekében a dolog birtokosát fel kell szólítani, hogy a dolgot adja át. Nem köteles a dolog átadására az, aki tanúként nem hallgatható meg.
- (3)** Ha a dolog átadására köteles személy nem adja át a dolgot, a hatóság a lefoglalást a rendőrség közreműködésével foganatosítja, és a dolog átadására köteles személyt eljárási bírsággal sújthatja.

²⁰² A 2004. évi CXL. törvény 49. §-a a 2008. évi CXI. törvény 41. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁷³ A 2004. évi CXL. törvény 49. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁴¹ A 2004. évi CXL. törvény 49. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁰³ A 2004. évi CXL. törvény 50. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 27. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁰⁴ A 2004. évi CXL. törvény 50. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁰⁵ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 22. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁰⁷ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 22. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁶⁴² A 2004. évi CXL. törvény 50/A-50/D. §-át a 2008. évi CXI. törvény 42. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- (4) A lefoglalás foganatosítására a szemle szabályai irányadóak azzal, hogy a szemletárgy birtokosára vonatkozó szabályokat a lefoglalt dolog birtokosára kell alkalmazni.
- (5) A lefoglalást elrendelő, valamint a lefoglalás megszüntetése iránti kérelmet elutasító végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. A fellebbezésnek a végzés végrehajtására nincs halasztó hatálya.⁷⁹³
- 50/B. § (1)** A hatóság a lefoglalt dolgot elszállítja és megőrzi, vagy ha az elszállítás lehetetlen vagy aránytalanul magas költséggel járna, a dolgot a birtokos őrizetében hagyja a használat és az elidegenítés jogának megtiltásával.⁶⁴³
- (2) A lefoglalásról készített jegyzőkönyv a lefoglalt dolgot egyedi azonosításra alkalmas módon írja le.
- (3) A lefoglalt dolgot úgy kell őrizni, hogy az változatlan maradjon, a lefoglalt dolgot ne lehessen kicserélni, és az azonossága könnyen megállapítható legyen.
- (4) Az irat birtokosának kérelmére és költségére – ha ez az eljárás érdekét nem veszélyezteti – a lefoglalt iratról hiteles másolatot kell kiadni.
- 50/C. § (1)** A lefoglalást a hatóság megszünteti, ha⁶⁴⁴
- a) az elrendelésének oka megszűnt,
- b) a hatóság az eljárást megszüntette, vagy
- c) az ügy érdemében döntést hozott.
- (2) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a tényállás tisztázásához a továbbiakban már nem szükséges lefoglalt dolgot nyolc napon belül ki kell adni annak, akitől azt lefoglalták. Ha a hatóság más szerv hatáskörébe tartozó eljárást kezdeményez, az eljárás lefolytatásához szükséges lefoglalt iratokat és tárgyi bizonyítékokat át kell adni a megkeresett szervnek.⁶⁴⁵
- (3) Ha a körülmények alapján nyilvánvaló, hogy az, akitől a dolgot lefoglalták, a dolog birtoklására nem jogosult, a hatóság a dolgot az arra jogos igényt bejelentő személynek adja ki.
- (4) Ha a lefoglalt dolog birtoklása jogszabályba ütközik, a dolog kiadása helyett a hatóság jogszabályban meghatározott módon jár el.
- (5) Ha a dolog természetben már nem adható ki, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenértéket alapul véve, a kezeléséből, tárolásából eredő költséggel csökkentett, a megtérítés időpontjáig eltelt időre számított jegybanki alapkamattal növelt összegét kell megtéríteni. A jogosult az ezt meghaladó igényét a polgári jog szabályai szerint érvényesítheti. Ha a lefoglalás alaptalan volt, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenérték a dolog kezeléséből, tárolásából eredő költséggel nem csökkenthető.
- (6) Ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt, a lefoglalás megszüntetése után azt meg kell semmisíteni. A megsemmisítés költségei a lefoglalt dolog tulajdonosát és birtokosát egyetemlegesen terhelik.
- (7) Az ügyfélnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzfizetési kötelezettség biztosítására vissza lehet tartani.
- 50/D. § (1)** A hatóság a lefoglalt dolog előzetes értékesítéséről dönt, ha a lefoglalt dolog gyors romlásnak van kitéve, vagy huzamos tárolásra alkalmatlan.⁶⁴⁶
- (2) A hatóság a lefoglalt dolog előzetes értékesítéséről akkor is dönthet, ha a lefoglalt dolog
- a) kezelése, tárolása, illetve őrzése – különösen a dolog értékére vagy az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolására tekintettel – aránytalan és jelentős költséggel járna,
- b) értéke az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolás miatt jelentősen csökkenne.

⁷⁹³A 2004. évi CXL. törvény 50/A. § (5) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (15) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁶⁴³A 2004. évi CXL. törvény 50/A-50/D. §-át a 2008. évi CXI. törvény 42. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁴⁴A 2004. évi CXL. törvény 50/A-50/D. §-át a 2008. évi CXI. törvény 42. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁴⁵A 2004. évi CXL. törvény 50/C. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁴⁶A 2004. évi CXL. törvény 50/A-50/D. §-át a 2008. évi CXI. törvény 42. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- (3) Az (1) és (2) bekezdés esetén a lefoglalt dolog akkor értékesíthető, ha a hatóság felhívásától számított öt napon belül a lefoglalt dolog kiadása iránt senki nem jelentett be jogos igényt.⁶⁴⁷
- (4) A lefoglalt dolog értékesítéséből befolyt ellenérték a lefoglalt dolog helyébe lép.

Az ügyfél nyilatkozata, adatszolgáltatási kötelezettsége⁶⁴⁸

- 51. § (1)** Az ügyfélnek joga van ahhoz, hogy az eljárás során nyilatkozatot tegyen, vagy a nyilatkozattételt megtagadja.⁶⁴⁹
- (2) Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a hatóság az ügyfelet a kérelmére indult eljárásban nyilatkozattételre hívhatja fel. Ha az ügyfél a kérelmére indult eljárásban a hatóság felhívására nem nyilatkozik, a hatóság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt, vagy a **31. § (2) bekezdése** alapján megszünteti az eljárást.
- (3) Törvény vagy kormányrendelet kötelezővé teheti, hogy a hivatalból folytatott eljárásban az ügyfél, a kérelemre indult eljárásban az ellenérdekű ügyfél a hatóság erre irányuló felhívására közölje az érdemi döntéshez szükséges adatokat, és jogkövetkezményeket állapíthat meg az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása vagy valótlan adatok közlése esetére.
- (4) A törvényen vagy kormányrendeleten alapuló adatszolgáltatást az ügyfél, illetve kérelemre indult eljárásban az ellenérdekű ügyfél akkor tagadhatja meg, ha
- a) nem kapott felmentést a minősített adata vonatkozó titoktartási kötelezettség alól,⁶⁵⁰
 - b) nyilatkozatával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.
- (5) Az ügyfél vagy képviselője, ha más tudomása ellenére az ügy szempontjából jelentős valótlan tényt állít, illetve ha a (3) bekezdés szerinti kötelező adatszolgáltatás körében a (4) bekezdésben foglalt ok hiányában adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti, az ügy eldöntése szempontjából jelentős tényt elhallgat, vagy valótlan adatot szolgáltat, eljárási bírsággal sújtható.
- (6) A hatóság köteles az ügyfelet a nyilatkozattétellel, illetve adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos jogairól tájékoztatni és kötelességeire, valamint a kötelezettségek elmulasztásának jogkövetkezményeire figyelmeztetni.

Irat

- 52. § (1)** A hatóság a tényállás megállapítása céljából felhívhatja az ügyfelet okirat vagy más irat bemutatására, vagy ezek beszerzése érdekében a **26. § (1) bekezdésének** c) pontja alapján más szervet is megkereshet.
- (2) A külföldön kiállított közokirat, illetőleg a külföldi bíróság, közigazgatási szerv, közjegyző vagy egyéb közhitelességgel felruházott személy által hitelesített magánokirat – hacsak az ügyfajtára vonatkozó jogszabályból, nemzetközi szerződésből, illetve viszonyossági gyakorlatból más nem következik – a magyar törvény szerinti bizonyító erővel csak akkor rendelkezik, ha azt a kiállítás helye szerinti államban működő magyar külképviseleti hatóság diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okirat – ha az ügyfajtára vonatkozó jogszabály másként nem rendelkezik – csak hiteles magyar fordítással ellátva fogadható el.
- (3) A nem magyar nyelven kiállított irat – ha az ügyfajtára vonatkozó jogszabály másként nem rendelkezik – csak hiteles magyar fordítással ellátva fogadható el, de az aránytalanul nehezen beszerezhető irat helyett az ügyfél a bizonyítani kívánt tényről nyilatkozatot tehet. Ilyen esetben az ügyfelet tájékoztatni kell a valótlan tartalmú nyilatkozattételének jogkövetkezményéről.²⁰⁸
- (4)²⁰⁹

⁶⁴⁷ A 2004. évi CXL. törvény 50/D. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁴⁸ A 2004. évi CXL. törvény 51. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 43. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁴⁹ A 2004. évi CXL. törvény 51. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 43. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁵⁰ A 2004. évi CXL. törvény 51. § (4) bekezdés a) pontja a 2009. évi CLV. törvény 42. § (36) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 04. 01.

²⁰⁸ A 2004. évi CXL. törvény 52. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 44. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁰⁹ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 23. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

Tanú és hatósági tanú

53. § (1) Az ügyre vonatkozó tény tanúval is bizonyítható.

(2) A tanúként megidézett személy köteles a meghallgatása végett megjelenni és – a (3) bekezdés b) pontjában, továbbá a (4) és (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – tanúvallomást tenni.²¹⁰

(3) Tanúként nem hallgatható meg

a) az, akitől nem várható bizonyítékként értékelhető vallomás,

b) védett adatnak minősülő tényről az, aki nem kapott felmentést a titoktartás alól az arra jogosított szervtől vagy személytől.²¹¹

(4) A tanúvallomás megtagadható, ha

a) a tanú az ügyfelek valamelyikének hozzátartozója, vagy

b) a tanú vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná.

(5) Nem használható fel bizonyítékként a (3) bekezdésben foglalt rendelkezés megsértésével felvett tanúvallomás, továbbá az olyan tanúvallomás, amelynek megtétele előtt a tanút nem figyelmeztették a (4) bekezdésben meghatározott jogára.

(6) Törvényben meghatározott esetek kivételével a diplomáciai mentességben részesülő személy nem köteles tanúvallomást tenni.²¹²

(7) Ha a tanú a (2) bekezdés szerinti kötelezettségének a következményekre való figyelmeztetés ellenére nem tesz eleget, eljárási bírsággal sújtható.⁷⁹⁴

54. § (1) A meghallgatás kezdetén meg kell állapítani a tanú személyazonosságát. A tanúnak nyilatkoznia kell arról, hogy az ügyfelekkel milyen viszonyban van, nem elfogult-e. A tanú esetleges elfogultságát megalapozó tényt a nyilatkozat alapján a jegyzőkönyvben rögzíteni kell. A tanút figyelmeztetni kell jogaira, kötelességeire és a hamis tanúzás jogkövetkezményeire.

(2) A még meg nem hallgatott tanú nem lehet jelen az ügyfél, más tanú és a szakértő meghallgatásakor.

(3) Ha a hatóság a tanút tárgyaláson kívül hallgatja meg, a meghallgatásra a tárgyalás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(4)-(5)²¹³

(6) A tanú meghallgatásán nem lehet jelen az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője, ha a tanú védett adatról tesz vallomást, továbbá ha elrendelték a tanú természetes személyazonosító adatainak zárt kezelését.

(7)²¹⁵

55. § (1) A hatóság a biztosítási intézkedés alkalmazása során, szemlénél, lefoglalásnál, hatósági ellenőrzésnél hatósági tanút vehet igénybe.²¹⁶

(2) Nem alkalmazható hatósági tanú, ha az eljárási cselekményről hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel készül.

(3) A hatósági tanú az eljárási cselekmény során történt eseményeket és az általa tapasztalt tényeket a jegyzőkönyv aláírásával igazolja.

(4) Nem lehet hatósági tanú az ügyfél hozzátartozója, az eljáró hatósággal közszolgálati, illetve egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy és az eljárási képességgel nem rendelkező személy.

²¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 53. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 28. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²¹¹A 2004. évi CXL. törvény 53. § (3) bekezdés b) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 29. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²¹²A 2004. évi CXL. törvény 53. § (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 30. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁹⁴A 2004. évi CXL. törvény 53. § (7) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (16) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

²¹³A 2008. évi CXI. törvény 131. § 24. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²¹⁵A 2008. évi CXI. törvény 131. § 25. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²¹⁶A 2004. évi CXL. törvény 55. §-a a 2008. évi CXI. törvény 45. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- (5) Hatósági tanúként való közreműködésre senki nem kötelezhető.
- (6) Az eljárási cselekmény előtt a hatósági tanút a jogairól és kötelességeiről fel kell világosítani. A hatósági tanú az eljárási cselekményre észrevételt tehet, és a tanú költségeinek megtérítésére vonatkozó rendelkezések szerint jogosult költségtérítésre.
- (7) A hatósági tanút a tudomására jutott tényekre, adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, amely alól az eljáró hatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság vagy bíróság az ügy tárgyát érintő tényekre, adatokra, körülményekre nézve felmentheti.

Szemle

- 56. § (1)** Ha a tényállás tisztázására ingó, ingatlan (a továbbiakban együtt: szemletárgy) vagy személy megtekintése vagy megfigyelése szükséges, a hatóság szemlét rendelhet el.²¹⁷
- (2) Szemlét a hatóság ügyintézője, a hatóság által kirendelt szakértő, illetve jogszabály alapján erre felhatalmazott más személy végezhet, aki jogosultságát a szemle során – az **57. § (3)** bekezdésében foglalt kivétellel – köteles igazolni. Jogszabály a szemle lefolytatásához a szemlét végző személy részére megbízólevél kötelező használatát rendelheti el.
- (3) Törvény vagy kormányrendelet rendelkezhet úgy, hogy az ügyben eljáró szakhatóság állásfoglalását helyszíni szemle keretében adja meg. A helyszíni szemle időpontjáról a hatóság a szakhatóságot legalább tizenöt nappal korábban a szakhatósági megkeresés megküldésével értesíti.²¹⁸
- (4) A **(3) bekezdésben** meghatározott esetben a **33. § (3) bekezdés d)** pontja és a **33. § (8) bekezdése** nem alkalmazható.
- 57. § (1)** A szemletárgy birtokosát és az **56. § (1) bekezdésében** meghatározott személyt (a továbbiakban együtt: szemletárgy birtokosa) a szemléről – a **(2) és (3) bekezdésben** foglalt kivétellel – előzetesen értesíteni kell.²¹⁹
- (2) Ha az előzetes értesítés a szemle eredményességét veszélyeztetné, a szemletárgy birtokosát a szemléről annak megkezdésekor szóban kell tájékoztatni.
- (3) Ha a szemle megkezdése előtti tájékoztatás veszélyeztetné annak eredményességét, a hatóság a szemle befejezésekor átadja vagy haladéktalanul megküldi a szemletárgy birtokosának a jegyzőkönyv egy példányát. Mellőzhető a tájékoztatás, ha a szemle a szemletárgy birtokosának közreműködése nélkül, külső vizsgálattal elvégezhető.
- (4) A szemletárgy birtokosának távolléte nem akadályozza a szemle megtartását. Jogszabály meghatározott ügyekben előírhatja, hogy a szemle csak akkor kezdhető meg, ha a szemletárgy birtokosa vagy alkalmazottja, meghatalmazottja, ezek hiányában hatósági tanú jelen van.
- (5) A szemlén az ügyfél jelen lehet, kivéve, ha a szemletárgybirtokosa természetes személyazonosító adatainak és lakcímének zárt kezelését rendelték el.
- 57/A. § (1)** Szemlét a megfigyelni kívánt tevékenység folytatása idején, nem székhelyként bejelentett magánlakásban pedig – kivéve, ha a szemle sikeres lefolytatása más időpont választását teszi szükségessé – munkanapon 8 és 20 óra között lehet végezni. A szemlét úgy kell végezni, hogy az a szemletárgy birtokosának munkáját, a rendeltetésszerű tevékenységet lehetőleg ne akadályozza.⁶⁵¹
- (2) Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet veszélye miatt, továbbá közrendvédelmi, közbiztonsági, illetve törvényben meghatározott más fontos okból a szemle haladéktalanul megtartható.

²¹⁷A 2004. évi CXL. törvény 56- 57. §-a a 2008. évi CXI. törvény 46. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²¹⁸A 2004. évi CXL. törvény 56. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²¹⁹A 2004. évi CXL. törvény 56- 57. §-a a 2008. évi CXI. törvény 46. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁵¹A 2004. évi CXL. törvény 57/A-57/B. §-át a 2008. évi CXI. törvény 46. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- (3) A szemle megtartása során – a tulajdonos értesítésével egyidejűleg – a szemletárgy birtokosa kötelezhető a szemletárgy felmutatására, illetve arra, hogy az ügyfelet a szemle helyszínére beengedje.
- (4) A szemle során a szemlét végző személy a hatásköre gyakorlásának keretei között a megfigyelni kívánt területre, építménybe és egyéb létesítménybe beléphet, ott a szemle tárgyával összefüggő bármely iratot, tárgyat vagy munkafolyamatot megvizsgálhat, a szemletárgy birtokosától és a szemle helyszínén tartózkodó bármely más személytől felvilágosítást kérhet, a helyszínről, a szemletárgyról, folyamatokról fényképet vagy kép- és hangfelvételt készíthet, mintavételt eszközölhet, továbbá egyéb bizonyítást folytathat le.
- (5) Ha a szemlét a hatóság informatikai eszköz útján végzi, a szemle elvégzésére való jogosultság igazolását követően jogszabály, személyes adatok tekintetében törvény által meghatározott körben a szemletárgy birtokosának a hatóság részére – szükség szerint az informatikai rendszerhez történő hozzáférés technikai és jogosultsági feltételeinek biztosításával – hozzáférést kell biztosítania az adatokhoz.
- (6) A szemletárgy birtokosa a minősített adatot, tartalmazó szemletárgy felmutatására nem kötelezhető, ha nem kapott felmentést a szemletárgyra vonatkozó titoktartási kötelezettség alól.⁶⁵²
- 57/B. § (1)** A szemle eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében, ha annak jellege indokoltá teszi, a hatóság a rendőrség közreműködését kérheti.⁶⁵³
- (2) Ha a szemletárgy birtokosa a szemletárgyat a hatóság felhívására – a jogkövetkezményre való figyelmeztetés ellenére – nem mutatja fel, illetve annak helyszíni átvizsgálását jogellenesen megakadályozza, a hatóság a szemletárgyat lefoglalhatja.
- (3) A szemle megtartását vagy eredményes lefolytatását akadályozó személy eljárásí bírsággal sújtható.
- (4) Ha a helyszíni szemlére életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben, azonnali intézkedés érdekében van szükség, illetve, ha ezt törvény más fontos okból megengedi, a helyszíni szemlét a hatóság a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is megtarthatja.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott módon történő szemle megtartásához az ügyész előzetes jóváhagyása szükséges, továbbá ahhoz a rendőrség és hatósági tanú közreműködését kell kérni. Ha az ügyész előzetes jóváhagyásának beszerzése a késedelem veszélyével járna, a szemle az ügyész jóváhagyása nélkül is megtartható, ilyen esetben a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyvet – ami az azonnali intézkedési okot és a megtett intézkedéseket részletesen tartalmazza – az ügyésznek öt napon belül meg kell küldeni.⁶⁵⁴

Szakértő

- 58. § (1)** Szakértőt kell meghallgatni vagy szakértői véleményt kell kérni, ha az eljáró hatóság nem rendelkezik megfelelő szakértelemmel, és²²⁰
- a) az ügyben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához különleges szakértelem szükséges, vagy
- b) jogszabály írja elő a szakértő igénybevételét.
- (2) Nincs helye szakértő kirendelésének, ha törvény vagy kormányrendelet ugyanabban a szakkérdésben szakhatóság állásfoglalásának beszerzését írja elő.
- (3) Ha jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét írja elő, úgy ezt a szervezetet, intézményt, testületet vagy személyt kell szakértőként kirendelni. A hatóság egyéb esetben az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértőt rendelhet ki.
- (4) Az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvényben meghatározott kivételekkel a kirendelt szakértő a hatóság kirendelése alapján köteles eljárni. A kirendelt szakértő eljárásí bírsággal sújtható és díja a határidő lejártát követő naptól kezdődően naponta egy százalékkal csökkenthető, ha anélkül, hogy a határidő meghosszabbítása iránti igényét vagy akadályoztatását előzetesen bejelentette volna, feladatait határidőre nem teljesíti.

⁶⁵²A 2004. évi CXL. törvény 57/A. § (6) bekezdése a 2009. évi CLV. törvény 42. § (36) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 04. 01.

⁶⁵³A 2004. évi CXL. törvény 57/A-57/B. §-át a 2008. évi CXI. törvény 46. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁵⁴A 2004. évi CXL. törvény 57/B. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²²⁰A 2004. évi CXL. törvény 58- 59. §-a a 2008. évi CXI. törvény 47. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- (5) A szakértő személyére az ügyfél is tehet javaslatot. Az ügyfél kérelmére az ezzel járó költségek megelőlegezése esetén a hatóság a kirendelt szakértőn kívül indokolt esetben – akár a szakértői vélemény előterjesztése előtt, akár az után – igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult más szakértőt is kirendelhet. Az ügyfél által felkért szakértő véleménye bizonyítékként használható fel akkor is, ha a szakértőt a hatóság nem rendeli ki.
- (6) Szakértőként nem járhat el az, akivel szemben az ügyintézőre vonatkozó kizárási ok áll fenn, aki tanúként nem hallgatható meg, vagy aki a tanúvallomást megtagadhatja.
- 59. § (1)** A hatóság a szakértővel közli mindazokat az adatokat, amelyekre feladatának teljesítéséhez szüksége van. A szakértő az ügy iratait az eljárás feladatainak ellátásához szükséges mértékben megtekintheti, az ügyfél és a tanú meghallgatásánál, a tárgyaláson és a szemlén jelen lehet, az ügyfélhez, a tanúhoz, a szemletárgy birtokosához kérdéseket intézhet.²²²
- (2) Törvény rendelkezése esetén az ügyfél a szakértői vizsgálatban való közreműködésre kötelezhető; a szakértő a vizsgálat megállapítását közli a hatósággal.
- (3) A szakértőt a véleményadás előtt figyelmeztetni kell a hamis véleményadás jogkövetkezményére.
- (4) Ha a szakvélemény nem egyértelmű, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a hatóság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni.
- (5) Ha ugyanazon bizonyítandó tényre készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással vagy más módon nem tisztázható, a hatóság másik szakértőt rendel ki, aki abban a kérdésben foglal állást, hogy a szakvélemények közötti eltérés mire vezethető vissza, szükséges-e bármelyik szakvélemény kiegészítése.²²³
- (6) Ha a hatóság a szakértőt tárgyaláson kívül hallgatja meg, a meghallgatásra a tárgyalás szabályait kell megfelelően alkalmazni.
- (7) Az itt nem szabályozott kérdésekben a szakértőkre az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény rendelkezései irányadók. Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a szakértői eljárás időtartamára a szakhatóságra irányadó rendelkezések irányadók.

Tolmács

- 60. § (1)** Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője által használt idegen nyelvet az ügyintéző nem beszéli, tolmácsot kell alkalmazni. Ha az ügyintéző beszéli az idegen nyelvet, a többi ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője érdekében tolmácsot kell alkalmazni, kivéve, ha ők is beszélik az adott idegen nyelvet. Ennek tényét a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell.²²⁴
- (2) Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni, vagy a meghallgatás helyett a jelen lévő hallássérült írásban is nyilatkozatot tehet. Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni. Ha a jelen lévő ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője beszéd fogyatékos, kérésére a meghallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.²²⁵
- (3) A tolmácsra megfelelően irányadók a szakértőre vonatkozó rendelkezések.
- (4) A hatóság a hatósági ellenőrzés során a tényállás tisztázásához – ha az más módon nem lehetséges – az ellenőrzés helyszínén tartózkodó, idegen nyelvet beszélő személyt tolmácsként vehet igénybe. A tolmácsként igénybe vett személyt tájékoztatni kell a tolmács jogairól és kötelezettségeiről, és ennek tényét, valamint a tolmácsként igénybe vett személy nyilatkozatát a helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében rögzíteni kell.

²²²A 2004. évi CXL. törvény 58- 59. §-a a 2008. évi CXI. törvény 47. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²²³A 2004. évi CXL. törvény 59. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²²⁴A 2004. évi CXL. törvény 60. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 31. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²²⁵A 2004. évi CXL. törvény 60. § (2) bekezdése a 2009. évi CXXV. törvény 22. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

Az eljárás akadályozásának következményei

- 61. § (1)** Az e törvényben meghatározott esetekben a kötelezettség felróható módon történő megszegése esetén eljárási bírság kiszabásának van helye. Ha az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője egyébként rosszhiszeműen jár el, a hatóság eljárási bírsággal sújthatja és az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezi.²²⁷
- (2)** Az eljárási bírság legkisebb összege esetenként ötezer forint, legmagasabb összege – a **141. § (1) bekezdésében** foglalt eltéréssel – természetes személy esetén ötszázezer forint, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet esetén pedig egymillió forint.
- (3)** Az eljárási bírság egy eljárásban, ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségzegés esetén ismételten is kiszabható.
- (4)** Az eljárási bírság kiszabásánál a hatóság figyelembe veszi:
- a jogellenes magatartás súlyát és a felróhatóság mértékét,
 - az érintett vagyoni helyzetét és jövedelmi viszonyait, továbbá
 - az eljárási bírságnak ugyanabban az eljárásban történő ismételt kiszabása esetén az előző bírságotások számát és mértékét.
- (5)** ²²⁸
- (6)** ²²⁹

Tárgyalás és közmeghallgatás

- 62. § (1)** A hatóság tárgyalást tart, ha ezt jogszabály előírja, vagy a tényállás tisztázásához, illetve az egyezségi kísérlet lefolytatásához szükség van az eljárásban részt vevő személyek együttes meghallgatására.
- (2)** A tárgyaláson a hatóság meghallgathatja az ügyfelet (ügyfeleket), a tanút, a szakértőt, a hatósági közvetítőt, és megsemlélheti a szemletárgyat.
- (3)** Az ügyfél észrevételt tehet a tárgyaláson elhangzottakra, kérdést intézhet a meghallgatott személyhez, és indítványozhatja más személy meghallgatását vagy más bizonyíték beszerzését.²³⁰
- (4)** A tárgyaláson a **(2) bekezdésben** foglaltakon kívül bárki részt vehet, akinek a részvételét az ügyfelek nem kifogásolják. A hatóság védett adat és zártan kezelt adatok védelme érdekében is kizárhatja a tárgyalásról a nyilvánosságot.²³¹
- (5)** Azt, aki a tárgyalás rendjét zavarja, a tárgyalás vezetője rendreutasíthatja, ismételt vagy súlyosabb rendzavarás esetén kiutasíthatja, továbbá eljárási bírsággal sújthatja.⁶⁵⁵
- 63. § (1)** A hatóság közmeghallgatást tart, ha²³²
- ezt jogszabály előírja,
 - az eljárásban több mint ötven ügyfél vagy több mint öt, a **15. § (5) bekezdés** alapján ügyfélnek minősülő szervezet vesz részt, kivéve, ha törvény másként rendelkezik, vagy⁶⁵⁶
 - a hatóság a nyilvánosság véleményének megismerése érdekében ezt szükségesnek tartja.

²²⁷ A 2004. évi CXL. törvény 61. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (17) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²²⁸ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 26. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²²⁹ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 26. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²³⁰ A 2004. évi CXL. törvény 62. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 33. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²³¹ A 2004. évi CXL. törvény 62. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 48. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁵⁵ A 2004. évi CXL. törvény 62. § (5) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 48. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

²³² A 2004. évi CXL. törvény 63. §-a a 2008. évi CXI. törvény 49. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁵⁶ A 2004. évi CXL. törvény 63. § (1) bekezdés b) pontja a 2010. évi XC. törvény 79. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.08.14.

- (2) A közmeghallgatás helyéről és idejéről a hatóság – ha jogszabály másként nem rendelkezik – három nappal korábban hirdetményi úton, továbbá közhírré tétel útján értesíti az érintetteket.⁶⁵⁷
- (3) A közmeghallgatáson elhangzottakról a hatóság jegyzőkönyvet készít, amely tartalmazza
- a hatóság megnevezését, az ügyintéző nevét, az ügy tárgyát és az ügyiratszámot,
 - a közmeghallgatás helyét és időpontját,
 - a közmeghallgatáson elhangzottak összefoglalását, valamint
 - a jegyzőkönyv készítésének időpontját, az eljáró ügyintéző és a jegyzőkönyvvezető oldalankénti aláírását.
- (4) A közmeghallgatás lefolytatásáról készített hangfelvétel, valamint a kép- és hangfelvétel a (3) bekezdés a)-b) pontjában felsoroltakat tartalmazza. A hangfelvételt, valamint a kép- és hangfelvételt hordozó eszközt az iratokhoz kell csatolni, vagy arról az eljárás befejezéséig a (3) bekezdésnek megfelelő tartalmú jegyzőkönyvet kell készíteni.

Egyezségi kísérlet

64. § (1) Ha jogszabály elrendeli vagy – ha a hatóság tárgyalást tart – a tárgyaláson, a hatóságnak a döntés előtt meg kell kísérelnie egyezség létrehozását az ellenérdekű ügyfelek között. Egyezségi kísérletre akkor is sor kerülhet, ha az ügy természete egyébként megengedi.²³³
- (2) Ha az egyezségi kísérlet eredményes, a 75. §-ban foglaltak szerint kell eljárni, eredménytelenség esetében a hatóság folytatja az eljárást.

A határidő számítása

65. § (1) A napokban vagy munkanapokban megállapított határidőbe nem számít bele a határidő kezdetére okot adó cselekmény vagy körülmény bekövetkezésének, továbbá a közlésnek, a kézbesítésnek, a hirdetmény kifüggesztésének és levételének a napja.²³⁵
- (2) A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napján.
- (3) Ha a határidő utolsó napja olyan nap, amelyen a hatóságnál a munka szünetel, a határidő a legközelebbi munkanapon jár le.
- (4) A postán küldött beadvány és megkeresés előterjesztési ideje a postára adás napja.^{236 237}
- (5) Az elektronikus irat előterjesztésének időpontja az irat elküldésének napja, de az ügyintézési határidő a következő munkanapon kezdődik.²³⁸
- (6) A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be. A határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezményei a határidő utolsó napjának elteltével állnak be.²³⁹
- (7) A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.⁶⁵⁸

⁶⁵⁷ A 2004. évi CXL. törvény 63. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²³³ A 2004. évi CXL. törvény 64. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²³⁵ A 2004. évi CXL. törvény 65. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (18) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²³⁶ A 2004. évi CXL. törvény 65. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 35. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²³⁷ A 2004. évi CXL. törvény 65. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²³⁸ A 2004. évi CXL. törvény 65. § (5)- (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 50. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²³⁹ A 2004. évi CXL. törvény 65. § (5)- (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 50. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁵⁸ A 2004. évi CXL. törvény 65. § (7)-(8) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 50. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- (8) Törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában az üzemzavar időtartamát a határidők számítása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni.⁶⁵⁹

Igazolási kérelem

- 66. § (1)** Aki az eljárás során valamely határnapot, határidőt önhibáján kívül elmulasztott, igazolási kérelmet terjeszthet elő.
- (2) Az igazolási kérelemről az a hatóság dönt, amelynek eljárása során a mulasztás történt. A fellebbezésre megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet az első fokú döntést hozó hatóság, a keresetindításra megállapított határidő elmulasztásával kapcsolatos igazolási kérelmet a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság bírálja el.²⁴⁰
- (3) Ha a hatóság megtartotta az ügyfelek értesítésére és a határozat közlésére vonatkozó szabályokat, a fellebbezési határidő elmulasztása esetén nincs helye igazolási kérelemnek arra való hivatkozással, hogy az értesítés, illetve a határozat közlése nem postai kézbesítés útján történt. E rendelkezés megfelelően irányadó a bírósági felülvizsgálatot kezdeményező keresetindítással kapcsolatos igazolásra is.²⁴¹
- (4) Az igazolási kérelmet a mulasztásról való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követő nyolc napon belül, de legkésőbb az elmulasztott határnaptól vagy az elmulasztott határidő utolsó napjától számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.^{242 243}
- (5) A határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelemmel egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt is, amennyiben ennek feltételei fennállnak.
- 67. § (1)** Ha a hatóság az igazolási kérelemnek helyt ad, az igazolási kérelmet benyújtó személyt eljárásjogi szempontból olyan helyzetbe kell hozni, mintha nem mulasztott volna. Ennek érdekében a hatóság a döntését módosítja vagy visszavonja, az eljárást megszüntető döntésének visszavonása esetén az eljárást folytatja, illetve egyes eljárás cselekményeket megismétel. A döntésnek az igazolási kérelem alapján történő módosítására vagy visszavonására nem irányadók a 114. §-ban meghatározott korlátozások.²⁴⁴
- (2)-(3)²⁴⁵
- (4)²⁴⁷

Az eljárás irataiba való betekintés

- 68. § (1)** Az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthez az eljárás során keletkezett iratba. Ez a jog akkor is megilleti az ügyfelet, ha korábban nem vett részt az eljárásban.²⁴⁸
- (2) A tanú a vallomását tartalmazó iratba, a szemletárgy birtokosa a szemléről készített iratba tekinthet be.
- (3) Harmadik személy akkor tekinthet be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint ha a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak. Az iratbetekintési jog – a személyes és védett adatok megismerhetetlenné tételéért, valamint az ilyen módon kivonatolt iratról való másolat készítéséért – kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében gyakorolható.

⁶⁵⁹ A 2004. évi CXL. törvény 65. § (7)-(8) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 50. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

²⁴⁰ A 2004. évi CXL. törvény 66. § (2)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 51. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁴¹ A 2004. évi CXL. törvény 66. § (2)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 51. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁴² A 2004. évi CXL. törvény 66. § (2)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 51. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁴³ A 2004. évi CXL. törvény 66. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁴⁴ A 2004. évi CXL. törvény 67. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 36. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁴⁵ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 27. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁴⁷ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 27. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁴⁸ A 2004. évi CXL. törvény 68. §-a a 2008. évi CXI. törvény 52. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

(4) Törvény egyes ügyfajtákban meghatározhatja a (3) bekezdés alapján iratbetekintésre jogosult személyek körét.

69. § (1) Nem lehet betekinteni²⁴⁹

- a) a döntés tervezetébe,²⁵⁰
 - b) az olyan iratba, amelyből következtetés vonható le annak a személynek a kilétére, akire vonatkozóan a hatóság a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezelését rendelte el,
 - c) felhasználói vagy megismerési engedély hiányában a minősített adatot tartalmazó iratba,²⁵¹
 - d) az egyéb védett adatot tartalmazó iratba, ha azt az érintett adat védelmét szabályozó törvény kizárja, vagy ha a védett adat megismerésének hiánya nem akadályozza az iratbetekintésre jogosult személyt törvényben biztosított jogai gyakorlásában.
- (2) Az ügyfél az adatok megjelölésével kérheti az iratbetekintési jog korlátozását üzleti és más méltányolható magánérdekének védelmében. A hatóság a kérelemnek – a körülmények körültekintő mérlegelése alapján – akkor ad helyt, ha az adatok megismerésének hiánya az iratbetekintésre jogosultakat nem akadályozza jogaik gyakorlásában.
- (3) Az iratbetekintési jog biztosítása érdekében a hatóság megismerhetetlenné teszi azokat a személyes és védett adatokat, valamint a (2) bekezdés szerinti adatokat, amelyek megismerésére az iratbetekintésre jogosult személy egyébként nem jogosult.
- (4) A hatóság a 68. § szerinti személy kérelmére – annak vizsgálata mellett, hogy az (1)-(3) bekezdés szerinti okok a kérelem elbírálásakor fennállnak-e – az iratbetekintést biztosítja, vagy végzésben dönt az iratbetekintési kérelem elutasításáról. A végzés ellen az iratbetekintést kérő személy önálló fellebbezéssel élhet.⁶⁶⁰
- (5) Az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet vagy másolatot kérhet. A másolatot és a kivonatot a hatóság kérelemre hitelesíti.
- (6) Az iratbetekintésre jogosult – az (1)-(5) bekezdés szerint – az eljárás jogerős lezárását követően is betekinthez a hatóság kezelésében lévő iratokba.

69/A. § (1) Ha törvény a döntés nyilvánosságát nem korlátozza vagy nem zárja ki, az eljárás jogerős befejezését követően a személyes adatot és védett adatot nem tartalmazó jogerős határozatot, valamint az első fokú határozatot megsemmisítő és az első fokú határozatot hozó hatóságot új eljárásra utasító végzést bárki korlátozás nélkül megismerheti, és arról kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében másolatot kérhet.⁶⁶¹

- (2) Az (1) bekezdés szerinti döntés megismerése iránti igényt a jogerős döntést hozó hatóság nyolc napon belül, a döntésben szereplő személyes adatok és a védett adatok megismerhetetlenné tételét követően teljesíti. A döntésben szereplő természetes személyt az eljárásban betöltött szerepének megfelelően kell megjelölni, de ha a természetes személy azonosíthatóságának kizárására ez nem alkalmas, az azonosítását lehetővé tevő adatokat olyan módon kell törölni, hogy az ne járjon a megállapított tényállás sérelmével.⁶⁶²
- (3) A döntésben nem tehető megismerhetetlenné a közérdekből nyilvános adat.
- (4) Nem tehető megismerhetetlenné a személyes vagy védett adat, ha az igénylő – az adat megjelölésével – igazolja, hogy annak megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályn vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak.

²⁴⁹A 2004. évi CXL. törvény 69. §-a a 2008. évi CXI. törvény 53. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁵⁰A 2004. évi CXL. törvény 69. § (1) bekezdés a) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁵¹A 2004. évi CXL. törvény 69. § (1) bekezdés c) pontja a 2009. évi CLV. törvény 42. § (36) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 04. 01.

⁶⁶⁰A 2004. évi CXL. törvény 69. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (19) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁶⁶¹A 2004. évi CXL. törvény 69/A. §-át a 2008. évi CXI. törvény 53. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁶²A 2004. évi CXL. törvény 69/A. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

69/B. § Ha a hatóság hivatalból nem tudja megállapítani, hogy az iratbetekintési kérelem benyújtásakor az iratbetekintés **69. § (2) bekezdés** szerinti korlátozásának az okai fennállnak-e, az üzleti és más méltányolható magánérdek alapján védelemre jogosultat nyilatkozattételre hívja fel. Az iratbetekintés nem tagadható meg, ha a jogosult határidőben nem nyilatkozik.⁷⁹⁵

A bizonyítékok ismertetése az ügyféllel

70. § (1) Ha a hatóság az ügyfélnek az eljárás megindításáról való értesítését mellőzte, és az ügyben bizonyítási eljárást folytatott le, annak befejezésétől számított nyolc napon belül értesíti az ügyfelet, hogy az – az iratokba való betekintés szabályai figyelembevételével – megismerhesse a bizonyítékokat, azokra nyolc napon belül észrevételt tehesen, élni tudjon nyilatkozattételi jogával, és további bizonyításra irányuló indítványt terjeszthessen elő.²⁵²
²⁵³

(2) Az értesítés mellőzhető, ha az ügyfél számára már a bizonyítási eljárás során a hatóság biztosította, hogy megismerjen minden bizonyítékot, és módjában álljon gyakorolni az **(1) bekezdésben** meghatározott jogait, vagy ha az ellenérdekű ügyfél nélküli ügyben a hatóság teljesíti az ügyfél kérelmét.²⁵⁴

(3) Nem akadályozza az eljárás befejezésének, ha az ügyfél a hatóság által meghatározott határidőben nem élt az **(1) bekezdésben** meghatározott jogával.²⁵⁵

IV. Fejezet A HATÓSÁG DÖNTÉSEI

Határozat és végzés

71. § (1) A hatóság – az **(5) és (6) bekezdésben** meghatározott kivétellel – az ügy érdemében határozatot hoz, az eljárás során felmerült minden más kérdésben végzést bocsát ki.²⁵⁶

(2) Ha az ügyfél kérelme jog megszerzésére irányul, és ellenérdekű ügyfél az első fokú eljárásban nem vett részt, másik hatóság vagy szakhatóság eljárásra való kijelölése helyett jogszabály rendelkezhet úgy, hogy²⁵⁷

a) az ügyfelet megilleti a kérelmezett jog gyakorlása, ha a hatóság az előírt határidőben nem hoz döntést,

b) ha a szakhatóság az előírt határidőn belül nem ad ki állásfoglalást, a hozzájárulását megadottnak kell tekinteni.

(3) ²⁵⁸

(4) A **(2) bekezdésben** szabályozott esetekben a megszerzett jogot rá kell vezetni a kérelemre, továbbá – kérelemre – annak az ügyfél birtokában levő másolati példányára, vagy a hatóságnál levő példányról az ügyfél részére másolatot kell kiadni.

(5) A hatóság mellőzi a határozathozatalt, ha az eljárás a jogszabályban meghatározott jogosultak pénzbeli ellátásának mérlegelés nélkül a jogszabályban meghatározott mértékre történő emelésére irányul.²⁵⁹

⁷⁹⁵ A 2004. évi CXL. törvény 69/B. §-át a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (20) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

²⁵² A 2004. évi CXL. törvény 70. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 37. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁵³ A 2004. évi CXL. törvény 70. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁵⁴ A 2004. évi CXL. törvény 70. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁵⁵ A 2004. évi CXL. törvény 70. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 38. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁵⁶ A 2004. évi CXL. törvény 71. § (1)-(2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 54. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁵⁷ A 2004. évi CXL. törvény 71. § (1)-(2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 54. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁵⁸ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 28. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁵⁹ A 2004. évi CXL. törvény 71. § (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 54. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

(6) A hatóság mellőzi a határozathozatalt, ha jogszabályban biztosított jogosultság gyakorlásának kizárólag az ügyfél erre irányuló kérelmének benyújtása a feltétele. A hatóság az ügyfél kérelmére igazolja, hogy az ügyfél a kérelem benyújtásától a jogszabályban biztosított jogát jogszerűen gyakorolja.⁶⁶³

(7) Törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott esetben vagy az ügyfél hozzájárulása alapján sor kerülhet informatikai eszközzel végzett automatizált egyedi döntésre is. Automatizált egyedi döntésen a kiadmányozásra jogosult aláírása és a hatóság bélyegzőlenyomata is informatikai eszközzel rögzíthető, ha azt a törvény vagy a kormányrendelet megengedi, és az aláírás és a bélyegzőlenyomat hitelességét a hatáskör gyakorlója egyedi döntésével hitelesítette.⁶⁶⁴

72. § (1) A határozatnak – ha jogszabály további követelményt nem állapít meg – tartalmaznia kell²⁶⁰

- a) az eljáró hatóság megnevezését, az ügy számát és ügyintézőjének nevét,
- b) a jogosult vagy kötelezett ügyfél nevét és lakcímét vagy székhelyét, továbbá az ügyfél által a kérelemben megadott, személyazonosítására szolgáló adatot,
- c) az ügy tárgyának megjelölését,
- d) a rendelkező részben
 - da) a hatóság döntését, továbbá a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról, bírósági felülvizsgálat esetén a tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatást,²⁶¹
 - db) a szakhatóság megnevezését és állásfoglalása rendelkező részét,
 - dc) az eljárás lefolytatásáért fizetendő illetéknek vagy díjnak az ügyfél vagy központi költségvetés részére történő megfizetésre vonatkozó döntést,²⁶²
 - dd) az eljárási költség megállapítását, ha arról a hatóság nem külön dönt,
 - de) az eljárási költségek viseléséről szóló döntést, ha arról a hatóság nem külön dönt,
 - df) a kötelezettség teljesítésének határnapját vagy határidejét és az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit, ideértve a fizetési kötelezettséget megállapító döntésben a késedelmipótlék-fizetési kötelezettségről és annak mértékéről szóló tájékoztatást,
 - dg) a határozatban megállapított fizetési kötelezettség és a fellebbezési illeték vagy díj mértékéről és megfizetésének, lerovásának módjairól szóló tájékoztatást,
- e) az indokolásban
 - ea) a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat,
 - eb) az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait,
 - ec) a mérlegelési, méltányossági jogkörben hozott határozat esetén a mérlegelésben, a méltányossági jogkör gyakorlásában szerepet játszó szempontokat és tényeket,
 - ed) a szakhatósági állásfoglalás indokolását,
 - ee) az ügyintézési határidő túllépése esetén az ügyintézési határidő leteltének napját, valamint az arról szóló tájékoztatást, hogy az ügyintézési határidőt mely, az ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének felróható okból nem tartotta be, vagy hogy a 33/A. § alkalmazásának van helye,⁷⁹⁶
 - ef) azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a hatóság a határozatot hozta,
 - eg) a hatóság hatáskörét és illetékességét megállapító jogszabályra történő utalást,

⁶⁶³ A 2004. évi CXL. törvény 71. § (6)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 54. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁶⁴ A 2004. évi CXL. törvény 71. § (6)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 54. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

²⁶⁰ A 2004. évi CXL. törvény 72. § (1)-(2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 55. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁶¹ A 2004. évi CXL. törvény 72. § (1) bekezdés d) pont da) alpontja a 2010. évi CLXXXIII. törvény 170. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 03. 01.

²⁶² A 2004. évi CXL. törvény 72. § (1) bekezdés d) pont dc) alpontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁹⁶ A 2004. évi CXL. törvény 72. § (1) bekezdés e) pont ee) alpontja a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (21) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

- f) a döntéshozatal helyét és idejét, a hatáskör gyakorlójának nevét, hivatali beosztását, valamint a döntés kiadmányozójának a nevét, hivatali beosztását, ha az nem azonos a hatáskör gyakorlójával,
- g) a döntés kiadmányozójának aláírását és a hatóság bélyegzőlenyomatát.
- (2) A végzésnek – ha jogszabály további követelményt nem állapít meg – tartalmaznia kell az (1) bekezdés a)-c) pontjában, d) pont da), df) és dg) alpontjában, e) pont ec), ef) és eg) alpontjában, f) és g) pontjában meghatározott tartalmi elemeket. Az eljárást megszüntető végzésnek tartalmaznia kell az (1) bekezdés d) pont dc)-de) alpontjában, valamint e) pont ee) alpontjában meghatározott tartalmi elemeket is.²⁶⁴
- (3) A 22. § (4) bekezdése szerinti, ideiglenes intézkedésről szóló végzés indokolásában ismertetni kell az ideiglenes intézkedés szükségességét és célszerűségét megalapozó tényeket és körülményeket, valamint a felmerült költséget, feltéve, hogy a költség megtérítésére az ideiglenesen intézkedő hatóság igényt tart.
- (4) Indokolást és jogorvoslatról való tájékoztatást nem tartalmazó egyszerűsített döntés hozható, ha²⁶⁶
- a) a hatóság a kérelemnek teljes egészében helyt ad, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél, vagy a döntés az ellenérdekű ügyfél jogát vagy jogos érdekét nem érinti, vagy
- b) az kizárólag valamely eljárási cselekmény időpontját határozza meg.
- (5) Az egyezséget jóváhagyó egyszerűsített döntésből mellőzhető az indokolás.⁷⁹⁷
- (6) Az indokolás mellőzhető, ha az késleltetné a döntés meghozatalát és a késedelem életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet kialakulásához vezethet. Ebben az esetben a döntés meghozatalától számított tíz napon belül meg kell küldeni az indokolást az ügyfél részére. A jogorvoslat igénybevételének határidejét az indokolás kézbesítésének napjától kell számítani.^{267 268}
- 73. § (1)** A döntés csak olyan védett adatot tartalmazhat, amelyet az iratbetekintés szabályai szerint megismerhet az, akivel a döntést közlik. A döntést úgy kell megszövegezni, hogy a figyelembe vett védett adat tartalmára annak ismertetése nélkül utaljon. A döntést úgy kell megszövegezni, hogy abból ne legyen levonható következtetés annak a személynek a kilitére vonatkozóan, akinek a természetes személyazonosító adatai és lakcíme zárt kezelését rendelték el.²⁶⁹
- (2) A döntést külön okiratban kell megszövegezni, jegyzőkönyvbe kell foglalni vagy az ügyiratra kell feljegyezni. Külön okiratban kell megszövegezni a döntést, ha azt kézbesítés útján vagy elektronikus úton közlik, vagy ha a szóban közölt döntés kézbesítését az ügyfél kéri.²⁷⁰
- (3) Egy okiratba foglalható a határozat és a végzés, illetve több határozat vagy végzés. Az egy okiratba foglalt döntések rendelkező részét és indokolását döntésenként önállóan kell megszövegezni. Az egybefoglalás az egyes döntések meghozatalára vonatkozó határidőket és a jogorvoslati szabályok alkalmazását nem érinti. Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.²⁷¹
- (4) A jegyzőkönyvbe foglalt vagy az ügyiratra feljegyzett döntésben nem kell feltüntetni a 72. § (1) bekezdése a) és f) pontjában foglalt adatokat, ha azok az iratból kitűnnek.

²⁶⁴A 2004. évi CXL. törvény 72. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (22) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²⁶⁶A 2004. évi CXL. törvény 72. § (4)- (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (23) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²⁶⁷A 2004. évi CXL. törvény 72. § (4)- (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (23) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²⁶⁸A 2004. évi CXL. törvény 72. § (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 39. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁶⁹A 2004. évi CXL. törvény 72. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁷⁰A 2004. évi CXL. törvény 73- 74. §-a a 2008. évi CXI. törvény 56. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 73. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 73. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

(5) Jogszabály elrendelheti, hogy a hatóság a döntését az erre a célra rendszeresített formátumban, a jogszabályban meghatározott adattartalommal adja ki.

74. § (1) Ha a kötelezés jellege megengedi, a hatóság részletekben történő teljesítést is megállapíthat.²⁷²

(2) A kötelezett a teljesítési határidő lejárta előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti az elsőfokú hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy a részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene. A fizetési kedvezményre vonatkozó szabályokat megfelelően kell alkalmazni meghatározott cselekmény teljesítésére és meghatározott ingóság kiadására irányuló kötelezettség esetén is.

(3) A határidő lejárta után az ügyfél – feltéve, hogy a végrehajtást még nem rendelték el – a (2) bekezdésben meghatározott okból igazolási kérelem egyidejű benyújtásával kérhet fizetési kedvezményt. Ha a hatóság elutasítja az igazolási kérelmet és a fizetési kedvezmény iránti kérelmet, egyidejűleg dönt a végrehajtás elrendeléséről is.

(4) A hatóság meghallgathatja az ellenérdekű ügyfelet, illetve a jogosultat a fizetési kedvezmény engedélyezésével kapcsolatos álláspontjukról.

(5) Törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet a fizetési kedvezmény nyújtására a (2)-(4) bekezdésben foglaltaknál kedvezőbb feltételeket állapíthat meg, továbbá a feltételek meghatározásával rendelkezhet a kötelezettség mérséklésének és elengedésének lehetőségéről.

Az egyezség jóváhagyása

75. § (1) Ha a hatósági eljárás során lefolytatott egyezségi kísérlet eredményre vezet, a hatóság határozatba foglalja és jóváhagyja az egyezséget, feltéve, hogy az²⁷³

- a) megfelel a jogszabályokban foglalt feltételeknek,
- b) nem sérti a közérdeket, mások jogát vagy jogos érdekét, valamint
- c) kiterjed a teljesítési határidőre és az eljárási költség viselésére.

(2)⁶⁶⁵

Hatósági szerződés

76. § (1) Ha jogszabály lehetővé teszi, az elsőfokú hatóság a hatáskörébe tartozó ügynek a közérdek és az ügyfél szempontjából is előnyös rendezése érdekében határozathozatal helyett az ügyféllel hatósági szerződést köthet.²⁷⁴

(2) Hatósági szerződés csak írásban köthető. Törvény, kormányrendelet és önkormányzati rendelet a szerződés megkötéséhez további feltételeket is meghatározhat.

(3) Ha az ügyfél olyan kötelezettséget vállal, amelynek teljesítésére hatósági határozattal egyébként nem lenne kötelezhető, szerződéskötésre csak akkor kerülhet sor, ha az ügyfél a saját szerződésszegése esetére a többletkötelezettség tekintetében a hatósági szerződésben aláveti magát a szerződésszegés 77. § (2) bekezdésében megállapított jogkövetkezményének.

(4) Ha a hatósági ügyben szakhatósági állásfoglalást kell beszerezni, a szerződés csak a szakhatóság hozzájárulása esetén és a szakhatósági állásfoglalásban meghatározott előírásoknak és feltételeknek a szerződésbe történő foglalásával köthető meg.²⁷⁵

(5) Ha a szerződés harmadik személy jogát vagy jogos érdekét érinti, a szerződés megkötése előtt be kell szerezni az érintett írásos hozzájárulását. A hozzájárulás a szerződés érvényességének feltétele.

²⁷²A 2004. évi CXL. törvény 73- 74. §-a a 2008. évi CXI. törvény 56. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁷³A 2004. évi CXL. törvény 75. §-a a 2008. évi CXI. törvény 57. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁶⁵A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁷⁴A 2004. évi CXL. törvény 76. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 40. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁷⁵A 2004. évi CXL. törvény 76. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 41. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

- (6) Jogszabály előírhatja, hogy a szerződés érvényességéhez szükséges a szerződő hatóság felügyeleti szervének hozzájárulása. A hozzájárulást az eljáró hatóság szerzi be.
- (7) A hatósági ügynek szerződéssel való lezárására a 33. §-ban megállapított ügyintézési határidő irányadó.
- 77. § (1)** Az ügy szempontjából jelentős új tény felmerülése, továbbá a szerződéskötéskor fennálló körülmények lényeges megváltozása esetén a szerződés módosítását bármelyik fél kezdeményezheti. Ha a módosításhoz a másik fél nem járul hozzá, vagy a felek között vita van a módosítás törvényi feltételei tekintetében, akkor a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságtól kérhető a szerződés módosítása vagy megszüntetése.
- (2) Ha az ügyfél a szerződésben foglaltakat megszegi, törvény eltérő rendelkezése hiányában a szerződés jogerős és végrehajtható határozatnak minősül, és a hatóság – az addigi teljesítések figyelembevételével – hivatalból intézkedik a végrehajtás elrendeléséről.²⁷⁶
- (3) Ha a hatósági szerződésben foglaltakat a hatóság nem teljesíti, az ügyfél a teljesítésre irányuló felhívás eredménytelensége esetén – a szerződésszegés tudomására jutásától számított harminc napon belül – a közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz fordulhat.
- (4) Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a hatósági szerződésre a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésekre vonatkozó általános szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A döntés közlése és nyilvános közzététele

- 78. § (1)** A határozatot közölni kell az ügyféllel és azzal, akire nézve az jogot vagy kötelezettséget állapít meg, az ügyben eljáró szakhatósággal és a jogszabályban meghatározott más hatósággal vagy állami szervvel.²⁷⁷
- (2) A végzést azzal kell közölni, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, valamint azzal, akinek az jogát vagy jogos érdekét érinti, továbbá jogszabályban meghatározott személlyel vagy szervvel. A hatóság az ügyfél kérelmére egy alkalommal külön illeték vagy díj felszámítása nélkül ad ki másolatot a vele nem közölt végzésről.²⁷⁸
- (3) Ha jogszabály úgy rendelkezik, hogy a döntést csak az ügyiratra kell feljegyezni, azt nem kell közölni az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személlyel. Ilyen esetben a hatóság kérelemre külön illeték vagy díj felszámítása nélkül ad ki másolatot a döntésről.
- (4) A hatóság a döntését a 28/A. § (1) bekezdésében meghatározott módon közölheti.
- (5) A hatóság a döntést hivatalos iratként kézbesíti. Telefax útján nem közölhető a határozat és az önállóan fellebbezhető végzés, kivéve, ha a döntés közlésére jogosult személy vagy szerv ezt előzetesen kérte vagy ehhez hozzájárult.
- (6) Ha jogszabály nem zárja ki, a döntést szóban is lehet közölni az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személlyel. A közlés tényét és időpontját az iratra fel kell jegyezni, és azt alá kell íratni. Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy kérelmére a szóban közölt döntést tíz napon belül írásban meg kell küldeni a számára.²⁷⁹
- (7) Ha a hatóság a döntést elektronikus úton közölte, és az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy a döntés átvételét tíz napon belül nem igazolja vissza, a hatóság másik írásbeli formában közli vele a döntést. Ilyen esetben a döntés közlésének napja a második közlés napja. Törvény ettől eltérően állapíthatja meg a döntés elektronikus úton való közlésének szabályait.²⁸⁰
- (8) Ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy rövid szöveges üzenet fogadására szolgáló elérhetőségét, telefonszámát vagy elektronikus levélcímét megadta, a hatóság rövid szöveges üzenetben, telefonon vagy elektronikus levélben tájékoztathatja a döntéshozatal tényéről, és arról, hogy a döntés öt napon belül átvehető a

²⁷⁶ A 2004. évi CXL. törvény 77. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁷⁷ A 2004. évi CXL. törvény 78. §-a a 2008. évi CXI. törvény 58. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁷⁸ A 2004. évi CXL. törvény 78. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 86. § (24) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

²⁷⁹ A 2004. évi CXL. törvény 78. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁸⁰ A 2004. évi CXL. törvény 78. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

hatóság hivatali helyiségében, ügyfélfogadási időben. Személyes átvétel esetén a közlés tényét és időpontját az iratra fel kell jegyezni, és azt az átvevő személlyel aláírni. Ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személy a döntést határidőn belül nem veszi át, a hatóság haladéktalanul írásban megküldi részére a döntést.⁶⁶⁶

(9) Ha a hatóság életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzetben, valamint törvény rendelkezése alapján a döntést nem az e törvényben meghatározott feltételeknek megfelelő módon közli, a döntést tíz napon belül írásban is meg kell küldeni. A döntés közlésének napja ilyen esetben a második közlés napja.⁶⁶⁷

(10) A döntés közlésének napja az a nap, amelyen azt írásban vagy szóban közölték, vagy a (8) bekezdésben meghatározott módon átadták. A hirdetmény útján közölt döntést a hirdetmény kifüggesztését követő tizenötödik napon kell közöltnek tekinteni.

78/A. § Az ügyfelet kérelmére a hatóság – a döntés közléséről való gondoskodással egyidejűleg – elektronikus levélben tájékoztatja⁷⁹⁸

a) - a 39/A. § alapján hozott végzés kivételével – a vele nem közlendő végzések, valamint

b) a vele postai vagy hirdetményi úton közlendő döntések szövegéről.

79. § (1) Ha a postai úton történő kézbesítés azért hiúsul meg, mert a címzett vagy meghatalmazottja úgy nyilatkozik, hogy a küldeményt nem veszi át, az iratot a kézbesítés megkísérlésének napján kézbesítettnek kell tekinteni.

(2) Ha az irat a hatósághoz „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza, az iratot – az ellenkező bizonyításig – a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.

(3) A hatósági döntés kézbesítése esetén a hatóság a (2) bekezdés szerinti kézbesítési vélelem beálltát megalapozó hivatalos irat megküldésével tíz napon belül értesíti az ügyfelet.^{281 282 283}

(4) A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a címzett a kézbesítési vélelem beálltáról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, de legkésőbb a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül terjeszthet elő. Ha a kézbesítési vélelem következtében jogerőssé vált döntés alapján végrehajtási eljárás indul, a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a végrehajtási eljárásról történő tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül akkor is elő lehet terjeszteni, ha a kézbesítési vélelem beálltától számított hat hónap eltelt.^{284 285}

(5) Nem természetes személy címzett csak akkor terjeszthet elő kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet, ha a kézbesítés nem szabályszerűen történt. Természetes személy a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmét akkor is előterjesztheti, ha önhibáján kívüli okból nem vehette át a hivatalos iratot.

(6) A kérelemben elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják vagy az önhiba hiányát valószínűsítik. Ha a kérelemnek a hatóság helyt ad, a 67. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(7) A kérelmet az a hatóság bírálja el, amelyik a kézbesítés tárgyát képező iratot kiadmányozta.

⁶⁶⁶ A 2004. évi CXL. törvény 78. § (8) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁶⁷ A 2004. évi CXL. törvény 78. § (9) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁹⁸ A 2004. évi CXL. törvény 78/A. §-át a 2010. évi CXXXVI. törvény 86. § (25) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

²⁸¹ A 2004. évi CXL. törvény 79. § 3. bekezdése a 2005. évi LXXXIII. törvény 340. § 5. bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 01.

²⁸² A 2004. évi CXL. törvény 79. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 42. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁸³ A 2004. évi CXL. törvény 79. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁸⁴ A 2004. évi CXL. törvény 79. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 43. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁸⁵ A 2004. évi CXL. törvény 79. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

(8) A hatósági kézbesítő által történő kézbesítésre az e §-ban foglalt rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.⁶⁶⁸

80. § (1) Ha törvény másként nem rendelkezik, hirdetményi úton történő közlésnek van helye, feltéve, hogy²⁸⁶

- a) az ügyfél lakcíme, illetve székhelye ismeretlen, vagy a postai küldemény azzal a megjegyzéssel érkezik vissza, hogy a címzett ismeretlen helyre költözött, és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást vezető hatóság vagy más állami szerv megkeresése nem járt eredménnyel,
- b) a jogutód nem ismert,
- c) az ügyfél nem jelöl meg kézbesítési meghatalmazottat, vagy
- d) a hirdetményi kézbesítésen kívül igénybe vehető egyéb közlési módok alkalmazása elháríthatatlan akadályba ütközik, vagy alkalmazásuk előre eredménytelennek mutatkozik.

(2) A hirdetménynek tartalmaznia kell

- a) a kifüggesztés napját,
- b) az eljáró hatóság megnevezését,
- c) az ügy számát és tárgyát,
- d) az ügyfél nevét és utolsó ismert lakcímét, illetőleg székhelyét, továbbá
- e) azt a figyelemfelhívást, hogy a hatóság az ügyben döntést hozott, de annak kézbesítése megghiúsult, ezért az ügyfél vagy meghatalmazottja a döntést a hatóságnál átveheti.

(3) Hirdetményi úton történő közlésnek van helye a hatásterületen élő és a **15. § (5) bekezdés** alapján ügyfélnek minősülő szervezetek esetén, ideértve, ha az ügyfelek körét vagy a hatásterület határait nem lehet pontosan megállapítani. Ilyen esetben – ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik – a hirdetmény a következő adatokat tartalmazza:

- a) a kifüggesztés napját,
- b) az eljáró hatóság megnevezését,
- c) az ügy számát és tárgyát,
- d) a kérelmező ügyfél nevét (megnevezését),
- e) az ügy jellegétől függő hatásterületet,
- f) azt a figyelemfelhívást, hogy a hatóság az ügyben döntést hozott, amely a hatóságnál megtekinthető, valamint
- g) a jogorvoslat lehetőségéről és benyújtásának határidejéről való tájékoztatást.

(4) A hirdetményt a hatóság hirdetőablájára és az ügyfél lakcíme, az ügy tárgyát képező ingatlan vagy tevékenység gyakorlásának vagy a jogellenes magatartás elkövetésének helye szerinti, valamint a hatásterületen lévő önkormányzat hirdetőabláján ki kell függeszteni, a központi rendszeren és a hatóság elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapján közzé kell tenni, ezenkívül az önkormányzat hivatalos lapjában – ennek hiányában a helyi lapban -, valamint a hatóság hivatalos lapjában is közzétehető. Ha a hatóság kijelölés alapján jár el, a hirdetményt a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező, valamint a kijelölés alapján eljáró hatóság is kifüggeszti és közzéteszi.

(5) A döntés kifüggesztésének és az elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapon való megjelentetésének azonos napon kell megtörténnie. Hirdetményi kézbesítés esetén a hirdetmény kifüggesztésének és levételének napját az iraton meg kell jelölni, az internetes honlapon történő közzététel idejét visszakereshető módon dokumentálni kell.

(6) Ha a hirdetményi úton történő közlés feltételei már nem állnak fenn, a hatóság haladéktalanul gondoskodik a hirdetmény eltávolításáról, és a kapcsolattartás általános szabályai szerint felveszi a kapcsolatot az ügyféllel.

80/A. § (1) A hatóság közzéteszi azt a jogerős vagy fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozatot, amelyet⁶⁶⁹

⁶⁶⁸A 2004. évi CXL. törvény 79. § (8) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 59. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

²⁸⁶A 2004. évi CXL. törvény 80. §-a a 2008. évi CXI. törvény 60. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁶⁹A 2004. évi CXL. törvény 80/A. §-át a 2008. évi CXI. törvény 60. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- a) állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy ügyfélnek e tevékenységével kapcsolatban hozott,
 - b) közérdekű keresetindítással meg lehet támadni,
 - c) olyan ügyben hozott, amelyben jogszabály alapján a hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett használati jogosultja ügyfélnek minősült,
 - d) amelyben több mint ötven ügyfél vagy ötnél több, a **15. § (5) bekezdése** alapján ügyfélnek minősülő szervezet vesz részt,
 - e) korlátozottan rendelkezésre álló természeti erőforrás elosztásáról, illetve felhasználásáról hozott,
 - f) olyan ügyben hozott, amelyben az ügyfél számára kizárólagos vagy különleges jogot biztosított,
 - g) személyek széles vagy pontosan meg nem határozható köre számára életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet megelőzése, elhárítása vagy káros következményeinek enyhítése érdekében hozott,
 - h) a közbiztonság fenntartása érdekében vagy fontos közrendvédelmi okból hozott,
 - i) jogi személy, a jogi személyiség nélküli szervezet, továbbá az egyéni vállalkozó vállalkozási tevékenységének hatósági ellenőrzésével kapcsolatban hozott, vagy
 - j) törvény rendelkezése szerint nyilvánosan közzé kell tenni.
- (2) A hatóság a határozatot a hirdetményi közlés szabályai szerint teszi közzé azzal, hogy a hirdetményben a határozat rendelkező részének és indokolásának kivonata vagy indokolásának kivonata is közzétehető. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a hatóság a személyes adatokat a 69/A. § (2) bekezdésének megfelelően megismerhetetlenné teszi.
- 81. § (1)** Az ügyfél köteles az első kapcsolatfelvétel alkalmával – a kézbesítési meghatalmazás előterjesztésével együtt – kézbesítési meghatalmazottat megnevezni, ha²⁸⁷
- a) magyarországi lakcímmel vagy székhellyel nem rendelkezik,
 - b) képviselőt nem nevezett meg, és
 - c) elektronikus kapcsolattartásnak nincs helye.
- (2) A kézbesítési meghatalmazott feladata, hogy az eljárásban keletkezett, az ügyféllel közlendő döntéseket és iratokat átvegye, és azokat az ügyfél részére továbbítsa; e tevékenységéért az ügyféllel szemben a polgári jog szabályai szerint felel. Az ügyfél részére szóló és a kézbesítési meghatalmazottal szabályszerűen közölt döntést úgy kell tekinteni, hogy az a meghatalmazottal történt közlést követő ötödik munkanapon minősül az ügyféllel közöltnek.
- (3) Ha a **80. § (1) bekezdés a)-c)** pontja szerint hirdetményi kézbesítésnek lenne helye, és a döntés az ügyfél számára kötelezettséget állapít meg, vagy alapvető jogát vonja el vagy korlátozza, a döntés közlésének megkísérlése érdekében kézbesítési ügygondnok rendelhető ki. A kézbesítési ügygondnok gondoskodik az ügyfél tartózkodási helyének megállapításáról és a döntés kézbesítéséről.
- (4) Ha a kézbesítési ügygondnok eljárása nem járt sikerrel, a döntést azon a napon kell kézbesítettnek tekinteni, amikor a kézbesítés sikertelenségét a kézbesítési ügygondnok az őt kirendelő hatóságnak bejelenti, de legkésőbb a kirendeléstől számított tizedik munkanapon.
- (5) Sikeres kézbesítés esetén a kézbesítési ügygondnok a sikeres kézbesítés napjáról és az ügyfél tartózkodási helyéről haladéktalanul értesíti az őt kirendelő hatóságot.

A döntés kijavítása és kiegészítése⁷⁶⁸

- 81/A. § (1)** Ha a döntésben név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, a hatóság a hibát – szükség esetén az ügyfél meghallgatása után – kérelemre vagy hivatalból kijavítja, ha az nem hat ki az ügy érdemére, az eljárási költség mértékére vagy a költségviselési kötelezettségre.⁷⁶⁹

²⁸⁷A 2004. évi CXL. törvény 81. §-a a 2008. évi CXI. törvény 61. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁶⁸A 2004. évi CXL. törvény jelölt részét a 2008. évi CXI. törvény 62. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁶⁹A 2004. évi CXL. törvény 81/A-81/B. §-át a 2008. évi CXI. törvény 62. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

- (2) A kijavítást a hatóság
- a döntés eredeti példányára és – ha rendelkezésre állnak – kiadmányaira történő feljegyzéssel,
 - a hibás döntés bevonása mellett a döntés kicserélésével vagy
 - kijavító döntés meghozatalával teljesíti.
- (3) A kijavítás ellen jogorvoslatnak nincs helye.
- (4) A kijavítást közölni kell azzal, akivel a kijavítandó döntést közzétették.⁷⁹⁹
- 81/B. § (1)** Ha döntésből jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik, vagy az ügy érdekéhez tartozó kérdésben nem született döntés, a hatóság a döntést kiegészíti.⁷⁷⁰
- (2) Nincs helye a döntés kiegészítésének, ha
- a döntés jogerőre emelkedésétől számított egy év már eltelt, vagy
 - az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene.
- (3) A kiegészítést a hatóság
- önálló kiegészítő döntéssel és – lehetőség szerint – e ténynek a döntés eredeti példányára és kiadmányaira történő feljegyzésével vagy
 - a hiányos döntés bevonása mellett az eredeti döntést és a kiegészítő döntést egységes döntésbe foglalva a döntés kicserélésével teljesíti.
- (4) A kiegészítés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti döntés ellen volt.
- (5) A kiegészítést közölni kell azzal, akivel a kiegészítendő döntést közzétették.⁸⁰⁰

V. Fejezet

HATÓSÁGI BIZONYÍTVÁNY, IGAZOLVÁNY ÉS NYILVÁNTARTÁS

Közös szabályok

- 82. § (1)** E törvény rendelkezéseit a hatósági bizonyítvánnyal, igazolvánnyal és nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban az e fejezetben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni. A hatósági nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban e törvényt akkor kell alkalmazni, ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben önkormányzati rendelet eltérően nem rendelkezik.²⁸⁸
- (2) A hatóság által valamely tény, adat, jogosultság vagy állapot igazolására kiállított okiratot, mindezek más hasonló módon történő igazolását, valamint a hatósági nyilvántartásba történt bejegyzést határozatnak kell tekinteni.²⁸⁹
- (3) A hatósági bizonyítvány és a hatósági igazolvány kiadásának megtagadásáról, valamint a hatósági nyilvántartásba való bejegyzés megtagadásáról a hatóság határozatot hoz.²⁹⁰
- (4)²⁹¹
- (5) Az eljárás megindításáról az ügyfelet a hatósági bizonyítvánnyal, igazolvánnyal és nyilvántartással kapcsolatos eljárásokban nem kell értesíteni.⁶⁷⁰

⁷⁹⁹ A 2004. évi CXL. törvény 81/A. § (4) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (26) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁷⁷⁰ A 2004. évi CXL. törvény 81/A-81/B. §-át a 2008. évi CXI. törvény 62. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁸⁰⁰ A 2004. évi CXL. törvény 81/B. § (5) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (27) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

²⁸⁸ A 2004. évi CXL. törvény 82. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 63. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

²⁸⁹ A 2004. évi CXL. törvény 82. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 29. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁹⁰ A 2004. évi CXL. törvény 82. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 30. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁹¹ A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁷⁰ A 2004. évi CXL. törvény 82. § (5) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 63. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

Hatósági bizonyítvány

- 83. § (1)** Az ügyfél kérelmére a hatóság tény, állapot vagy egyéb adat igazolására hatósági bizonyítványt ad ki. Törvény kivételes esetben lehetővé teheti, hogy a hatóság a hatósági bizonyítvány kiadása helyett a hatósági nyilvántartásba bejegyzett adatok alapjául szolgáló iratról adjon ki másolatot.²⁹²
- (2)** A hatósági bizonyítvány kiadására a **21. §**-ban meghatározott hatóságok, továbbá az a hatóság is illetékes, amelynek
- a)** területén a bizonyítandó tény bekövetkezett, illetve az állapot tartott vagy megszűnt,
 - b)** területén a bizonyítással kapcsolatos dolog van, vagy a bizonyítani kívánt időszakban volt,
 - c)** nyilvántartása az adatot tartalmazza.
- (3)** Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a hatósági bizonyítványt a kérelem előterjesztésétől számított tíz napon belül kell kiadni, illetve az ügyfél által benyújtott iratot záradékkal ellátni. Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a hatósági bizonyítványban fel kell tüntetni, hogy azt kinek és milyen bizonyítékok alapján adták ki. A hatósági bizonyítvány alakiságára is irányadók a **72. § (1) bekezdésének a) és f) pontjában** foglalt követelmények.^{293 294}
- (4)** A hatósági bizonyítvány tartalmát – az ellenkező bizonyításáig – mindenki köteles elfogadni.
- (5)** A hatósági bizonyítvány ellen az ellenérdekű ügyfél nem élhet fellebbezéssel, de a hatósági bizonyítvány felhasználási célja szerinti eljárásban bizonyíthatja, hogy a hatósági bizonyítvány tartalma valótlan.
- (6)** Ha a hatósági bizonyítvány tartalmának valótlanágát az a hatóság vagy más szerv állapítja meg, amelynek eljárásában az ügyfél a hatósági bizonyítványt felhasználta, a hatósági bizonyítványban foglaltak valótlanágáról az általa feltárt bizonyítékok ismertetésével tájékoztatja a hatósági bizonyítványt kiadó hatóságot.²⁹⁵
- (7)** Ha a hatósági bizonyítványt kiállító hatóság a **(6) bekezdés** szerinti tájékoztatást követően vagy egyéb esetben hivatalból megállapítja, hogy a hatósági bizonyítvány tartalma valótlan, a hatóság a hatósági bizonyítványt kijavítja, visszavonja vagy módosítja. A határozatot annak a hatóságnak, szervnek is megküldi, amelynek eljárásában tudomása szerint az ügyfél a hatósági bizonyítványt felhasználta vagy fel kívánta használni.²⁹⁶
- (8)** A hatóság a hatósági bizonyítvány kiadását megtagadja, ha kiadása jogszabályba ütközik, vagy az ügyfél valótlan vagy olyan adat, tény, állapot igazolását kéri, amelyre vonatkozóan a hatóság adattal nem rendelkezik.⁶⁷¹

84. § ²⁹⁷

Hatósági igazolvány

- 85. § (1)** A hatóság – törvényben, kormányrendeletben vagy önkormányzati rendeletben meghatározott esetben és adattartalommal – az ügyfél adatainak vagy jogainak rendszeres igazolására hatósági igazolványt ad ki.²⁹⁸
- (2)** A hatósági igazolványba csak a jogszabályban erre feljogosított hatóság tehet – a jogszabályban meghatározott tartalmú – bejegyzést.

²⁹²A 2004. évi CXL. törvény 83. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 44. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁹³A 2004. évi CXL. törvény 83. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 45. pontjának és 131. § 31. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁹⁴A 2004. évi CXL. törvény 83. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

²⁹⁵A 2004. évi CXL. törvény 83. § (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 46. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁹⁶A 2004. évi CXL. törvény 83. § (7) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 64. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 83. § (8) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 64. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

²⁹⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 32. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

²⁹⁸A 2004. évi CXL. törvény 85. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- (3) A hatósági igazolványt a bejegyzett adatok és jogok igazolására – az ellenkező bizonyításáig – mindenki köteles elfogadni, ezekre nézve az ügyfél más bizonyításra nem kötelezhető. Az ellenkező bizonyítására megfelelően irányadók a **83. § (5)-(7) bekezdésében** foglaltak.
- (4) Ha a hatósági igazolvány ellenőrzésére jogosult hatóság vagy hivatalos személy megállapítja, hogy a hatósági igazolvány vagy az abba tett bejegyzés hamis, illetve valótlan, a hatósági igazolványt átvételi elismervény kiállítása mellett a további eljárás céljából elveszi.

Hatósági nyilvántartás

- 86. § (1)** A hatóság a jogszabályban meghatározott adatokról hatósági nyilvántartást vezet.²⁹⁹
- (2) A hatósági nyilvántartásba történő hivatalbóli, mérlegelés nélküli bejegyzésre – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik- a határozatra vonatkozó **71-73. §-okban** és a **78. §-ban** meghatározottakat nem kell alkalmazni, és a döntés a nyilvántartásba való bejegyzés napján jogerőre emelkedik.
- (3) A nyilvántartást vezető hatóság hivatalból köteles a jogszabálysértő bejegyzést törölni, a hibás bejegyzést javítani vagy az elmulasztott bejegyzést pótolni.
- (4) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, az ügyfél jogorvoslati kérelmének benyújtására nyitva álló határidő akkor kezdődik, amikor a jogszabálysértő vagy hibás adat bejegyzése vagy a mulasztás az ügyfél tudomására jutott.
- (5) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az ügyfél illeték vagy díj lerovása mellett a nyilvántartásból hitelesített másolatot vagy kivonatot kérhet.
- (6) A Kormány által rendeletben meghatározott hatósági nyilvántartások tekintetében az ügyfél jogosult a rá vonatkozó adatok megváltozását az integrált ügyfélszolgálati irodánál bejelenteni. Az integrált ügyfélszolgálati iroda a változásbejelentést továbbítja a hatósági nyilvántartást vezető hatósághoz, amely a **(3) bekezdés** alapján jár el.⁸⁰¹

VI. Fejezet HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS

- 87. §** A törvény rendelkezéseit a hatósági ellenőrzésre az e fejezetben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni.
- 88. § (1)** A hatóság – a hatáskörének keretei között – ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését.³⁰⁰
- (2) A hatósági ellenőrzés keretében a hatóság az ügyféltől jogszabályban, személyes adatok tekintetében törvényben meghatározott adatok szolgáltatását, iratok bemutatását kérheti, és egyéb tájékoztatást kérhet, vagy helyszíni ellenőrzést tart. Jogszabály időszakos vagy folyamatos adatszolgáltatási kötelezettséget és folyamatos helyszíni ellenőrzést is elrendelhet.
- (3) Ha jogszabály lehetővé teszi, a helyszíni ellenőrzés a helyszínen vagy a hatósági nyilvántartáshoz telepített, illetve a folyamatba beépített ellenőrző rendszerből történő táv-adatszolgáltatás útján is történhet.
- (4) A helyszíni ellenőrzés lefolytatására, ezzel kapcsolatban az ügyfél értesítésére és a helyszíni ellenőrzés akadályozására e törvénynek a szemlére vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a szemlétagy birtokosára vonatkozó szabályokat az ügyfélre kell alkalmazni.³⁰¹

89-91. § ³⁰²

²⁹⁹A 2004. évi CXL. törvény 86. §-a a 2008. évi CXI. törvény 65. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸⁰¹A 2004. évi CXL. törvény 86. § (6) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (28) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

³⁰⁰A 2004. évi CXL. törvény 88. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 47. pontjának és 131. § 33. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁰¹A 2004. évi CXL. törvény 88. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 66. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁰²A 2008. évi CXI. törvény 131. § 34. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

92-(2)³⁰⁵

- (3) A hatóság a helyszíni ellenőrzésről, az annak során tett megállapításokról, a lefoglalásról és az ügyfél által tett nyilatkozatról jegyzőkönyvet készít.³⁰⁶
- (4) A jegyzőkönyv egy példányát a hatóság az ügyfélnek a helyszínen átadja, vagy azt az ügyfél részére az ellenőrzés befejezésétől számított tíz napon belül megküldi.^{307 308}
- (5) Ha a hatóság a helyszíni ellenőrzés során jogsértést nem tapasztal, jegyzőkönyv felvétele helyett hivatalos feljegyzést is készíthet, amelyet az ügyfél kérelmére a hatóság az ügyfélnek a helyszínen átad, vagy az ügyfél részére az ellenőrzés befejezésétől számított tíz napon belül megküld.^{672 673}
- (6) Ha törvény a hatósági ellenőrzés lefolytatását az ügyfél kérelmére lehetővé teszi, a hatóság az eljárás befejezésekor az ügyfélnek megküldi az ellenőrzésről készített jegyzőkönyvet vagy hivatalos feljegyzést.⁶⁷⁴

93. § Ha a hatóság a hatósági ellenőrzés eredményeként megállapítja, hogy az ellenőrzés megindításáról értesített ügyfél nem sértette meg a jogszabályokban és a hatósági határozatban foglalt előírásokat, erről az ügyfelet értesíti.³¹⁰

94. § (1) Ha a hatóság a hatósági ellenőrzés eredményeként megállapítja, hogy az ügyfél a jogszabályban, illetve hatósági határozatban foglalt előírásokat megsértette,³¹¹

- a) és a jogszabály vagy hatósági határozat megsértése a jogellenes magatartás megszüntetésével vagy a jogszerű állapot helyreállításával – újabb hatósági eljárás lefolytatása nélkül – orvosolható, a hatóság felhívja az ügyfél figyelmét a jogszabálysértésre, és legalább húsz napos határidő megállapításával, valamint a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel végzésben kötelezi annak megszüntetésére,³¹³
- b) ha az a) pont szerinti felhívásban meghatározott határidő eredménytelenül telt el, vagy az a) pont alkalmazása kizárt, a hatóság hivatalból megindítja a hatáskörébe tartozó eljárást,
- c) ha az a) és b) pont azért nem alkalmazható, mert a hatóság az adott jogszabálysértés tekintetében nem rendelkezik hatáskörrel vagy illetékességgel, a hatóság a jegyzőkönyv jogszabálysértésre vonatkozó információkat tartalmazó részének megküldésével kezdeményezi a hatáskörrel rendelkező hatóság eljárását, illetve fegyelmi, szabálysértési, büntető-, polgári vagy egyéb eljárást kezdeményez.³¹⁵

(2) Nem alkalmazható az (1) bekezdés a) pontja a 13. § (2) bekezdés b) pontja hatálya alá tartozó jogszabályi rendelkezés vagy az adatszolgáltatási vagy bejelentési kötelezettséget előíró jogszabályi rendelkezésnek a 13. § (2) bekezdés d) vagy e) pontja szerinti eljárásban megállapított megsértése esetén, valamint ha

- a) az ügyben autonóm államigazgatási szerv vagy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete jár el,⁷⁷⁴

³⁰⁵A 2008. évi CXI. törvény 131. § 35. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁰⁶A 2004. évi CXL. törvény 92. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 36. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁰⁷A 2004. évi CXL. törvény 92. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 48. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁰⁸A 2004. évi CXL. törvény 92. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁷²A 2004. évi CXL. törvény 92. § (5)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 67. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁷³A 2004. évi CXL. törvény 92. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁷⁴A 2004. évi CXL. törvény 92. § (5)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 67. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

³¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 93. §-át a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (29) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

³¹¹A 2004. évi CXL. törvény 94. §-a a 2009. évi CIX. törvény 35. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2010.01.01.

³¹³A 2004. évi CXL. törvény 94. § (1) bekezdés a) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³¹⁵A 2004. évi CXL. törvény 94. § (1) bekezdés c) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁷⁴A 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés a) pontja a 2010. évi CLVIII. törvény 122. § (20) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

- b) azt jogszabály – a jogszabálysértés és a jogkövetkezmény alkalmazását megalapozó jogszabályi rendelkezés tételes megjelölésével – azért zárja ki, mert a jogszabálysértés, a hatósági határozat megsértése vagy az **(1) bekezdés a) pontja** szerinti határidő biztosítása az életet, a testi épséget, a nemzetbiztonságot, a vagyonbiztonságot, a közlekedés biztonságát, a környezet vagy a természet állapotának fenntarthatóságát, köztelherviselési kötelezettség teljesítését vagy harmadik személy alapvető jogát közvetlenül veszélyezteteti vagy veszélyeztetné,⁷⁷⁵
- c) a hatóság ugyanazon ügyféllel szemben az **(1) bekezdés a) pontja** szerinti felhívás eredménytelensége miatt egy éven belül jogerősen jogkövetkezményt állapított meg, vagy
- d) a hatóság ugyanazon ügyféllel szemben ugyanazon jogszabályi vagy hatósági határozatban megállapított rendelkezés megsértése miatt egy éven belül az **(1) bekezdés a) pontja** alapján járt el.
- (3) A hatóság az **(1) és (2) bekezdésben** foglaltak ellenőrzése céljából nyilvántartást vezet, amely tartalmazza
- a) az ügyfél nevét,
- b) az ügyfélnek a hatóság által törvény alapján kezelhető azonosítóját, ennek hiányában természetes személy ügyfél esetén a természetes személyazonosító adatait,
- c) a jogszabály vagy hatósági határozatban foglalt rendelkezés megsértése miatti felhívást a jogszabályi rendelkezés vagy hatósági határozatban foglalt rendelkezés, valamint felhívást tartalmazó végzés közlése időpontjának a megjelölésével, és
- d) a felhívást tartalmazó végzés eredménytelensége tényét, valamint az emiatt megállapított jogkövetkezményt tartalmazó határozat jogerőre emelkedésének a napját.
- (4) A hatóság a (3) bekezdésben meghatározott adatokat azok keletkezésétől számított egy évig kezelheti.
- (5) Az **(1) bekezdés c)** pontja alapján megkeresett szerv köteles a megkeresést érdemben – közigazgatási hatóság esetén az **(1) bekezdés** alkalmazásával – megvizsgálni és saját intézkedéséről vagy az ilyen intézkedés mellőzésének okáról a megkereső hatóságot harminc napon belül tájékoztatni.⁷⁷⁶

VII. Fejezet

Jogorvoslat és döntés-felülvizsgálat⁶⁷⁵

- 95. §** A jogorvoslati eljárásban és a döntés felülvizsgálata során e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.⁶⁷⁶
- 96. §** A hatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. A hatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény lehetővé teszi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható.³¹⁸
- 97. § (1)** A jogorvoslati eljárás kérelemre, a döntés felülvizsgálata hivatalból indul meg.³¹⁹
- (2) Kérelemre induló jogorvoslati eljárások³²⁰
- a) a fellebbezési eljárás,
- b) a bírósági felülvizsgálat,

⁷⁷⁵ A 2004. évi CXL. törvény 94. § (2) bekezdés b) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁷⁶ A 2004. évi CXL. törvény 94. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁷⁵ A 2004. évi CXL. törvény 95. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 69. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁷⁶ A 2004. évi CXL. törvény 95. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 69. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³¹⁸ A 2004. évi CXL. törvény 96. §-a a 2008. évi CXI. törvény 70. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³¹⁹ A 2004. évi CXL. törvény 97. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 71. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³²⁰ A 2004. évi CXL. törvény 97. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 51. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

- c) az újrafelvételi eljárás,
 - d) ³²¹
- (3) Hivatalból kerül sor a közigazgatási döntés felülvizsgálatára
- a) a döntést hozó hatóság saját hatáskörében indított eljárás keretében,
 - b) a felügyeleti eljárás keretében,
 - c) az Alkotmánybíróság határozata alapján,
 - d) ügyési intézkedés nyomán.³²²
- (4) ³²³
- (5) A 12. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott eljárásban a 112. § és a 115. § (1) bekezdésének a) pontja nem alkalmazható.³²⁴

A) Jogorvoslati eljárások kérelem alapján

Fellebbezés

98. § (1) Az ügyfél az elsőfokú határozat ellen fellebbezhet. A fellebbezési jog nincs meghatározott jogcímhez kötve, fellebbezni bármely okból lehet, amelyre tekintettel az érintett a döntést sérelmesnek tartja.
- (2) Végzés csak a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezésben támadható meg, kivéve a (3) és (4) bekezdésben szabályozott eseteket. Törvény az önálló fellebbezést egyéb esetekben is lehetővé teheti.³²⁶
- (3) Önálló fellebbezésnek van helye³²⁷
- a) az ideiglenes biztosítási intézkedésről szóló,
 - b) a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító,
 - c) az eljárást megszüntető,
 - d) az eljárás felfüggesztése tárgyában hozott,
 - e) a 33/A. §-ban meghatározott fizetési kötelezettséggel kapcsolatos,
 - f) ⁶⁷⁷
 - g) az eljárási bírságot kiszabó,
 - h) a fellebbezési határidő elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelmet elutasító,
 - i) az iratbetekintési jog korlátozására irányuló kérelem tárgyában hozott és
 - j) a fizetési kedvezménnyel kapcsolatos, az eljárási költség megállapításával és viselésével kapcsolatos, a költségmentesség iránti kérelmet elutasító, a költségmentesség módosításáról vagy visszavonásáról szóló első fokú végzés ellen.
- (4) Az eljárás egyéb résztvevője önálló fellebbezéssel élhet az elsőfokú határozat rá vonatkozó rendelkezése, illetve a rá vonatkozó elsőfokú végzés ellen.³²⁸

³²¹A 2008. évi CXI. törvény 131. § 38. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

³²²A 2004. évi CXL. törvény 97. § (3) bekezdés d) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 52. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³²³A 2008. évi CXI. törvény 131. § 39. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

³²⁴A 2004. évi CXL. törvény 97. § (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 53. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³²⁶A 2004. évi CXL. törvény 98. § (2)- (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 72. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³²⁷A 2004. évi CXL. törvény 98. § (2)- (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 72. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁷⁷A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

³²⁸A 2004. évi CXL. törvény 98. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 40. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

(5) A másodfokú döntést hozó hatóság által hozott első fokú végzésekkel szembeni fellebbezésre a (2)-(4) bekezdést kell alkalmazni.³²⁹

99. § (1) A fellebbezést – ha törvény vagy kormányrendelet eltérően nem rendelkezik – a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet előterjeszteni.^{330 331}

(2) A fellebbezésre jogosult a fellebbezési határidőn belül a fellebbezési jogáról szóban vagy írásban lemondhat, a szóban történő lemondást jegyzőkönyvbe kell foglalni. A fellebbezési jogról történő lemondó nyilatkozat nem vonható vissza.

100. § (1) Nincs helye fellebbezésnek³³³

a) ha az ügyben törvény azt kizárja,

b) az ügyfelek részéről az egyezségüket jóváhagyó határozat ellen,

c) jogszabály eltérő rendelkezése hiányában valamely adatnak, ténynek vagy jogosultságnak a hatósági nyilvántartásba hivatalbóli, mérlegelés nélküli bejegyzésével szemben,

d) ha az elsőfokú döntést miniszter, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke, autonóm államigazgatási szerv vagy kormányhivatal vezetője hozta,⁶⁷⁸

e) törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában, ha az első fokú döntést központi államigazgatási szerv vezetője hozta.

(2) Az (1) bekezdés a), c)-e) pontjában meghatározott esetekben az első fokú döntés bírósági felülvizsgálatának van helye.^{336 337}

101. § (1) A fellebbezéssel megtámadott döntésben foglalt jogok nem gyakorolhatók és a fellebbezésnek a döntés végrehajtására halasztó hatálya van, kivéve, ha a hatóság a döntést a fellebbezés halasztó hatályának kizárásával végrehajthatónak nyilvánította.³³⁸

(2) A határozatban foglaltakat a fellebbezési jogra tekintet nélkül teljesíteni kell, ha az ügyfél javára megállapított egyszeri vagy rendszeres pénzkifizetést, pénzbeli ellátást – ideértve a pénzegenértékben kifejezhető természetbeni ellátást – tartalmaz, és az ügyfél fellebbezése csak a megállapított összeg felüli többletigényre vonatkozik.^{339 340}

(3) A döntés akkor nyilvánítható fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak, ha³⁴¹

a) életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet megelőzése, elhárítása vagy káros következményeinek enyhítése miatt szükséges,

³²⁹A 2004. évi CXL. törvény 98. § (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 72. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³³⁰A 2004. évi CXL. törvény 99. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 54. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³³¹A 2004. évi CXL. törvény 99. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³³³A 2004. évi CXL. törvény 100. §-a a 2008. évi CXI. törvény 73. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁷⁸A 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés d) pontja a 2010. évi CLVIII. törvény 122. § (21) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³³⁶A 2004. évi CXL. törvény 100. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³³⁷A 2004. évi CXL. törvény 100. § (2) bekezdése a 2011. évi XIV. törvény 22. § (3) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 03. 09.

³³⁸A 2004. évi CXL. törvény 101. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 55. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³³⁹A 2004. évi CXL. törvény 101. § 2. bekezdése a 2005. évi CLXX. törvény 65. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2006. 07. 01.

³⁴⁰A 2004. évi CXL. törvény 101. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 41. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁴¹A 2004. évi CXL. törvény 101. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 56. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

- b) nemzetbiztonsági érdekből vagy a közbiztonság fenntartása érdekében, illetve fontos közrendvédelmi okból szükséges,³⁴²
- c) a végrehajtás késedelme jelentős vagy helyrehozhatatlan kárral járna,
- d) a határozat valakinek a tartásáról vagy gondozásáról rendelkezik,
- e) azt törvény élelmiszerlánc-felügyelettel kapcsolatos, továbbá honvédelmi, nemzetbiztonsági, közegészségügyi, járványügyi, munkaügyi, munkavédelmi, fogyasztóvédelmi, kulturális örökségvédelmi, környezet- vagy természetvédelmi okból, továbbá a közérdekű közlekedési infrastruktúra kialakítása, illetve az energiaellátás folyamatos biztosítása érdekében lehetővé teszi, vagy³⁴⁴
- f) a hatósági nyilvántartásba történő haladéktalan bejegyzést törvény írja elő.⁶⁷⁹
- (4) A döntésben a fellebbezésre tekintet nélküli végrehajthatóságot külön ki kell mondani, és meg kell indokolni, valamint a döntésben rendelkezni kell a végrehajtásról és a foganatosítás módjáról. Ha az ilyen döntésben a hatóság teljesítési határidőt állapított meg, a végrehajtás elrendelésére csak e határidő eredménytelen eltelte után kerülhet sor.³⁴⁵
- (5) Az ideiglenes biztosítási intézkedésről szóló, a természetes személyazonosító adatok és a lakcím zárt kezeléséről rendelkező, valamint az iratbetekintési jog korlátozása iránti kérelemnek helyt adó végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.⁶⁸⁰
- (6) Az eljárási költség megállapításával és viselésével kapcsolatos döntés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya a döntés fellebbezéssel meg nem támadott rendelkezése tekintetében.⁶⁸¹
- 102. § (1)** A fellebbezést annál a hatóságnál kell előterjeszteni, amely a megtámadott döntést hozta. Elkésettség címén a fellebbezés nem utasítható el, ha a fellebbezésre jogosult a fellebbezési határidőben a fellebbezést az elbírálására jogosult hatóságnál terjeszti elő.³⁴⁶
- (2) A fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.
- (3) Az elkésett fellebbezést, a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést, valamint az önálló fellebbezéssel meg nem támadható végzés ellen irányuló fellebbezést az első fokú döntést hozó hatóság érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. Ha az ügyfél a fellebbezéssel együtt nyújt be kérelmet a fellebbezési eljárásban való költségmentessége iránt, erről a kérelemről az első fokú döntést hozó hatóság dönt.⁷⁷¹
- (4) A fellebbezést az ügy összes iratával a fellebbezési határidő leteltétől számított nyolc napon belül fel kell terjeszteni a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz, kivéve, ha a hatóság a megtámadott döntést a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően kijavítja, kiegészíti, módosítja, visszavonja vagy a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. Ha az ügyfél a fellebbezési határidő elmulasztása miatt igazolási kérelmet nyújtott be, az ennek helyt adó döntés jogerőssé válását követő nyolc napon belül kell felterjeszteni a fellebbezést az ügy összes iratával együtt a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz. A felterjesztés során az első fokú döntést hozó hatóság a fellebbezésről kialakított álláspontjáról is nyilatkozik.^{682 683}

³⁴²A 2004. évi CXL. törvény 101. § (3) bekezdés b) pontja a 2008. évi CXI. törvény 74. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁴⁴A 2004. évi CXL. törvény 101. § (3) bekezdés e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 74. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁷⁹A 2004. évi CXL. törvény 101. § (3) bekezdés f) pontját a 2008. évi CXI. törvény 74. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

³⁴⁵A 2004. évi CXL. törvény 101. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 74. § (4) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁸⁰A 2004. évi CXL. törvény 101. § (5)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 74. § (5) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁸¹A 2004. évi CXL. törvény 101. § (5)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 74. § (5) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

³⁴⁶A 2004. évi CXL. törvény 102. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 57. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 102. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 75. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított törvény. Hatályos 2009.10.01.

⁶⁸²A 2004. évi CXL. törvény 102. § (4)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 75. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁸³A 2004. évi CXL. törvény 102. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- (5) Az első fokú döntést hozó hatóság megküldi a fellebbezést a szakhatóságnak.⁶⁸⁵
- (6) Ha az ügyfél rövid szöveges üzenet fogadására szolgáló elérhetőségének, telefonszámának vagy elektronikus levélcímének megadásával előzetesen kérte, az első fokú döntést hozó hatóság a fellebbezés és az iratok felterjesztését követően értesíti a nem fellebbező ügyfelet arról, hogy a döntés fellebbezés benyújtása folytán nem vált jogerőssé.⁶⁸⁷
- (7) Ha a fellebbezést a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságnál nyújtják be, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság a fellebbezést megküldi az első fokú döntést hozó hatóság részére, amely a (4)-(6) bekezdés alapján jár el azzal, hogy a fellebbezés megérkezésétől számított nyolc napon belül kell felterjesztenie a fellebbezést az ügy összes iratával a fellebbezés elbírálására jogosult hatósághoz.^{688 689}

A döntés módosítása vagy visszavonása fellebbezés alapján

- 103. § (1)** Ha a fellebbezés alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, a döntését módosítja vagy visszavonja.³⁴⁷
- (2) A hatóság a fellebbezés esetén a nem jogszabálysértő döntést akkor is visszavonhatja, illetve a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosíthatja, ha a kérelemben foglaltakkal egyetért, feltéve, hogy az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél.³⁴⁸
- (3) Ha a fellebbezés alapján a szakhatóság megállapítja, hogy a szakhatósági állásfoglalás jogszabályt sért, állásfoglalását módosítja.^{349 350}
- (4) A szakhatóság a fellebbezés esetén a nem jogszabálysértő szakhatósági állásfoglalást a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően módosíthatja, ha a kérelemben foglaltakkal egyetért, feltéve, hogy az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél.⁶⁹⁰
- (5) A hatóság a szakhatósági állásfoglalás (3) és (4) bekezdés szerinti módosítása esetén módosítja döntését.⁶⁹¹
- (6) A fellebbezés nyomán hozott döntést közölni kell a fellebbezővel, továbbá azokkal, akikkel a megtámadott döntést közölték.⁶⁹²
- (7) A visszavonó, illetve módosító döntés ellen ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint amilyen a visszavont, illetve a módosított döntés ellen volt.⁶⁹³

Fellebbezési eljárás

- 104. § (1)** Ha a fellebbezésnek megfelelően a hatósági döntést a 103. §-ban foglaltak szerint nem módosítják vagy nem vonják vissza, a fellebbezésről az annak elbírálására jogosult hatóság dönt.³⁵¹

⁶⁸⁵ A 2004. évi CXL. törvény 102. § (5)-(6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (30) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁶⁸⁷ A 2004. évi CXL. törvény 102. § (5)-(6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (30) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁶⁸⁸ A 2004. évi CXL. törvény 102. § (4)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 75. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁸⁹ A 2004. évi CXL. törvény 102. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁴⁷ A 2004. évi CXL. törvény 103. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 76. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁴⁸ A 2004. évi CXL. törvény 103. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 76. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁴⁹ A 2004. évi CXL. törvény 103. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 76. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁵⁰ A 2004. évi CXL. törvény 103. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁹⁰ A 2004. évi CXL. törvény 103. § (4)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 76. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁹¹ A 2004. évi CXL. törvény 103. § (4)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 76. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁹² A 2004. évi CXL. törvény 103. § (4)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 76. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁹³ A 2004. évi CXL. törvény 103. § (4)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 76. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

³⁵¹ A 2004. évi CXL. törvény 104. §-a a 2008. évi CXI. törvény 77. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- (2) A másodfokú döntést hozó hatóság beszerzi a másodfokú eljárásban kijelölt szakhatóság állásfoglalását. Ha törvény vagy kormányrendelet a másodfokú eljárásban szakhatóságot nem jelöl ki, a hatóság maga dönt a fellebbezésnek a szakhatósági állásfoglalás ellen irányuló részében is.³⁵²
- (3) A másodfokú döntést hozó hatóság a sérelmezett döntést, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálja; ennek során nincs kötve a fellebbezésben foglaltakhoz.
- (4) A másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezési eljárást megszünteti, ha valamennyi fellebbező a fellebbezési kérelmét visszavonta.
- 105. § (1)** A másodfokú döntést hozó hatóság a döntést helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti. Jogszabályban meghatározott esetben a másodfokú döntést hozó hatóság a mérlegelési jogkörben hozott első fokú döntésben meghatározott kötelezettségnél súlyosabb kötelezettséget nem állapíthat meg. Az erre irányuló fellebbezés hiányában is a másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezési eljárásban a teljesítésre új határidőt állapíthat meg, ha ez a fellebbezési eljárás miatt indokolt.³⁵³
- (2) Ha a másodfokú döntés meghozatalához nincs elég adat, vagy az első fokú döntés meghozatalát követően új tény merül fel, vagy egyébként a tényállás további tisztázása szükséges, a másodfokú döntést hozó hatóság a döntés megsemmisítése mellett az ügyben első fokú döntést hozó hatóságot végzésben új eljárásra utasíthatja, vagy a kiegészítő bizonyítási eljárás lefolytatását maga végzi el, és ennek alapján dönt.³⁵⁴
- (3) Ha a másodfokú döntést hozó hatóság megállapítja, hogy az eljárásba további ügyfél bevonása szükséges, az első fokú döntést végzésben megsemmisíti, és az ügyben első fokú döntést hozó hatóságot új eljárásra utasítja.³⁵⁵
- (4) A megismételt eljárásban az első fokú döntést hozó hatóságot a másodfokú végzés rendelkező része és indokolása köti.³⁵⁶
- (5) Az (1)-(3) bekezdés szerinti döntést közölni kell a fellebbezővel és azzal, akivel az első fokú döntést közölték.³⁵⁸
- (6)³⁵⁹
- (7) A másodfokú döntést hozó hatóság a fellebbezés elbírálása érdekében megküldött iratokat az (1)-(3) bekezdés szerinti döntés meghozatalát követően visszaküldi a döntéssel együtt az első fokú döntést hozó hatósághoz, amely intézkedik a döntés kézbesítése iránt.^{360 361}

A fellebbezés elbírálására jogosult hatóság⁶⁹⁴

- 106. § (1)** Azokban a hatósági ügyekben, ahol törvény alapján fellebbezésnek van helye,⁶⁹⁵

³⁵²A 2004. évi CXL. törvény 104. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁵³A 2004. évi CXL. törvény 105. § (1)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 78. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁵⁴A 2004. évi CXL. törvény 105. § (1)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 78. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁵⁵A 2004. évi CXL. törvény 105. § (1)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 78. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁵⁶A 2004. évi CXL. törvény 105. § (1)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 78. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁵⁸A 2004. évi CXL. törvény 105. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (31) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³⁵⁹A 2008. évi CXI. törvény 131. § 42. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁶⁰A 2004. évi CXL. törvény 105. § (7) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 78. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁶¹A 2004. évi CXL. törvény 105. § (7) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁶⁹⁴A 2004. évi CXL. törvény 106. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 79. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁹⁵A 2004. évi CXL. törvény 106. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 79. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- a) az első fokú döntést hozó hatóság és a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság nem lehet ugyanazon szerv,
- b) a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság és annak vezetője – feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására irányuló utasítás kivételével – az első fokú döntést hozó hatóság vezetőjét vagy ügyintézőjét akkor sem utasíthatja, ha erre egyébként külön jogszabály alapján hatásköre van.
- (2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában szervnek minősül különösen – a szerv jogi személyiségétől vagy annak hiányától függetlenül – a központi államigazgatási szerv központi, területi és helyi szerve.
- (3) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a hatóság döntése ellen irányuló fellebbezést a döntést hozó hatóság döntésének megsemmisítésére, szükség szerint új eljárás lefolytatására való utasítására jogosult irányító, felügyelő vagy szakmai irányító személy vagy szerv bírálja el.
- (4) Ha törvény vagy kormányrendelet nem hatósági feladat ellátására létrehozott szervezetet vagy személyt jogosít fel közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására, és annak döntése ellen a fellebbezés nem kizárt, a törvényben vagy kormányrendeletben meg kell határozni a fellebbezés elbírálására jogosult hatóságot. Ennek hiányában a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve jogosult a fellebbezés elbírálására.^{696 697}
- 107. § (1)** Az önkormányzati hatósági ügyben átruházott hatáskörben hozott, továbbá a polgármester törvény alapján önálló hatáskörben hozott önkormányzati hatósági döntésével szembeni fellebbezés elbírálása a képviselőtestület hatáskörébe tartozik.³⁶²
- (2) Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve jogosult a fellebbezés elbírálására, ha első fokon az (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó hatósági ügyekben a polgármester vagy a 12. § (3) bekezdés d) pontjában meghatározott hatóság járt el.^{365 366}
- (3) A köztisztület hatáskörébe utalt ügyben a fellebbezést törvényben meghatározott köztisztületi szerv bírálja el, ilyen szerv hiányában az első fokú döntést hozó köztisztület döntésével szemben a 109. §-ban foglaltaknak megfelelően bírósági felülvizsgálatnak van helye.

108. § ³⁶⁸**Bírósági felülvizsgálat**

- 109. § (1)** Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a hatóság jogerős határozatának felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított harminc napon belül jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságtól a határozatot hozó hatóság, képviselőtestület által hozott határozat esetében a helyi önkormányzat elleni kereset indításával. A keresetindítás határidejét törvény eltérően is meghatározhatja.^{369 370 371}
- (2) Ha törvény alapján a végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye, az ügyfél, továbbá a kifejezetten rá vonatkozó végzés esetében az eljárás egyéb résztvevője jogszabálysértésre hivatkozással kezdeményezheti a jogerős végzés bírósági felülvizsgálatát a végzés közlésétől számított harminc napon belül. Az elsőfokú végzés a közlésétől számított harminc napon belül közvetlenül a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság előtt támadható meg,

⁶⁹⁶A 2004. évi CXL. törvény 106. § (4) bekezdése a 2010. évi XLIII. törvény 84. § u) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

⁶⁹⁷A 2004. évi CXL. törvény 106. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁶²A 2004. évi CXL. törvény 107. §-a a 2008. évi CXI. törvény 80. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁶⁵A 2004. évi CXL. törvény 107. § (2) bekezdése a 2010. évi XLIII. törvény 84. § u) pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 09. 01.

³⁶⁶A 2004. évi CXL. törvény 107. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁶⁸A 2008. évi CXI. törvény 131. § 43. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁶⁹A 2004. évi CXL. törvény 109. § 1-2. bekezdése a 2005. évi LXXXIII. törvény 327. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 01.

³⁷⁰A 2004. évi CXL. törvény 109. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 44. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 109. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

ha a végzést miniszter, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke, autonóm államigazgatási szerv vagy kormányhivatal vezetője vagy – törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – ha központi államigazgatási szerv vezetője hozta, vagy ha törvény az ügyben az első fokú határozattal szemben is kizárja a fellebbezést, és a határozat bírósági felülvizsgálatát teszi lehetővé. A közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a végzést nemperes eljárásban vizsgálja felül.³⁷³

- (3) A bírósági felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a hatósági eljárásban a fellebbezésre jogosultak valamelyike a fellebbezési jogát kimerítette, vagy a fellebbezés törvény rendelkezései szerint kizárt.³⁷⁴
- (4) Bírósági felülvizsgálat kezdeményezése esetén az első fokú döntést hozó hatóság erről az ügy iratainak felterjesztésével, illetve a bíróságra történő továbbításával egyidejűleg értesíti azokat, akiknek jogát vagy jogos érdekét a felülvizsgálat érinti. Ha a kezdeményező a döntés végrehajtásának felfüggesztését is kéri, akkor erről a hatóság a végrehajtást foganatosító szervet is értesíti.³⁷⁵
- 110. § (1)** A keresetlevél, illetve a kérelem benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésére jogosult azonban a keresetlevélben, illetve a kérelemben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtás a kérelemnek a végrehajtást foganatosító szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig nem foganatosítható.³⁷⁶
- (2) A végrehajtás felfüggesztésének hatálya kiterjed a határozaton alapuló jogok gyakorlására is.
- (3) Nincs helye a végrehajtás felfüggesztésének, ha a határozat
- a polgári védelmi szolgálat ellátásával kapcsolatos kötelezettséget állapít meg,
 - jogerős bírósági döntés végrehajtását szolgálja,
 - a honvédelmi kötelezettségek részét képező gazdasági és anyagi szolgáltatással kapcsolatos kötelezettséget állapít meg.⁶⁹⁸
- 111. § (1)** A közigazgatási ügyekben eljáró bíróság – az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabály megsértésének kivételével – jogszabálysértés megállapítása esetén a közigazgatási döntést hatályon kívül helyezi, és szükség esetén a hatóságot új eljárásra kötelezi. Törvény rendelkezhet úgy is, hogy meghatározott közigazgatási hatósági ügyben a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság a közigazgatási döntést megváltoztathatja.
- (2) Ha a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság az ügy érdemében határozott, a hatóságnál ugyanabban az ügyben azonos tényállás mellett – a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által elrendelt új eljárás kivételével – nincs helye új eljárásnak.
- (3) A hatóságot a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indokolása köti, a megismételt eljárás és a határozathozatal során annak megfelelően köteles eljárni.

Újrafelvételi eljárás

- 112. § (1)** Ha az ügyfélnek a jogerős határozattal lezárt ügyben a határozat jogerőre emelkedését követően jutott tudomására a határozat meghozatala előtt már meglévő, az eljárásban még el nem bírált és az ügy elbírálása szempontjából lényeges tény, adat vagy más bizonyíték, a tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül újrafelvételi kérelmet nyújthat be, feltéve, hogy elbírálása esetén az ügyfélre kedvezőbb határozatot eredményezett volna.^{377 378}

³⁷³ A 2004. évi CXL. törvény 109. § (2) bekezdése a 2010. évi CLVIII. törvény 122. § (22) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³⁷⁴ A 2004. évi CXL. törvény 109. § (2)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 81. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁷⁵ A 2004. évi CXL. törvény 109. § (2)- (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 81. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁷⁶ A 2004. évi CXL. törvény 110. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 82. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁶⁹⁸ A 2004. évi CXL. törvény 110. § (3) bekezdés c) pontját a 2008. évi CXI. törvény 82. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

³⁷⁷ A 2004. évi CXL. törvény 112. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 58. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁷⁸ A 2004. évi CXL. törvény 112. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- (2) A hatóság az újrafelvételi kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, ha³⁷⁹
- az a jogerős határozat meghozatala után bekövetkezett tényen, illetve a jogi szabályozásban bekövetkezett változáson alapul,
 - az ügyben bírósági felülvizsgálat van folyamatban, vagy a bírósági felülvizsgálat során a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság határozatot hozott,
 - a határozat jogerőre emelkedésétől számítva hat hónap eltelt,
 - azt törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatóság ügyben önkormányzati rendelet kizárja.
- (3) Törvény, az ügyfél különös méltánylást érdemlő érdekére tekintettel a (2) bekezdés c) pontja szerinti határidőnél hosszabb, de három évet meg nem haladó jogvesztő határidőt is meghatározhat az újrafelvételi kérelem benyújtására, feltéve hogy az újrafelvételi eljárásban hozott döntés mások jogát vagy jogos érdekét nem érinti.³⁸⁰
³⁸¹
- (4) Az újrafelvételi kérelmet az elsőfokú hatóság bírálja el.³⁸²
- (5)³⁸³
- (6) Az újrafelvételi eljárásban a hatóság a jogerős határozatot módosíthatja, visszavonhatja, vagy az utóbb ismertté vált tényállásnak megfelelő új döntést hozhat. E döntést közölni kell azzal, akivel a jogerős döntést közölték, ellene jogorvoslatnak az általános szabályok szerint van helye.^{384 385}
- (7) Ha a hatóság az újrafelvételi kérelemnek helyt ad, az ügyfelet olyan eljárásjogi helyzetbe kell hozni, mint amilyenben akkor lenne, ha már a korábbi határozat meghozatalakor ismerte volna az újrafelvételi eljárás alapjául szolgáló tény, adatot vagy bizonyítékot. Az újrafelvételi kérelem alapján hozott döntésnek nem akadály a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogok sérelme.³⁸⁶
- (8) Ha az újrafelvételi eljárásban a kötelezettséget megállapító jogerős határozat megváltoztatása vagy visszavonása várható, a hatóság hivatalból intézkedik a folyamatban lévő végrehajtás felfüggesztéséről.
- (9) Ha az újonnan ismertté vált tények alapján a jogerős határozatban megállapított kötelezettség elrendelésének – részben vagy egészben – nem lett volna helye, az újrafelvételi eljárásban intézkedni kell a kérelem benyújtásáig, illetve a végrehajtás felfüggesztéséig történt teljesítéssel (végrehajtással) kialakult helyzet rendezéséről, a kötelezettnek alaptalanul okozott joghátrány megszüntetéséről, valamint az okozott kár és eljárási költség megtérítéséről.

113. §³⁸⁷

B) Hivatalbóli döntés-felülvizsgálati eljárások⁶⁹⁹

³⁷⁹A 2004. évi CXL. törvény 112. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 83. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁸⁰A 2004. évi CXL. törvény 112. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 45. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁸¹A 2004. évi CXL. törvény 112. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁸²A 2004. évi CXL. törvény 112. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 59. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁸³A 2008. évi CXI. törvény 131. § 46. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁸⁴A 2004. évi CXL. törvény 112. § (6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 60. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁸⁵A 2004. évi CXL. törvény 112. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁸⁶A 2004. évi CXL. törvény 112. § (7) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 83. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁸⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 47. pontja hatályon kívül helyezte a 113. §-t és megelőző alcímét. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁶⁹⁹A 2004. évi CXL. törvény jelölt része a 2008. évi CXI. törvény 84. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

A döntés módosítása vagy visszavonása

- 114. § (1)** Ha a hatóság megállapítja, hogy a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, a felügyeleti szerv vagy a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság által el nem bírált döntése jogszabályt sért, a döntését módosítja vagy visszavonja. A döntést közölni kell azzal, akivel a módosított vagy visszavont döntést közölték.³⁸⁹
- (2)** Az **(1) bekezdés** szerinti eljárás lefolytatására – az Alkotmánybíróság határozata vagy ügyészi óvás alapján indított eljárás kivételével – a hatóság csak egy ízben, és ha törvény eltérően nem rendelkezik, a döntés közlésétől számított egy éven belül jogosult. Ha a döntés bírósági felülvizsgálata van folyamatban, a hatóság az érdemi ellenkérelem előterjesztéséig vonhatja vissza a döntését.⁷⁰⁰
- (3)** A döntést a hatósági nyilvántartásba, illetve a hatósági igazolványba felvett téves bejegyzés, valamint az állampolgársági bizonyítvány ténymegállapítása kivételével nem lehet módosítani vagy visszavonni, ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot sértene.
- (4)** A döntés módosítását vagy visszavonását jogszabály kizárhatja vagy feltételhez kötheti.³⁹⁰
- (5)** A döntés ügyészi intézkedés nyomán történő módosítására vagy visszavonására a **120. §-ban** foglaltak irányadók.³⁹¹
- (6)** A hatóság döntésének semmisségi ok alapján történő visszavonására a **121. §** rendelkezéseit kell alkalmazni.

Felügyeleti eljárás

- 115. § (1)** A felügyeleti szerv jogosult hivatalból megvizsgálni az ügyben eljáró hatóság eljárását, illetve döntését, és ennek alapján
- a) megteszi a szükséges intézkedést a jogszabálysértő mulasztás felszámolására,
 - b) gyakorolja – ha törvény másként nem rendelkezik – a **(2) bekezdésben** szabályozott felügyeleti jogkört.
- (2)** Ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv azt megváltoztatja vagy megsemmisíti. Szükség esetén a felügyeleti szerv a jogszabálysértő döntést végzésben megsemmisíti, és új eljárásra utasítja az ügyben eljáró hatóságot. A döntést közölni kell azzal, akivel a jogszabálysértő döntést közölték.³⁹³
- (3)** Felügyeleti eljárás keretében a **12. § (2) bekezdés b) pontjában** szabályozott ügyekben a döntés megváltoztatásának nincs helye.
- (4)** A hatóság döntése nem változtatható meg és nem semmisíthető meg, ha
- a) azt a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság érdemben elbírálta,
 - b) semmisségi ok esetén a **121. § (4) bekezdésében** foglalt idő eltelt,
 - c) semmisségi ok hiányában az ügyfél jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértené,
 - d) kötelezettséget (joghátrányt) megállapító döntés jogerőre emelkedésétől vagy ha az hosszabb, a teljesítési határidő utolsó napjától számított öt év eltelt,
 - e) azt jogszabály kizárja vagy feltételhez köti, és a feltétel nem áll fenn.
- (5)** A jogszabálysértő döntés megsemmisítése vagy megváltoztatása esetén a felügyeleti eljárásban intézkedni kell a döntéssel, illetve az annak alapján történt teljesítéssel vagy végrehajtással kialakult helyzet rendezéséről és a szükségtelenül okozott költség megtérítéséről.^{394 395}

³⁸⁹A 2004. évi CXL. törvény 114. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (32) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁷⁰⁰A 2004. évi CXL. törvény 114. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 84. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁹⁰A 2004. évi CXL. törvény 114. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 84. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁹¹A 2004. évi CXL. törvény 114. § (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 62. pontjának és 131. § 48. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

³⁹³A 2004. évi CXL. törvény 115. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (33) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

³⁹⁴A 2004. évi CXL. törvény 115. § (5)-(6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 85. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁹⁵A 2004. évi CXL. törvény 115. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

(6) A jogszabálysértő döntést megsemmisítő vagy megváltoztató döntés jogorvoslattal történő megtámadása esetén az (5) bekezdés szerinti eljárást fel kell függeszteni.^{396 397}

Felügyeleti szerv

116. § Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, felügyeleti szervként az a hatóság jár el, amely a fellebbezés elbírálására jogosult vagy jogosult volna.³⁹⁸

A határozat felülvizsgálata az Alkotmánybíróság határozata alapján

117. § (1) Ha az Alkotmánybíróság az alkotmányellenessé nyilvánított jogszabálynak az egyedi ügyben történő alkalmazhatósága visszamenőleges kizárásával ad helyt alkotmányjogi panasznak, és az ügyben bírósági felülvizsgálatra nem került sor, a jogerős határozatot hozó hatóság felügyeleti szerve a határozatot határozatában megváltoztatja vagy megsemmisíti. Szükség esetén a felügyeleti szerv végzésben semmisíti meg a döntést és utasítja új eljárásra az ügyben eljáró hatóságot. A döntést közölni kell azzal, akivel a megváltoztatott vagy megsemmisített döntést közölték.⁴⁰²

(2) Ha az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz alapján a jogszabályt nem, csak annak valamely lehetséges értelmezését nyilvánítja alkotmányellenessé, az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni az alkotmányellenes értelmezés eredményeképpen hozott határozat tekintetében is.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti esetekben a felügyeleti szerv az Alkotmánybíróság határozatának részére történő kézbesítésétől számított harminc napon belül jár el.^{403 404}

(4) Az (1) és (2) bekezdés szerinti esetekben a felügyeleti eljárás során a 115. § (4) bekezdésének b)-e) pontja nem alkalmazható.⁴⁰⁵

(5) Ha az (1) és (2) bekezdés szerinti határozat tekintetében nincs felügyeleti szerv, és a jogerős határozat felülvizsgálatát bíróságtól nem kérték, a perindítási határidő az alkotmánybírósági döntés kihirdetésétől számított harminc napra ismételten megnyílik.⁴⁰⁶

Ügyészi intézkedés⁷⁰¹

118-119. §⁴⁰⁷

120. § Ha az ügyész az e törvény hatálya alá tartozó ügyben nyújt be óvást, felszólalást, figyelmeztetést vagy jelzést a hatóság döntése, eljárása vagy mulasztása ellen, annak elbírálására a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvénynek az ügyészi törvényességi felügyeletre vonatkozó V. fejezetében, valamint a VII. fejezetében foglaltak az irányadók.⁴⁰⁹

³⁹⁶A 2004. évi CXL. törvény 115. § (5)-(6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 85. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

³⁹⁷A 2004. évi CXL. törvény 115. § (6) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

³⁹⁸A 2004. évi CXL. törvény 116. §-a a 2008. évi CXI. törvény 86. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁰²A 2004. évi CXL. törvény 117. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (34) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁴⁰³A 2004. évi CXL. törvény 117. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 63. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁰⁴A 2004. évi CXL. törvény 117. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴⁰⁵A 2004. évi CXL. törvény 117. § 4. bekezdése a 2005. évi LXXXIII. törvény 338. § 14. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 01.

⁴⁰⁶A 2004. évi CXL. törvény 117. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁰¹A 2004. évi CXL. törvény jelölt része a 2008. évi CXI. törvény 88. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁰⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 49. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁰⁹A 2004. évi CXL. törvény 120. §-a a 2008. évi CXI. törvény 89. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

Semmisség

- 121. § (1)** Az e fejezetben szabályozott eljárások során a döntést meg kell semmisíteni, ha
- a) a magyar hatóság joghatósága az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa, nemzetközi szerződés vagy törvény rendelkezése alapján kizárt,⁴¹⁰
 - b) az ügy nem tartozik az eljáró hatóság hatáskörébe vagy illetékességébe, kivéve, ha a hatóság a **22. § (3) bekezdése** szerint járt el,⁴¹¹
 - c) a határozatot a szakhatóság megkeresése nélkül vagy a szakhatóság jogszabályon alapuló állásfoglalásának figyelmen kívül hagyásával hozták meg,
 - d) a közigazgatási döntés tartalmát bűncselekmény befolyásolta, feltéve hogy a bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította vagy ilyen ítélet meghozatalát nem a bizonyítottság hiánya zárja ki,⁴¹²
 - e) a döntést hozó testületi szerv nem volt határozatképes, vagy nem volt meg a döntéshez szükséges szavazati arány,
 - f) a döntés tartalma a **111. § (2) bekezdésében** foglalt rendelkezésekkel ellentétes.⁴¹³
- (2) Törvény valamely meghatározott forma mellőzését, illetve valamely súlyos eljárási jogszabálysértést is semmisségi okká minősíthet.
- (3)⁴¹⁴
- (4) A döntés – az **(5) bekezdés** kivételével – semmisségi ok esetén sem semmisíthető meg, ha
- a) az az ügyfél jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogát sértené, és a döntés jogerőre emelkedése óta három év eltelt;
 - b) kötelezettséget (joghátrányt) megállapító döntés jogerőre emelkedésétől vagy ha az hosszabb, a teljesítési határidő utolsó napjától, a folyamatos kötelezettséget megállapító döntés esetén az utolsó teljesítéstől számított öt év eltelt.
- (5) Az **(1) bekezdés d) pontjában** foglalt semmisségi ok esetében a döntés időkorlátozás nélkül megsemmisíthető ha az jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogot nem érint.
- (6)⁴¹⁵
- (7)⁴¹⁶
- 122. §**⁴¹⁷
- 123. §**⁴¹⁹

VIII. Fejezet VÉGREHAJTÁS

124. §⁴²⁰

⁴¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 121. § (1) bekezdés a)- b) pontja a 2008. évi CXI. törvény 90. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴¹¹A 2004. évi CXL. törvény 121. § (1) bekezdés a)- b) pontja a 2008. évi CXI. törvény 90. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴¹²A 2004. évi CXL. törvény 121. § 1. bekezdésének d) pontja a 2005. évi LXXXIII. törvény 328. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 01.

⁴¹³A 2004. évi CXL. törvény 121. § (1) bekezdés f) pontja a 2008. évi CXI. törvény 131. § 50. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴¹⁴A 2008. évi CXI. törvény 131. § 51. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴¹⁵A 2008. évi CXI. törvény 131. § 51. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴¹⁶A 2008. évi CXI. törvény 131. § 51. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴¹⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 52. pontja hatályon kívül helyezte a 122. §-t és megelőző alcímét. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴¹⁹A 2008. évi CXI. törvény 131. § 53. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴²⁰A 2008. évi CXI. törvény 131. § 54. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

125. § A közigazgatási végrehajtás szabályait kell alkalmazni

- a) a hatóság döntésében megállapított,
- b) a hatóság által jóváhagyott egyezségben vállalt,
- c) a hatósági szerződésben vállalt, illetve a szerződés megszegése esetén a szerződés alapján az ügyfél által igénybe vett támogatás és egyéb kedvezmény visszatérítése iránti és⁴²¹
- d) a jogsegély keretében a külföldi hatóság hatósági ügyben hozott határozatában foglalt kötelezettség érvényesítésére, ha annak önkéntes teljesítése elmaradt.

126. § (1) A végrehajtási eljárásban e törvény rendelkezéseit az e fejezetben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni.

- (2) E törvény eltérő rendelkezése hiányában végrehajtási eljárásban a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényt (a továbbiakban: Vht.) a (3)-(7) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.⁴²²
- (3) Nem alkalmazható a Vht. 9. §-a, II. Fejezete, XI-XX. Fejezete.⁷⁰²
- (4) A Vht. III. Fejezetéből az eljárás időpontjára, a követelés csökkenésének, megszűnésének bejelentésére és a helyszíni kényszerselekményekre, valamint az adós és a végrehajtási eljárásban részt vevő személyek adatainak beszerzésére, ellenőrzésére és kezelésére vonatkozó rendelkezések alkalmazásának van helye.^{703 704}
- (5) Ha ez a fejezet másként nem rendelkezik, ahol a Vht. bíróságot említ, azon végrehajtást elrendelő hatóságot, ahol végrehajtót, azon végrehajtást foganatosító szervet, ahol végrehajtható okiratot, azon végrehajtható döntést, ahol adóst, azon kötelezettet kell érteni. Ahol a Vht. végrehajtói letéti számlára teljesítésről rendelkezik, a végrehajtást foganatosító szerv számlájára kell teljesíteni. A végrehajtási eljárás során felmerülő költségek előlegezésére és viselésére, valamint az eljárási bírság kiszabására e törvény szabályait kell alkalmazni. Az eljárási bírság végrehajtására a pénzfizetési kötelezettség végrehajtására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.⁷⁰⁵
- (6) A Vht. ingó és ingatlan elektronikus árverésére vonatkozó szabályai alkalmazásának akkor van helye, ha önálló bírósági végrehajtó foganatosítja a végrehajtást.⁷⁰⁶
- (7) Az ingatlan értékesítése során a végrehajtást foganatosító szerv – kivéve az önálló bírósági végrehajtót – a Vht. rendelkezéseit azzal az eltéréssel alkalmazza, hogy a második árverést akkor nem kell megtartani, ha az árverési vevő a második árverés megkezdése előtt befizette a vételárat vagy átutalta, és az arról szóló terhelési értesítőt a végrehajtást foganatosító szervnek bemutatta vagy másolatát átadta, és megtérítette a második árverés kitűzésével felmerült költséget.⁷⁰⁷

Végrehajtható döntések

127. § (1) A hatóság döntése végrehajtható, ha⁴²³

- a) pénzfizetésre, továbbá meghatározott cselekményre vagy magatartásra irányuló kötelezettséget állapít meg, a döntés jogerőre emelkedett, és a teljesítésre megállapított határidő vagy határnap (a továbbiakban együtt: határidő) eredménytelenül telt el,

⁴²¹A 2004. évi CXL. törvény 125. § c) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 64. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴²²A 2004. évi CXL. törvény 126. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 91. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁰²A 2004. évi CXL. törvény 126. § (3)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 91. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁰³A 2004. évi CXL. törvény 126. § (3)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 91. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁰⁴A 2004. évi CXL. törvény 126. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁰⁵A 2004. évi CXL. törvény 126. § (3)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 91. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁰⁶A 2004. évi CXL. törvény 126. § (3)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 91. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁰⁷A 2004. évi CXL. törvény 126. § (3)-(7) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 91. §-a iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁴²³A 2004. évi CXL. törvény 127. §-a a 2008. évi CXI. törvény 92. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- b) a tűrésre vagy valamely cselekménytől vagy magatartástól való tartózkodásra irányuló kötelezettséget megállapító döntés jogerőre emelkedett, és az ügyfél a kötelezettséget – a végrehajtáshoz való jog elévülési idején belül – megszegte,
- c) a döntés fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását vagy biztosítási intézkedésként való alkalmazását rendelték el,
- d) a teljesítési határidőt nem tartalmazó döntés jogerőre emelkedett.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell a hatóság által jóváhagyott egyezségben vállalt és a hatósági szerződésből eredő kötelezettségekre is.

128. § (1) A hatóság első fokú döntése jogerőssé válik, ha⁴²⁴

- a) ellene nem fellebbeztek, és a fellebbezési határidő letelt,
- b) a fellebbezésről lemondtak vagy a fellebbezést visszavonták, vagy
- c) a fellebbezés – ideértve a végzések elleni önálló fellebbezést – e törvény rendelkezései szerint kizárt.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában szabályozott esetben jogerőre emelkedik a döntés

- a) ha az ügyfél a kérelem teljesítése esetére már a döntés közlése előtt lemondott a fellebbezésről, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél: az első fokú döntés közlésekor,
- b) a fellebbezési határidő tartama alatt valamennyi fellebbezésre jogosult lemond a fellebbezésről vagy visszavonja fellebbezését: az utolsó kézhez kapott lemondás vagy visszavonás napján.

(3) A fellebbezési eljárás megszüntetése esetén a hatóság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasító, az eljárást megszüntető első fokú végzése vagy a határozata a fellebbezési eljárás megszüntetéséről szóló végzés jogerőre emelkedésének napján válik jogerőssé.

(4) Az első fokú döntés fellebbezéssel nem érintett rendelkezései tekintetében beáll a jogerő, ha csak az eljárás egyéb résztvevője fellebbezett a döntés rá vonatkozó rendelkezése ellen. Törvény vagy kormányrendelet egyes ügyfajták tekintetében úgy rendelkezhet, hogy a döntés fellebbezéssel nem támadott rendelkezései tekintetében beáll a jogerő, ha a döntés egyes rendelkezései ellen nyújtottak be fellebbezést, és az ügy jellegéből adódóan a fellebbezés elbírálása nem hat ki a fellebbezéssel meg nem támadott rendelkezésekre.

(5) A másodfokú döntés a közléssel válik jogerőssé.

A végrehajtás elrendelése⁷⁰⁸

129. § (1) Hivatalból indult eljárásban az elsőfokú hatóság vizsgálja a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítését. Ha a teljesítés a hatóság rendelkezésére álló adatokból nem állapítható meg, szükség esetén a hatóság a teljesítési határidő leteltét követő nyolc napon belül hatósági ellenőrzést tart.^{709 710}

(2) Ha az elsőfokú hatóság a rendelkezésre álló adatok vagy a jogosult igazolása alapján megállapította, hogy a végrehajtható döntésben elrendelt kötelezettség teljesítése határidőre nem vagy csak részben, vagy nem az előírásoknak megfelelően történt,

- a) a jogosult kérelmére elrendeli a végrehajtást,
- b) hivatalból elrendeli a végrehajtást, ha az eljárást hivatalból indította vagy folytatta, vagy
- c) hivatalból elrendelheti a végrehajtást, ha a kérelemre indult eljárásban az ügyfél a végrehajtás megindítására irányuló kérelmet nem terjesztett elő, a hatóság azonban az eljárást hivatalból is lefolytathatta volna.

⁴²⁴A 2004. évi CXL. törvény 128. §-a a 2008. évi CXI. törvény 93. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁰⁸A 2004. évi CXL. törvény 129. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 94. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁰⁹A 2004. évi CXL. törvény 129. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 94. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 129. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- (3) Az elsőfokú hatóság (a továbbiakban: végrehajtást elrendelő hatóság) az önkéntes teljesítés elmaradásának megállapításától számított nyolc napon belül dönt a végrehajtás foganatosításáról. Az erről szóló végzést a hatóság közli a jogosulttal, a kötelezettel és a végrehajtást foganatosító szervvel; a végzés a végrehajtást foganatosító szervvel való közlést követő napon végrehajthatóvá válik. Ha a végrehajtást elrendelő hatóság és a végrehajtást foganatosító szerv azonos, a végrehajtás foganatosításáról nem kell külön végzést hozni, hanem a foganatosítást az önkéntes teljesítés elmaradásának megállapításától számított nyolc napon belül meg kell kezdeni.^{711 712}
- (4) A végrehajtás foganatosításáról rendelkező végzés, ideértve az első végrehajtási cselekmény foganatosításáról szóló végzést is, tartalmazza
- a végrehajtási eljárásban érvényesítendő kötelezettség pontos tartalmát,
 - az elsőfokú hatóság nyilvántartásában vagy az ügy irataiban rendelkezésre álló, a végrehajtáshoz szükséges adatokat és
 - pénzfizetési kötelezettség végrehajtása esetén a késedelmi pótlék mértékét.
- (5) A végrehajtás foganatosításáról rendelkező végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. A fellebbezésben elő kell terjeszteni a fellebbezés megalapozottságát alátámasztó bizonyítékokat.
- (6) A hatósági szerződésben foglalt kötelezettség megszegése esetén a végrehajtást elrendelő végzéssel szemben az ügyfél a közigazgatási ügyekben eljáró bírósághoz a végrehajtásra halasztó hatályú keresettel fordulhat.

130. §⁴²⁵

A végrehajtás foganatosítása

131. § (1) Kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a végrehajtást az elsőfokú hatóság foganatosítja.⁷¹³
- (2) A végrehajtást foganatosító szerv a végrehajtásra önálló bírósági végrehajtóval szerződést köthet, a végrehajtás során azonban csak a végrehajtást elrendelő hatóság jogosult végzést hozni.⁷¹⁴
- (3) Törvény vagy kormányrendelet elrendelheti, hogy ha nem az elsőfokú hatóság foganatosítja a végrehajtást, akkor a döntés végrehajtását a végrehajtást foganatosító szerv az elsőfokú hatóság bevonásával foganatosítsa, ha ehhez olyan szakmai ismeretek vagy egyéb feltételek szükségesek, amelyekkel a végrehajtást foganatosító szerv nem rendelkezik.⁷¹⁵
- (4)⁴²⁷
- (5)⁴²⁸

Pénzfizetési kötelezettség végrehajtása

132. § A közigazgatási végrehajtás során a pénzfizetési kötelezettség végrehajtására elsősorban a biztosítási intézkedés során lefoglalt, pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeget, ha ez az összeg a követelést nem vagy csak részben fedezi, a kötelezett szabad rendelkezése alatt álló, pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeget, vagy ha ez természetes személy esetében nem lehetséges, a kötelezett munkabérét kell végrehajtás alá vonni.^{717 718}

⁷¹¹A 2004. évi CXL. törvény 129. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷¹²A 2004. évi CXL. törvény 129. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴²⁵A 2008. évi CXI. törvény 131. § 55. pontja hatályon kívül helyezte a 130. §-t és megelőző alcímét. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷¹³A 2004. évi CXL. törvény 131. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 95. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷¹⁴A 2004. évi CXL. törvény 131. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 95. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷¹⁵A 2004. évi CXL. törvény 131. § (1)-(3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 95. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴²⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 56. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴²⁸A 2008. évi CXI. törvény 131. § 56. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷¹⁷A 2004. évi CXL. törvény 132. §-a a 2008. évi CXI. törvény 96. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷¹⁸A 2004. évi CXL. törvény 132. §-a a 2009. évi LXXXV. törvény 140. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 11. 01.

133-134. § ⁴²⁹

- 135. § (1)** Ha a kötelezett a végrehajtás foganatosítása során bizonyítja, hogy a teljesítés elmaradása neki nem róható fel, és hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre való teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene, kérelmére a végrehajtást foganatosító szerv a jogosult meghallgatása után – a **74. §** megfelelő alkalmazásával – fizetési kedvezményt engedélyezhet, ha azt jogszabály nem tiltja, és ahhoz a végrehajtást elrendelő hatóság előzetesen hozzájárult.⁷¹⁹
- (2)** A végrehajtási eljárásban fizetési kedvezményként a késedelmi pótlék is elengedhető vagy mérsékelhető, akár önállóan, akár más fizetési kedvezmény mellett. A késedelmi pótlék elengedéséhez, mérsékléséhez a jogosult hozzájárulása szükséges.
- (3)** A fizetési kedvezményt megállapító végzésben foglalt feltételek fennállásáig a kötelezettel szemben végrehajtási cselekmény nem foganatosítható, és erre az időszakra késedelmi pótlék nem számítható fel. Ha a kötelezett a fizetési kedvezményt megállapító végzésben foglalt feltételeket megszegi, a végrehajtást foganatosító szerv a végrehajtást a hátralék teljes összegére folytatja a késedelmi pótlék visszamenőleges felszámításával.
- 136. § (1)** Ha a végrehajtás nem vezetett vagy aránytalanul hosszú idő múlva vezetne eredményre, a kötelezett bármely lefoglalható vagyontárgya végrehajtás alá vonható. Elsősorban az a vagyontárgy vonható végrehajtás alá, amelyre biztosítási intézkedést rendeltek el.⁷²⁰
- (2)** Pénzfizetési kötelezettség teljesítése céljából ingatlan-végrehajtás elrendelésének van helye, ha
- a pénzfizetési kötelezettség teljesítéséhez a kötelezett egyéb vagyonára vezetett végrehajtás nem vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva nyújtana fedezetet, és
 - az ilyen módon végre nem hajtható kötelezettség összege legalább százezer forint.
- (3)** Egyéb végrehajtás alá vonható ingatlan hiányában a kötelezett lakóhelyéül használt ingatlan akkor vonható végrehajtás alá, ha az ingatlan értéke az egymillió forintot eléri, vagy ennél kisebb érték esetén a kötelezettség összege az ingatlan értékével arányban áll.
- (4)** Ha az ingatlan-végrehajtás elrendelésének nincs helye, és a kötelezett egyéb vagyonára vezetett végrehajtás is eredménytelen volt, a végrehajtást foganatosító szerv a kötelezett ingatlanát – a jogosult javára a behajthatatlan pénzkövetelés összege és járulékai összegéig – jelzálogjoggal terheli meg.
- (5)** Az ingatlanügyi hatóság – a végrehajtást foganatosító szerv megkeresésére – a jelzálogjogot az ingatlan-nyilvántartásba soron kívül bejegyzi.

137. § ⁴³²⁴³³**Késedelmi pótlék**

- 138. § (1)** A kötelezett késedelmi pótléket köteles fizetni, ha
- pénzfizetési kötelezettségének határidőben nem tett eleget, kivéve, ha törvény másként rendelkezik,⁷²¹
 - a hatósági szerződés alapján igénybe vett támogatást vagy kedvezményt vissza kell térítenie,
 - azt a törvény elrendeli.
- (2)** ⁴³⁵
- (3)** A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék.

⁴²⁹A 2008. évi CXI. törvény 131. § 57. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷¹⁹A 2004. évi CXL. törvény 135. §-a a 2008. évi CXI. törvény 97. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷²⁰A 2004. évi CXL. törvény 136. §-a a 2008. évi CXI. törvény 98. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴³³A 2008. évi CXI. törvény 131. § 58. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷²¹A 2004. évi CXL. törvény 138. § (1) bekezdés a) pontja a 2008. évi CXI. törvény 99. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴³⁵A 2008. évi CXI. törvény 131. § 59. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

(4) A késedelmi pótlékot pénzfizetési kötelezettség esetén a teljesítési határidő utolsó napját követő naptól, a hatósági szerződés alapján igénybe vett támogatás vagy kedvezmény visszatérítése esetén az igénybevétel első napjától a teljesítés vagy a visszatérítés napjáig terjedő időszakra, részleges teljesítés esetén a hátraléokra kell felszámítani.

(5) ⁴³⁶

139. § (1) Késedelmi pótlékot kell felszámítani a végrehajtási eljárás során a költségviselésre, a pénzegyenérték vagy az eljárási bírság megfizetésére irányuló kötelezettség késedelmes teljesítése esetén, továbbá az állam által előlegezett költség után a megelőlegezés időtartamára.⁷²²

(2) A késedelmi pótlék azt illeti, akinek javára a végrehajtható döntés alapján a fizetési kötelezettséget teljesíteni kell.

Meghatározott cselekmény végrehajtása

140. § (1) Ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv

- a) a meghatározott cselekményt a kötelezett költségére és veszélyére elvégeztetheti,
- b) feljogosíthatja a jogosultat, hogy a meghatározott cselekményt a kötelezett költségére és veszélyére elvégezze vagy mással elvégeztesse,
- c) a jogosult kérelmére a kötelezettet a szolgáltatás pénzegyenértékének megfizetésére kötelezheti,
- d) ha a teljesítés elmaradása a kötelezettnek felróható, a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki.⁴³⁷
- e) a rendőrség közreműködésével kényszerítheti ki a meghatározott cselekményt.

(2) ⁴³⁸

141. § (1) Ha a meghatározott cselekmény elvégzéséhez szükséges költségek egy százaléka az eljárási bírság felső határánál nagyobb összeg, a végrehajtási eljárásban kiszabható eljárási bírság felső határa a teljesítési költség egy százalékáig terjedhet.

(2) Az eljárási bírság ismételten kiszabható, ha a kötelezett a meghatározott cselekményt a bírságot kiszabó végzésben megállapított végrehajtási határidő alatt nem teljesítette, továbbá ha a meghatározott magatartásra vonatkozó rendelkezést ismételten megszegi.⁴³⁹

(3) ⁴⁴⁰

142. § (1) A végrehajtás módjáról a végrehajtást foganatosító szerv – szükség esetén a jogosult, illetve a kötelezett meghallgatása után – dönt. A végrehajtást foganatosító szervnek azt az intézkedést kell megtennie, amely – az eset összes körülményét mérlegelve – a leghatékonyabban biztosítja a kötelezettség teljesítését.⁷²³

(2) A végrehajtást foganatosító szerv a fizetési kedvezmény szabályainak megfelelő alkalmazásával a kötelezettnek részletekben történő teljesítést engedélyezhet vagy halasztást engedélyezhet a teljesítésre.

⁴³⁶ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 59. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷²² A 2004. évi CXL. törvény 139. §-a a 2008. évi CXI. törvény 100. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴³⁷ A 2004. évi CXL. törvény 140. § (1) bekezdés d) pontja a 2008. évi CXI. törvény 101. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴³⁸ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 60. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴³⁹ A 2004. évi CXL. törvény 141. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 65. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁴⁰ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 61. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷²³ A 2004. évi CXL. törvény 142. §-a a 2008. évi CXI. törvény 102. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

Meghatározott ingóság kiadása

- 143. § (1)** A végrehajtást foganatosító szerv a fizetési kedvezmény szabályainak megfelelő alkalmazásával halasztást engedhet a kötelezettnek a teljesítésre.⁷²⁴
- (2)-(6)**⁴⁴¹

Külföldi határozat végrehajtása

- 144. § (1)** Külföldi hatóság hatósági ügyben hozott határozatát (a továbbiakban: külföldi határozat) törvény rendelkezése, az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa vagy viszonyosság alapján lehet végrehajtani.⁷²⁵
- (2)** Külföldi határozat végrehajtásánál – ha törvény másként nem rendelkezik, vagy a viszonyossági gyakorlatból más nem következik – e törvény szerint kell eljárni.
- 145. § (1)** A külföldi határozat végrehajtása a határozatot kibocsátó vagy a külföldi jog szerint a végrehajtásra hatáskörrel rendelkező hatóság megkeresése alapján rendelhető el.
- (2)** A külföldi hatóság megkeresése alapján akkor lehet eljárni, ha a megkereséshez csatolták a kötelezettséget megállapító végrehajtható határozatot, valamint a megkeresés és a határozat hivatalos magyar nyelvű fordítását.⁷²⁶
- (3)** A külföldi határozat belföldön akkor hajtható végre, ha megfelel a **127. §**-ban foglalt feltételeknek, és a kötelezettség érvényesítése nem ütközik magyar jogszabályba.
- 146. § (1)** A külföldi határozat végrehajtására irányuló megkeresést a kormányrendeletben kijelölt hatósághoz (a továbbiakban e §-ban: kijelölt hatóság) kell megküldeni.⁷²⁹
- (2)** A kijelölt hatóság megvizsgálja, hogy a megkeresés megfelel-e az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusában, a nemzetközi szerződésben megállapított feltételeknek vagy a viszonyossági gyakorlatnak, illetve mindezek hiányában a **145. §**-ban foglalt feltételeknek. A viszonyosság kérdésében a külpolitikáért felelős miniszter állásfoglalása az irányadó, amelyet az ügyfajta tekintetében feladatkörrel rendelkező miniszterrel egyetértésben alakít ki. Ha a megkeresés hiányos vagy e törvény alapján nem hajtható végre, a kijelölt hatóság a megkeresést az ok közlésével visszaküldi a külföldi hatóságnak.⁷²⁷
- (3)** Ha a megkeresés a magyar jog szerint bírósági hatáskörbe tartozó kötelezettség végrehajtására irányul, a megkeresést a hatáskörrel rendelkező illetékes bírósághoz kell átteni.
- (4)** Ha a külföldi határozat végrehajtható, a megkeresést a végrehajtás foganatosítása céljából meg kell küldeni a végrehajtás foganatosítására hatáskörrel rendelkező illetékes szervhez.⁷³⁰
- (5)** Ha a magyar jog szerint hatáskörrel rendelkező hatóság nincs, és a bíróság hatásköre sem állapítható meg, a kijelölt hatóság a közigazgatás-szervezésért felelős miniszter állásfoglalását kéri. A közigazgatás-szervezésért felelős miniszter az érintett miniszterrel vagy központi államigazgatási szerv vezetőjével egyeztetett állásfoglalását tizenöt napon belül megküldi a kijelölt hatósághoz. A külpolitikáért felelős miniszter az ügyfajta tekintetében

⁷²⁴A 2004. évi CXL. törvény 143. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 103. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁴¹A 2008. évi CXI. törvény 131. § 62. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷²⁵A 2004. évi CXL. törvény 144. §-a a 2008. évi CXI. törvény 104. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷²⁶A 2004. évi CXL. törvény 145. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 105. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷²⁹A 2004. évi CXL. törvény 146. § (1)-(2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 106. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷²⁷A 2004. évi CXL. törvény 146. § (1)-(2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 106. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷³⁰A 2004. évi CXL. törvény 146. § (4)-(5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 106. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

feladatkörrel rendelkező miniszterrel egyetértésben tizenöt napon belül nyilatkozik a viszonyosságról. A kijelölt hatóság a megkeresést átteszi az állásfoglalásban meghatározott hatósághoz.^{731 732}

Magyar közigazgatási hatóság döntésének külföldön történő végrehajtása

- 147. § (1)** A magyar hatóság döntésének külföldön történő végrehajtására az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa, törvény rendelkezése vagy viszonyosság alapján kerülhet sor.⁷³³
- (2)** Ha a magyar hatóság döntésének külföldön történő végrehajtása szükséges, és az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó kötelező jogi aktusa vagy törvény másként nem rendelkezik, vagy a viszonyossági gyakorlatból más nem következik, az elsőfokú hatóság keresi meg a külföldi jog szerint hatáskörrel rendelkező hatóságot, vagy ha azt saját gyakorlata vagy felügyeleti szerve bevonásával nem tudja megállapítani, a megkeresést továbbítás céljából a külpolitikáért felelős miniszterhez küldi meg. A külpolitikáért felelős miniszter a megkeresésnek a külföldi állam külügyekért felelős miniszteréhez történő továbbításáról – a megkereső hatóság egyidejű tájékoztatásával – tizenöt napon belül intézkedik.⁷³⁴

A végrehajtás felfüggesztése

- 148. § (1)** A végrehajtást elrendelő hatóság, a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság, a felügyeleti szerv vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A végrehajtási eljárásban az eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezéseket a (2)-(6) bekezdésekben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.⁷³⁵
- (2)** A végrehajtást fel kell függeszteni, ha
- a) a végrehajtás alá vont vagyontárggyal kapcsolatos igényper van folyamatban, vagy a vagyontárgyat a bírósági végrehajtó más követelés végrehajtása érdekében korábban lefoglalta, feltéve, hogy más lefoglalható vagyontárgy nincs,
 - b) a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmet terjesztettek elő, és a kérelemben előadott tények és körülmények a kérelem elfogadását valószínűsítik,
 - c) a kötelezett meghalt vagy megszűnt, a jogutódlás tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedéséig,
 - d) azt az ügyész a végrehajtható döntés elleni óvásban indítványozza,
 - e) a végrehajtás folytatása életveszéllyel vagy helyrehozhatatlan kárral járna, vagy az közegészségügyi vagy közbiztonsági okból szükséges,
 - f) a kötelezett fizetési kedvezmény iránt kérelmet terjeszt elő, kivéve, ha az ügyfél korábbi, ilyen tárgyú kérelmét jogerősen már elbírálta, vagy a fizetési kedvezmény engedélyezését a törvény kizárja, valamint
 - g) azt törvény vagy kormányrendelet elrendeli.
- (3)** A végrehajtást elrendelő hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
- (4)** A végrehajtás felfüggesztéséig foganatosított végrehajtási cselekmények hatályosak maradnak. A felfüggesztés elrendelésétől a megszüntetéséig újabb végrehajtási cselekmény nem foganatosítható.
- (5)** A végrehajtást foganatosító szerv a tudomására jutott felfüggesztési okokról és a felfüggesztés megszüntetésének lehetőségéről a végrehajtást elrendelő hatóságot értesíti.
- (6)** A végrehajtást elrendelő hatóság dönt a végrehajtás folytatásáról, ha a felfüggesztésre okot adó körülmény megszűnt.

⁷³¹A 2004. évi CXL. törvény 146. § (4)-(5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 106. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷³²A 2004. évi CXL. törvény 146. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷³³A 2004. évi CXL. törvény 147. §-a a 2008. évi CXI. törvény 107. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷³⁴A 2004. évi CXL. törvény 147. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷³⁵A 2004. évi CXL. törvény 148. §-a a 2008. évi CXI. törvény 108. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

A végrehajtás megszüntetése

- 149. § (1)** A végrehajtást elrendelő hatóság a végrehajtást megszünteti, ha⁷³⁶
- a) a végrehajtható döntést visszavonták, megsemmisítették vagy hatályon kívül helyezték,
 - b) jogutód hiányában a végrehajtás nem folytatható,
 - c) a végrehajtáshoz való jog elévült,
 - d) a jogosult a végrehajtás megszüntetését kéri,
 - e) a további végrehajtási eljárási cselekményektől eredmény nem várható,
 - f) a végrehajtást foganatosító szerv a pénzkövetelést a pénzforgalmi szolgáltatóra vagy a munkáltatóra vonatkozó felelősségi szabály alapján vagy a kötelezett tartozásaiért külön törvény alapján helytállásra kötelezettel szemben érvényesítette,⁷³⁷
 - g) a hatóság a jogutódlásra tekintettel a teljesítési határidőt a végrehajtás elrendelését követően meghosszabbította,
 - h) a végrehajtást foganatosító szerv a kötelezettel szemben felszámolási eljárást kezdeményezett, illetve a kötelezett ellen felszámolási eljárás indult, vagy
 - i) törvény vagy kormányrendelet a végrehajtás megszüntetését egyéb okból lehetővé teszi.
- (2)** A végrehajtást foganatosító szerv a tudomására jutott megszüntetési okokról és a végrehajtás befejezéséről a végrehajtást elrendelő hatóságot értesíti.
- (3)** A végrehajtást megszüntető végzést haladéktalanul közölni kell a jogosulttal és a kötelezettel, továbbá meg kell küldeni a végrehajtást foganatosító szervnek.

A végrehajtáshoz való jog elévülése

- 150. § (1)** A végrehajtáshoz való jog a kötelezettséget megállapító döntés jogerőre emelkedésétől, vagy ha a döntés teljesítési határidőt vagy határnapot állapított meg, annak utolsó napjától, illetve a határnapot követő naptól számított öt év elteltével évül el. Jogszabály ennél rövidebb elévülési határidőt is megállapíthat.⁴⁵¹
- (2)** Nyugszik az elévülés a végrehajtás felfüggesztése, továbbá a végrehajtási eljárásban engedélyezett fizetési kedvezmény időtartama alatt.⁷³⁸
- (3)** A végrehajtás elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja. Az elévülés megszakadásával az elévülési idő újra kezdődik. Az **(1) bekezdésben** meghatározott időponttól számított tíz év elteltével azonban a határozat nem hajtható végre.
- (4)** Ha a határozat elévülés miatt nem hajtható végre, a behajthatatlan pénztartozást, valamint az ingatlanra a 136. § (5) bekezdése alapján bejegyzett jelzálogjogot törölni kell. A jelzálogjogot az ingatlanügyi hatóság a végrehajtást foganatosító szerv megkeresésére törli az ingatlan-nyilvántartásból.⁷³⁹

Biztosítási intézkedések

- 151. § (1)** Ha az eljárás tárgyát képező kötelezettség későbbi teljesítése veszélyben van, a teljesítési határidő lejártá előtti biztosítási intézkedésként pénzkövetelés biztosítása vagy meghatározott dolog zárlata rendelhető el.⁷⁴⁰

⁷³⁶ A 2004. évi CXL. törvény 149. §-a a 2008. évi CXI. törvény 109. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷³⁷ A 2004. évi CXL. törvény 149. § (1) bekezdés f) pontja a 2009. évi LXXXV. törvény 140. §-ának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 11. 01.

⁴⁵¹ A 2004. évi CXL. törvény 150. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 66. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷³⁸ A 2004. évi CXL. törvény 150. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 110. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷³⁹ A 2004. évi CXL. törvény 150. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 110. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁴⁰ A 2004. évi CXL. törvény 151. § (1) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 111. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- (2) ⁴⁵³
- (3) A biztosítási intézkedést a végrehajtás elrendelésére jogosult hatóság kérelemre vagy hivatalból rendeli el, és a végrehajtást foganatosító szerv hajtja végre. ⁷⁴¹
- (4) A biztosítási intézkedést vissza kell vonni, ha ⁷⁴²
- a) azt pénzfizetési kötelezettség biztosítására rendelték el, és ezt az összeget a végrehajtást foganatosító szervnél letétbe helyezték,
- b) azt meghatározott cselekmény biztosítása érdekében rendelték el, és a kötelezett kétséget kizáró módon igazolja, hogy az önkéntes teljesítéshez minden szükséges előkészületet megtett, és azt már csak a biztosítási intézkedés akadályozza, vagy
- c) elrendelésének oka egyébként megszűnt.
- (5) Ha a végrehajtást foganatosító szerv a kötelezett használatában lévő ingatlan területén végez biztosítási intézkedést, hatósági tanú közreműködését veheti igénybe. ⁷⁴³
- (6) A biztosítási intézkedést elrendelő végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. ⁷⁴⁴
- (7) ⁴⁵⁴

Jogorvoslat a végrehajtási eljárásban ⁷⁴⁵

- 152. § (1)** Ha e törvény a hatóság valamely első fokú döntése ellen önállóan lehetővé teszi a fellebbezést, a végrehajtást elrendelő hatóságnak a végrehajtási eljárásban hozott döntése ellen is van helye fellebbezésnek. ⁷⁴⁶
- (2) A kötelezett, a jogosult, továbbá az, akinek jogát vagy jogos érdekét a végrehajtás sérti, a végrehajtást foganatosító szerv törvénysértő döntése, intézkedése ellen vagy az intézkedés elmulasztása esetén a végrehajtást foganatosító szervnél végrehajtási kifogást terjeszthet elő. A végrehajtási kifogást az intézkedésről való tudomás-szerzést vagy az akadály megszűnését követő nyolc napon belül, de legkésőbb az intézkedéstől számított három hónapon belül lehet előterjeszteni. ⁷⁴⁷
- (3) A fellebbezést és a kifogást a fellebbezés elbírálására jogosult hatóság tizenöt napon belül bírálja el. A végrehajtási kifogást a végrehajtást elrendelő hatóság döntései elleni fellebbezés elbírálására jogosult hatóság bírálja el, ha a végrehajtást bírósági végrehajtó foganatosítja. Az önálló bírósági végrehajtót megillető díjazással kapcsolatos végrehajtási kifogást a végrehajtó székhelye szerint illetékes helyi bíróság bírálja el. ⁷⁴⁸
- (4) Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a fellebbezésnek és a kifogásnak a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya. A végrehajtási kifogás elbírálására a fellebbezési eljárás szabályait kell alkalmazni.

⁴⁵³ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 63. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁴¹ A 2004. évi CXL. törvény 151. § (3)-(6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 111. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁴² A 2004. évi CXL. törvény 151. § (3)-(6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 111. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁴³ A 2004. évi CXL. törvény 151. § (3)-(6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 111. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁴⁴ A 2004. évi CXL. törvény 151. § (3)-(6) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 111. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁵⁴ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 63. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁴⁵ A 2004. évi CXL. törvény 152. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 112. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁴⁶ A 2004. évi CXL. törvény 152. §-a és megelőző alcíme a 2008. évi CXI. törvény 112. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁴⁷ A 2004. évi CXL. törvény 152. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁴⁸ A 2004. évi CXL. törvény 152. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

IX. Fejezet

Az eljárási költség és az eljárási költség viselése ⁷⁴⁹

Az eljárási költség ⁷⁵⁰

153. § (1) ⁴⁵⁷

(2) Eljárási költségek:

1. az eljárási illeték,
2. az igazgatási szolgáltatási díj,
3. az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költség, ⁴⁵⁸
4. az anyanyelv használatával kapcsolatos költség, ⁴⁵⁹
5. az iratbetekintési jog gyakorlásával kapcsolatos költség, ⁴⁶⁰
6. az ügyfél képviseletében eljáró személy költsége, ⁴⁶¹
7. a tanú és a hatósági tanú költségtérítése, ⁴⁶²
8. a hatósági közvetítő költsége, továbbá a tevékenységével kapcsolatban indokoltan felmerült kiadás, ⁴⁶³
9. a szakértői díj, ideértve a szakértő költségtérítését, ⁴⁶⁴
10. a fordítási költség a 11. § (2) bekezdésében szabályozott eseten kívül,
11. az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevője részéről felmerült levelezési, dokumentumtovábbítási költség, ⁴⁶⁶
12. a végrehajtási költség és a végrehajtási költségátalány,
13. az eljárásban közreműködő rendőrségnél felmerült költség,
14. a helyszíni szemlével, valamint a szakértői tevékenységgel jogszerűen okozott kárért járó kártalanítás összege, ⁴⁶⁷
15. a törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott egyéb eljárási költség.

(3) ⁴⁶⁸

⁷⁴⁹A 2004. évi CXL. törvény jelölt része a 2008. évi CXI. törvény 113. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁵⁰A 2004. évi CXL. törvény jelölt része a 2008. évi CXI. törvény 113. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁵⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 64. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁵⁸A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 3. pontja a 2008. évi CXI. törvény 131. § 65. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁵⁹A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 4. pontja a 2008. évi CXI. törvény 131. § 66. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁶⁰A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 5- 7. pontja a 2008. évi CXI. törvény 113. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁶¹A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 5- 7. pontja a 2008. évi CXI. törvény 113. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁶²A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 5- 7. pontja a 2008. évi CXI. törvény 113. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁶³A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 8. pontja a 2008. évi CXI. törvény 131. § 67. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁶⁴A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 9. pontja a 2008. évi CXI. törvény 113. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁶⁵A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 11. pontja a 2008. évi CXI. törvény 113. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁶⁶A 2004. évi CXL. törvény 153. § (2) bekezdés 14. pontja a 2008. évi CXI. törvény 113. § (3) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁶⁸A 2008. évi CXI. törvény 131. § 64. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

Az eljárási költség viselése

- 154. § (1)** Ha az ellenérdekű ügyfelek részvételével folyó eljárás amiatt indult, mert a kérelmező a másik ügyfél jogellenes magatartását sérelmezte, a hatóság – ha egyes költségek tekintetében törvény másként nem rendelkezik – a **153. § (2) bekezdésében** meghatározott eljárási költségek viselésére kötelezi
- a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet,
 - a kérelemnek megfelelő döntés esetén az ellenérdekű ügyfelet.
- (2)** Ha az ügy érdemében hozott határozat a kérelemnek részben ad helyt, a hatóság az eljárási költség általa megállapított arányban való viselésére kötelezi a kérelmezőt, illetve az ellenérdekű ügyfelet.⁴⁶⁹
- 155. § (1)** A **153. § (2) bekezdésének 3-15. pontjában** felsorolt költségek (a továbbiakban: egyéb eljárási költség) vonatkozásában
- a hatóság az eljárás során köteles költségkímélő módon és a célszerűség figyelembevételével eljárni,
 - az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevői kötelesek eljárási cselekményeiket a célszerűség figyelembevételével teljesíteni.⁴⁷⁰
- (2)** Az **(1) bekezdésben** foglaltak megsértésével okozott költséget – az e törvényben megállapított költségviselési szabályoktól eltérően – az azt okozó hatóság, ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője viseli.⁴⁷¹
- (3)** Az egyéb eljárási költség összegét általában az érintett által bemutatott bizonyíték alapján kell megállapítani.⁴⁷²
- 156. § (1)** A kérelemre indult eljárásban az egyéb eljárási költséget – ha törvény másként nem rendelkezik – a kérelmező ügyfél előlegezi meg, illetve viseli. Több azonos érdekű ügyfél esetén az egyéb eljárási költséget az ügyfelek – eltérő megállapodásuk hiányában – egymás között egyenlő arányban előlegezik meg, illetve viselik. Az ügyfél az előleg összegét letétbe helyezi a hatóságnál.⁴⁷³
- (2)** Hivatalból indított eljárásban az egyéb eljárási költséget a hatóság előlegezi. A rendőrség igénybevételével kapcsolatos költséget az igénybevételt kérő hatóság megelőlegezi. Ha a határozat az ügyfél részére kötelezettséget állapít meg, a kötelezettség alapjául szolgáló jogszabálysértés bizonyításával összefüggésben felmerült költség viselésére az ügyfelet kell kötelezni. Ha a határozat több ügyfél részére állapít meg kötelezettséget, a hatóság köteles a költségek ügyfelek közötti megosztásáról is rendelkezni. A hatóság által megelőlegezett költséget a hatóság számlájára kell visszafizetni.^{474 475}
- (3)** Ha valamely bizonyítási eszköz igénybevételét kérelemre indult eljárásban a hatóság, illetve hivatalból indított eljárásban az ügyfél indítványozza, az ezzel összefüggő költség megelőlegezése az indítványozó szervet vagy személyt terheli. Ilyen esetben a költségviselés attól függ, hogy a határozat az indítványnak megfelelő bizonyítási eszközön alapul-e. Ez a rendelkezés az irányadó a kérelemre indult eljárásban az ügyfél indítványa nyomán alkalmazott bizonyítási eszközzel kapcsolatos költség viselésére is.
- (4)** A hatóság a jogerősen megállapított összeg letéttel fedezett részét – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a szakértő által benyújtott számla alapján tíz napon belül kiutalja. Ha a letét nem fedezi a szakértői díjat, kérelemre

⁴⁶⁹A 2004. évi CXL. törvény 154. § 2. bekezdése a 2005. évi LXXXIII. törvény 338. § 14. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2005. 11. 01.

⁴⁷⁰A 2004. évi CXL. törvény 155. § (1) bekezdés b) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 67. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁷¹A 2004. évi CXL. törvény 155. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 68. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁷²A 2004. évi CXL. törvény 155. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 68. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁷³A 2004. évi CXL. törvény 156. § (1)- (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 114. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁷⁴A 2004. évi CXL. törvény 156. § (1)- (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 114. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁷⁵A 2004. évi CXL. törvény 156. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

indult eljárás esetén a hatóság kötelezi az ügyfelet a szakértői díj viselésére és a még szükséges összeg letétbe helyezésére.^{476 477}

(5) Ha az ügyfélnek vagy az eljárás egyéb résztvevőjének jogellenes magatartása miatt vált szükségessé valamely eljárási cselekmény megismétlése, a hatóság az ezzel kapcsolatos többletköltség megfizetésére kötelezi a jogellenes magatartást tanúsító személyt.⁴⁷⁸

(6) Az ügyfél nem kötelezhető olyan eljárási költség előlegezésére és viselésére, amelyet a díj tartalmaz.⁸⁰²

157. § (1) A végrehajtási eljárás során felmerülő költséget az viseli, aki a végrehajtás elrendelésére és foganatosítására okot adott.

(2) Ellenérdekű ügyfelek részvételével folyó eljárásban a költség viselésére a 154. §-ban foglaltak megfelelően irányadók.

(3) Ha a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság mulasztása miatt a felügyeleti szerv más hatóságot jelöl ki az eljárás lefolytatására, a hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság megtéríti a kijelölt hatóságnak az e törvény alapján az utóbbit terhelő egyéb eljárási költséget.⁴⁷⁹

(4) A belföldi jogsegély keretében a megkeresett hatóság vagy más szerv eljárása során felmerült egyéb eljárási költséget a megkereső hatóság vagy más szerv megtéríti.⁴⁸⁰

(5) Az iratbetekintést kérő viseli az iratbetekintési jog gyakorlásával okozott költséget.⁷⁵¹

(6) A szakhatóság viseli a szakhatósági állásfoglalás módosításával okozott többletköltségeket, kivéve, ha a szakhatósági állásfoglalás módosítását jogszabályváltozás tette szükségessé.⁷⁵²

Döntés az eljárási költség viseléséről

158. § (1) Az eljárási költséget a hatóság összegezően határozza meg, és dönt a költség viseléséről, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről.⁴⁸¹

(2) A hatóság a szakértő díját – a szakértő által benyújtott díjjegyzék alapulvételével – a szakvélemény beérkezését, a szakértő meghallgatása esetében a meghallgatását követően tizenöt napon belül állapítja meg. A szakértő díját az eljáró hatóság állapítja meg akkor is, ha a szakértőt a megkeresett hatóság rendelte ki.⁴⁸²

(3) A hatóság-tekintettel a 155. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra – az indokolatlanul magas egyéb eljárási költség helyett alacsonyabb összeget állapít meg.

Költségmentesség

159. § (1) A hatóság annak a természetes személy ügyfélnek, aki kereseti, jövedelmi és vagyoni viszonyai miatt az eljárási költséget vagy egy részét nem képes viselni, jogai érvényesítésének megkönnyítésére költségmentességet engedélyezhet.

⁴⁷⁶A 2004. évi CXL. törvény 156. § (4)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 114. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁷⁷A 2004. évi CXL. törvény 156. § (4) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴⁷⁸A 2004. évi CXL. törvény 156. § (4)- (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 114. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸⁰²A 2004. évi CXL. törvény 156. § (6) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (35) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁴⁷⁹A 2004. évi CXL. törvény 157. § (3) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 115. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁸⁰A 2004. évi CXL. törvény 157. § (4) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 69. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁵¹A 2004. évi CXL. törvény 157. § (5)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 115. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁵²A 2004. évi CXL. törvény 157. § (5)-(6) bekezdését a 2008. évi CXI. törvény 115. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁸¹A 2004. évi CXL. törvény 158. §-a a 2008. évi CXI. törvény 116. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁸²A 2004. évi CXL. törvény 158. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (2) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- (2) A költségmentesség az illeték, a díj és az egyéb eljárási költség előlegezése és viselése alóli teljes vagy részleges mentességet jelent.^{483 484}
- (3) A költség mentesség a kérelem előterjesztésétől kezdve az eljárás egész tartamára és a végrehajtási eljárásra terjed ki. Az ügyfél által első alkalommal előterjesztett költség mentesség iránti kérelem benyújtásától a költség mentességről szóló döntés jogerőre emelkedéséig terjedő időszakban felmerült olyan eljárási költséget, amelynek előlegezése az ügyfelet terhelné, a hatóság előlegezi.⁴⁸⁵
- (4) A költségmentességhez alapul szolgáló feltételeknek az eljárás folyamán történő bekövetkezése, illetve megváltozása esetén költségmentesség engedélyezhető, illetve az módosítható vagy visszavonható.
- (5) A költségmentességet engedélyező, a költségmentesség módosításáról és visszavonásáról szóló végzést a hatóság közli az eljárásban részt vevő azon hatóságokkal, amelyek eljárása illeték- vagy díjfizetési kötelezettség alá esik.^{486 487}
- (6) Törvény költségmentességet gazdálkodó szervezet, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére is megállapíthat.
- (7) Az illeték vagy díj tekintetében nem részesíthető költségmentességben az egyetemleges fizetési kötelezettség alapján fizetésre kötelezett ügyfél, kivéve, ha egyébként költségmentességben részesült.⁴⁸⁸

X. Fejezet

Elektronikus tájékoztatás és hatósági szolgáltatás⁷⁷²

160. §⁴⁸⁹

161. §⁴⁹³

162. §⁴⁹⁴

163. §⁴⁹⁵

Elektronikus tájékoztatás⁷⁵³

164. § (1) A hatóság és a 38/A. § szerinti közreműködő hatóság az elektronikus információszabadságról szóló törvényben meghatározott közérdekű adatokat – a (2) és (3) bekezdésben foglaltakkal – az ott meghatározottak szerint teszi közzé elektronikusan.⁴⁹⁶

⁴⁸³ A 2004. évi CXL. törvény 159. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 70. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁸⁴ A 2004. évi CXL. törvény 159. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴⁸⁵ A 2004. évi CXL. törvény 159. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (36) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁴⁸⁶ A 2004. évi CXL. törvény 159. § (5) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 117. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁸⁷ A 2004. évi CXL. törvény 159. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴⁸⁸ A 2004. évi CXL. törvény 159. § (7) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 131. § 69. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁷² A 2004. évi CXL. törvény X. Fejezetének címe a 2009. évi LX. törvény 32. § (5) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁸⁹ A 2009. évi LX. törvény 32. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte a 160. §-t és megelőző alcímét. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁹³ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 70. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁹⁴ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 70. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁴⁹⁵ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 71. pontja hatályon kívül helyezte a 163. §-t és megelőző alcímét. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁵³ A 2004. évi CXL. törvény jelölt része a 2008. évi CXI. törvény 120. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁴⁹⁶ A 2004. évi CXL. törvény 164- 165. §-a a 2008. évi CXI. törvény 121. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

- (2) A hatóság és a 38/A. § szerinti közreműködő hatóság által nyújtott elektronikus tájékoztatás – az elektronikus információszabadságról szóló törvényben meghatározott adatokon túl – tartalmazza
- az egyes hatósági ügyek intézésére a szervezeten belül illetékes ügyintézők nevét, hivatali elérhetőségét vagy az ezzel kapcsolatban felvilágosítást adó ügyfélszolgálat elérhetőségét,
 - az ügyintézés jogszabályban meghatározott határidejét,
 - az egyes eljárási cselekményekhez kapcsolódó, az ügyfelet megillető jogokról, az ügyfelet terhelő kötelezettségekről szóló tájékoztatást,
 - az illetékek és díjak – ideértve a szakhatósági eljárásért fizetendő illetékek és díjak – meghatározását, valamint a lerovásuk, befizetésük módjáról szóló tájékoztatást,
 - az ügyek intézése során az elektronikus kapcsolattartásról, így különösen a központi rendszer igénybevételeinek feltételeiről, az eljárás megindításához szükséges kérelem és más beadvány, nyomtatvány, űrlap, informatikai alkalmazás elérhetőségéről, kitöltésének módjáról, továbbításáról szóló tájékoztatást,
 - az elektronikus kapcsolattartáshoz az ügyfélkapu létesítéséről szóló tájékoztatást és
 - az elektronikus kapcsolattartás technikai szabályairól és az üzemzavarról szóló tájékoztatást.
- (3) A hatóság a teljesítményének és hatékonyságának mérésére negyedévente ügyforgalmi statisztikát készít, amely ügyfajtánként és összesítve is tartalmazza az összes ügy számát, ezen belül az első fokon jogerőre emelkedett határozatok számát, a jogorvoslat során megváltoztatott határozatok számát, a határidőn túl intézett ügyek számát, ügyenként az ügyintézési határidő túllépésének mértékét, a hatósággal szemben benyújtott kártérítési igények számát, a felügyeleti intézkedések, valamint az ügyintézési határidő túllépése miatt a hatóság vezetőjével szemben kezdeményezett fegyelmi eljárások számát. Az ügyforgalmi statisztika egyéb, a hatóság vezetője által meghatározott más statisztikai adatokat is tartalmazhat. Az ügyforgalmi statisztikát a hatóság az ügyfélfogadására nyitva álló helyiségében is közzéteszi.⁴⁹⁷
- (4) A hatóság és a 38/A. § szerinti közreműködő hatóság köteles arról gondoskodni, hogy a közzétett információk hitelesek, pontosak, naprakészek és az interneten keresztül folyamatosan hozzáférhetőek legyenek.
- (5) A polgári nemzetbiztonsági szolgálatok által közzéteendő adatok körét a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter, valamint a polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős miniszter az adatvédelmi biztos véleményének előzetes kikérésével e törvénytől eltérően szabályozhatja.⁴⁹⁸
- 165. § (1)** A hatóság és az integrált ügyfélszolgálati iroda az ügyfelek személyes megjelenéséhez kötött hatósági ügyek intézését elektronikus úton vagy telefonon történő előzetes időpontfoglalással teszi lehetővé.^{499 500}
- (2) Az ügyfél az elektronikus úton elérhető ügyintézői naptárban megjelölheti, hogy melyik időpontban kíván a hatóságnál ügyintézés céljából megjelenni.
- (3)⁵⁰¹
- (4) A hatóság legkésőbb egy munkanappal az időpontfoglalásban meghatározott időpont előtt az időpont módosítását kezdeményezheti.

166. § Törvény és kormányrendelet elrendelheti az elektronikus tájékoztatás 164. §-ban meghatározottaktól eltérő módját.^{502 503}

167. §⁵⁰⁴

⁴⁹⁷A 2004. évi CXL. törvény 164. § (3) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴⁹⁸A 2004. évi CXL. törvény 164. § (5) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁴⁹⁹A 2004. évi CXL. törvény 164- 165. §-a a 2008. évi CXI. törvény 121. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁰⁰A 2004. évi CXL. törvény 165. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁰¹A 2010. évi CXXVI. törvény 88. §-a hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁰²A 2004. évi CXL. törvény 166. §-a 2009. évi LX. törvény 32. § (6) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁰³A 2009. évi LX. törvény 32. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte a 166. §-t megelőző alcímet. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁰⁴A 2009. évi LX. törvény 32. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

168. § ⁷⁵⁴**Hatósági szolgáltatás**

169. § (1) Jogszabályban arra feljogosított hatóság, valamint az integrált ügyfélszolgálati iroda az ügyfél számára⁵⁰⁵

- a) más hatóságok elektronikus tájékoztatásához, illetve elektronikus kapcsolattartási rendszeréhez történő hozzáférést biztosíthat,⁵⁰⁶
- b) az ügyfél nevében, jogszabályban meghatározott feltételek esetén a közhiteles nyilvántartásokból történő adat-szolgáltatási, másolatkészítési kérelmet terjeszthet elő,
- c) - a személyes és különleges adatok védelmére vonatkozó szabályokra figyelemmel – az ügyfél nevében hatósági bizonyítvány kiállítását kérheti,⁵⁰⁷
- d) az ügyfél azonosítását követően egyedi hatósági ügye intézéséhez internetes kapcsolati lehetőséget, szakmai és informatikai segítséget nyújthat.

(2) Az **(1) bekezdés b)** és c) pontjában meghatározott hatósági szolgáltatás teljesítésére jogszabály az érintett hatóságok számára soronkívüliséget vagy rövidített ügyintézési határidőt is megállapíthat.

XI. Fejezet ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

170. § Ha az ügyfél a jogerős vagy végrehajtható közigazgatási határozatban megállapított tilalmat vagy kötelezettséget oly módon szegi meg, hogy magatartása az e törvény alapján kiszabott eljárás bírságon túl közigazgatási anyagi jogszabályban megállapított bírságot, illetve szabálysértési, büntetőjogi vagy kártérítési felelősséget von maga után, az e törvény szerinti eljárás bírság megfizetése nem mentesíti őt magatartásának egyéb jogkövetkezményei alól.

Átmeneti rendelkezések

171. § (1) E törvény rendelkezéseit – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépésük után indult ügyekben és a megismételt eljárásban kell alkalmazni.⁵⁰⁸

(2) E törvény rendelkezéseitől a 2005. július 1-je előtt jogszabályban kihirdetett nemzetközi szerződés eltérhet.⁷⁵⁵

Értelmező rendelkezések

172. § E törvény alkalmazásában:

- a) ⁵⁰⁹

⁷⁶⁷ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 72. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁵⁴ A 2009. évi LX. törvény 32. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁰⁵ A 2004. évi CXL. törvény 169. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁵⁰⁶ A 2004. évi CXL. törvény 169. § (1) bekezdés a) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 76. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁰⁷ A 2004. évi CXL. törvény 169. § (1) bekezdés c) pontja a 2008. évi CXI. törvény 125. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵⁰⁸ A 2004. évi CXL. törvény 171. § (1) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

⁷⁵⁵ A 2004. évi CXL. törvény 171. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 126. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵⁰⁹ A 2008. évi CXI. törvény 131. § 73. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

- b) elektronikus levél: a központi elektronikus szolgáltató rendszeren kívüli számítógépes hálózaton keresztül, egyedi levelezési címek között levelezőprogram segítségével küldhető és fogadható adategyüttes;⁵¹⁰
- c) az eljárás egyéb résztvevői: a tanú, a hatósági tanú, a szakértő, a tolmács, a szemletárgy birtokosa, az ügyfél képviselője és a hatósági közvetítő;⁵¹¹
- d) életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet: egy vagy több embert az élet elvesztésével, illetve a testi épség vagy az egészség súlyos károsításával, továbbá a természeti vagy az épített környezet, valamint az anyagi javak jelentős vagy helyrehozhatatlan károsodásával közvetlenül fenyegető rendkívüli helyzet, állapot vagy esemény, amelynek megelőzése vagy káros hatásainak elhárítása hatósági intézkedést igényel;
- e) hatásterület: az a Magyar Köztársaság területén fekvő, jogszabályban meghatározott módon megállapított földrajzi terület, amelyre a tervezett létesítmény vagy tevékenység számottevő mértékű hatást gyakorol;⁵¹²
- f) hivatás gyakorlásához kötött titok: különösen az orvosi, ügyvédi, közjegyzői, lelkeszi-egyházi személyi hivatás gyakorlásához kötött titok;⁵¹³
- g) hozzátartozó: az egyeneságbeli rokon és annak házastársa; az örökbe fogadó és a nevelőszülő; az örökbe fogadott és a nevelt gyermek; a testvér, a házastárs, az élettárs; a házastársnak, az élettársnak egyeneságbeli rokona, testvére és a testvér házastársa;
- h) ⁵¹⁴
- i) irat, okirat, közokirat, magánokirat: a Polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti irat, okirat, közokirat és magánokirat;⁵¹⁶
- j) központi elektronikus szolgáltató rendszer: az elektronikus közszolgáltatásról szóló törvény szerinti központi elektronikus szolgáltató rendszer;⁵¹⁷
- k)-m) ⁵¹⁸
- n) törvény által védett titok: a minősített adat, továbbá az üzleti, a bank-, a biztosítási, az értékpapír-, a pénztártitok, valamint a magántitok;⁵²¹
- o) ügyfélkapu: az elektronikus közszolgáltatásról szóló törvény szerinti ügyfélkapu;⁵²²
- p) üzemzavar: az ügyfél és a hatóság, valamint a hatóságok egymás közötti elektronikus úton történő kapcsolattartása során felmerült, az elektronikus kapcsolattartás eszközéül használt informatikai rendszer átmeneti vagy tartós meghibásodása, valamint karbantartásának időtartama, ami miatt az informatikai rendszerek nem tudják biztosítani az elektronikus tájékoztatást, az elektronikus úton történő kapcsolattartást, valamint az elektronikus irat feltöltését, letöltését, továbbítását.⁷⁵⁶

⁵¹⁰A 2004. évi CXL. törvény 172. § b) pontja a 2008. évi CXI. törvény 127. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵¹¹A 2004. évi CXL. törvény 172. § c) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 77. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵¹²A 2004. évi CXL. törvény 172. § e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 127. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵¹³A 2004. évi CXL. törvény 172. § f) pontja a 2008. évi CXI. törvény 130. § (1) bekezdés 78. pontjának megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵¹⁴A 2008. évi CXI. törvény 131. § 73. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵¹⁶A 2004. évi CXL. törvény 172. § i) pontja a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (37) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2011.01.01.

⁵¹⁷A 2004. évi CXL. törvény 172. § j) pontja a 2009. évi LX. törvény 32. § (7) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵¹⁸A 2008. évi CXI. törvény 131. § 73. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵²¹A 2004. évi CXL. törvény 172. § n) pontja a 2009. évi CLV. törvény 42. § (36) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2010. 04. 01.

⁵²²A 2004. évi CXL. törvény 172. § o) pontja a 2009. évi LX. törvény 32. § (8) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁵⁶A 2004. évi CXL. törvény 172. § p) pontját a 2008. évi CXI. törvény 127. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

Hatálybalépés

173. § (1) Ez a törvény – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2005. november 1-jén lép hatályba.

(2) A 109. § (2) bekezdése 2006. január 1-jén lép hatályba.

(3) ⁵²⁴

(4) ⁵²⁵

Felhatalmazás

174. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben állapítsa meg:

a) ⁵²⁷

b) az elektronikus kapcsolattartás részletes eljárási szabályait, ⁵²⁸

c) a hatósági közvetítők tevékenységére, a hatósági közvetítővé válás feltételeire és a hatósági közvetítő kiválasztására vonatkozó szabályokat, ⁵²⁹

d) a költségmentesség megállapításának szabályait, ⁵³⁰

e) ⁵³¹

f) a hatósági tevékenység felügyeletének rendjét, ⁷⁵⁷

g) a 15. § (5) bekezdés alapján ügyfélnek minősülő szervezeteknek az eljárásba való bekapcsolódásuk érdekében vezetett elektronikus adatbázis létrehozására, vezetésére és az adatbázis alapján történő értesítésre vonatkozó szabályokat, ⁷⁵⁸

h) az eljárás irataiban lévő személyes és védett adatok megismerhetetlenné tételéért, valamint az ilyen módon kivonatolt iratokról való másolat készítéséért fizetendő költségtérítés mértékét és a költségtérítés megfizetésének szabályait. ⁷⁵⁹

(2) Felhatalmazást kap a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter arra, hogy az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben állapítsa meg a közigazgatási hatósági eljárásban közreműködő hatósági közvetítők és tolmácsok, az államháztartásért felelős miniszterrel, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításért felelős miniszterrel, valamint az egyenlő bánásmód biztosításáért és társadalmi felzárkózásért felelős miniszterrel egyetértésben a jeltolmácsok díjazására vonatkozó szabályokat. ^{760 761}

(3) Felhatalmazást kap

⁵²⁴A 2008. évi CXI. törvény 131. § 74. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵²⁵A 2008. évi CXI. törvény 131. § 74. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵²⁷A 2008. évi CXI. törvény 131. § 75. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁵²⁸A 2004. évi CXL. törvény 174. § (1) bekezdés b)- e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 128. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵²⁹A 2004. évi CXL. törvény 174. § (1) bekezdés b)- e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 128. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵³⁰A 2004. évi CXL. törvény 174. § (1) bekezdés b)- e) pontja a 2008. évi CXI. törvény 128. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁵³¹A 2009. évi LX. törvény 32. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁵⁷A 2004. évi CXL. törvény 174. § (1) bekezdés f)-h) pontját a 2008. évi CXI. törvény 128. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁵⁸A 2004. évi CXL. törvény 174. § (1) bekezdés f)-h) pontját a 2008. évi CXI. törvény 128. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁵⁹A 2004. évi CXL. törvény 174. § (1) bekezdés f)-h) pontját a 2008. évi CXI. törvény 128. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁶⁰A 2004. évi CXL. törvény 174. § (2) bekezdése a 2008. évi CXI. törvény 128. § (2) bekezdésének megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁶¹A 2004. évi CXL. törvény 174. § (2) bekezdése a 2010. évi CXXVI. törvény 87. § (1) bekezdésének megfelelően módosított szöveg. Hatályos: 2011. 01. 01.

- a) a polgári hírszerzési tevékenység irányításáért felelős miniszter, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok irányításáért felelős miniszter, hogy az irányítása alá tartozó polgári nemzetbiztonsági szolgálatok által közzéteendő adatok körét – az adatvédelmi biztos véleményének kikérésével – rendeletben állapítsa meg.⁵³⁷
- b) -c) ⁵³⁸
- d) a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, hogy az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével rendeletben állapítsa meg a tanú és a hatósági tanú által felszámítható költségekre vonatkozó részletes szabályokat,⁷⁶²
- e) a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a közigazgatási hatósági eljárás során lefoglalt dolgok tárolásának és értékesítésének részletes szabályait,⁷⁶³
- f) a közigazgatás-fejlesztésért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a hatósági letét részletes szabályait.⁷⁶⁴

(4) Felhatalmazást kapnak a feladatkörrel rendelkező miniszterek, hogy rendeletben határozzák meg azon jogszabályi rendelkezések körét, amelyek megsértése esetén a **94. § (2) bekezdés b) pontja** alkalmazásának van helye.⁷⁷⁷

174/A. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben a közigazgatási hatósági eljárásokban⁷⁶⁵

- a) közreműködő szakhatóságokat kijelölje,
- b) meghatározza a szakhatóságnak azt a hatáskörét, amelynek keretei között az állásfoglalását kialakítja, ezek között
- ba) az egyedi szakhatósági előírás vagy feltétel tartalmi követelményeit,
- bb) a szakhatóság által a szakhatósági állásfoglalás kialakítása során vizsgált szempontokat, továbbá
- c) meghatározza a szakhatósági közreműködésre, az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság és a szakhatóság közötti együttműködésre vonatkozó részletes eljárási szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben jelölje ki a végrehajtást foganatosító szervet és a külföldi határozat végrehajtására irányuló megkereséssel kapcsolatban intézkedésre jogosult szervet vagy szervezetet.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az integrált ügyfélszolgálati irodát vagy irodákat rendeletben jelölje ki, valamint meghatározza feladat- és hatáskörüket.⁸⁰³

563

175. § ^{542 543}

176. § ⁵⁴⁴

177. § ⁵⁴⁵

⁵³⁷A 2004. évi CXL. törvény 174. § (3) bekezdés a) pontját a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (38) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁵³⁸A 2009. évi LX. törvény 32. § (4) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2009. 10. 01.

⁷⁶²A 2004. évi CXL. törvény 174. § (3) bekezdés d)-f) pontját a 2008. évi CXI. törvény 128. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁶³A 2004. évi CXL. törvény 174. § (3) bekezdés d)-f) pontját a 2008. évi CXI. törvény 128. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁶⁴A 2004. évi CXL. törvény 174. § (3) bekezdés d)-f) pontját a 2008. évi CXI. törvény 128. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009.10.01.

⁷⁷⁷A 2004. évi CXL. törvény 174. § (4) bekezdését a 2009. évi CIX. törvény 35. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010.01.01.

⁷⁶⁵A 2004. évi CXL. törvény 174/A. §-a a 2008. évi CXI. törvény 129. §-ának megfelelően megállapított szöveg. Hatályos: 2009.10.01.

⁸⁰³A 2004. évi CXL. törvény 174/A. § (3) bekezdését a 2010. évi CXXVI. törvény 86. § (39) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011.01.01.

⁵⁶³A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte a 175. §-t megelőző alcímet. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁴²A 2004. évi CXL. törvény 175. §-a a 2005. évi XVII. törvény 19. § 3. bekezdésének megfelelően nem lép hatályba. Hatályos: 2005. 11. 01.

⁵⁴³A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte a 175. §-t megelőző alcímet. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁴⁴A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁴⁵A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

178-179. § ⁵⁴⁶

180. § ⁵⁴⁸

181-186. § ⁵⁵⁰

183. § ⁵⁵³

185. § ⁵⁵⁶

187. § ⁵⁵⁸

188. § ⁵⁵⁹

564

189. § ^{560 561}

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke
Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

⁵⁴⁶A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁴⁸A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁵⁰A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁵³A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁵⁶A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁵⁸A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁵⁹A 2004. évi CXL. törvény 188. §-át a 2005. évi CXLIX. törvény 8. § 1. bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2006. 01. 01.

⁵⁶⁴A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte a 189. §-t megelőző alcímet. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁶⁰A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2007. 07. 01.

⁵⁶¹A 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 744. pontja hatályon kívül helyezte a 189. §-t megelőző alcímet. Hatályos: 2007. 07. 01.